

Սպիտակ Տունը խոստացած է Ցուցադրել Հայ Որբերու Գործը

Նախագահ Քալվին Քուլիճ կը
նայի հայ որբերու կողմէ
պատրաստած գործին

Միացեալ Նահանգներու Ներկայացուցիչներու Տան անդամ Ատամ Շիֆ տեղեկացուց որ, Սպիտակ Տունը խոստացած է ցուցադրել Հայ որբերու այն գործը, որ ժամանակին նուիրուած է Ամերիկայի նախագահ Քալվին Քուլիճին եւ այժմ կը գտնուի Սպիտակ Տան պահեստանոցին մէջ:

Շիֆ տեղեկացուց որ Սպիտակ Տունը վերջապէս յանձնառու եղած ցուցադրել գործը, տակաւին չճշդուած միջոցառումի մը ընթացքին:

Ինչպէս ծանօթ է Սպիտակ Տունը անցեալ տարի ջնջած է գործի ցուցադրութիւնը «Սմիթսոնիւն» պատմութեան թանգարանէն ներս: Հայ որբերու գործը ծրագրուած էր ցուցադրել գործին նուիրուած նոր գիւղի մը հրատարակութեան առթիւ:

Յեղասպանութենէն ազատուած Հայ որբերու ձեռագործը եղող գործը 1925 նուիրուած էր Ամերիկայի նախագահին՝ առ ի երախտագիտութիւն անոր կողմէ Հայութեան ցուցաբերուած հոգատարութեան համար:

Սպիտակ Տան Ազգային Ապահովութեան Խորհուրդի բանբեր Լորա Մակնուս էլեկտրոնային նամակի մը մէջ այս կապակցութեամբ ըսած է, - «Ամիսներէ ի վեր մենք կ'շխատէինք գոնկրէսական Շիֆի հետ, այս հարցի շուրջ: Կը գնահատենք իր գործակցութիւնը, այս կարեւոր արուեստի գործը ցուցադրելու այնպիսի ձեւով մը, որ պատշաճօրէն կը ներկայացնէ այն ոգին, որով այն տրուած էր Սպիտակ Տան, Միացեալ Նահանգներու Հայ գաղթականներու օժանդակելու ուղղութեամբ Միացեալ Նահանգներու մասնակցութեան առթիւ»:

Գոնկրէսական Շիֆ յոյս յայտնեց, որ գործը հրատարակային ցուցադրութեան կ'արժանանայ այս տարի:

Տարուայ ընթացքին Ատամ Շիֆ դիմած էր Սպիտակ Տուն, գործը Գոնկրէսէն ներս ցուցադրելու խնդրանքով, սակայն այդ դիմումը մնացած էր անպատասխան:

Էրտողան. «Եթէ Փաստուի, Որ Մեր Նախնիները Սխալներ Գործած Են, Պատրաստ Ենք Նաեւ Ներողութիւն Խնդրել»

Թուրքիոյ քաղաքական շրջանակները կը շարունակեն քննարկել «1915 թուականի իրադարձութիւններու» գոհեցու ժառանգորդներուն ուղղուած՝ վարչապետ Ռեջէփ Էրտողանի «ցաւակցական» խօսքը:

Էրտողան ինք եւս կը շարունակէ անդրադառնալ այս նիւթին՝ բացատրելով նման յայտարարութեամբ հանդէս գալու նպատակը:

Ամերիկեան հանրային հեռատեսիլի (PBS) վրայ՝ Չարլի Ռոսի վարած յայտագիրէն ելոյթ ունենալով, Էրտողան պատասխանեց Հայկական Յեղասպանութեան շուրջ շարք մը հարցերու:

«Այս բաւական կարեւոր շաբաթ էր՝ նկատի առնելով Ձեր այն յայտարարութիւնը, որ կը վերաբերէր Հայաստանին», - ըսաւ Ռոս՝ աւելցնելով. - «Ձեր յայտարարութեան մէջ, սակայն, Դուք խուսափեցաք Յեղասպանութիւն բառէն: Թուրքիոյ վարչապետի համար անկարելի է տեղի ունեցած իրադարձութիւնները որպէս ցեղասպանութիւն բնութագրելը»:

«Այդ անկարելի է, քանի որ եթէ նման ցեղասպանութիւն տեղի ունեցած ըլլար, արդեօք այս երկրին մէջ կը շարունակէին հայեր ապրիլ: Մենք այսօր ունինք թրջական անձնագիր ունեցող հայեր, կան նաեւ հայեր, որոնք մեր

Կիրակի, Ապրիլ 27-ի նշանաւոր թացմզ հրապարակին վրայ հաւաքուած հազարաւոր հայեր եւ ամերիկացիներ մասնակցեցան Հայկական Յեղասպանութեան 99 ամեակի միջոցառումին:

Երկար տարիներէ ի վեր վարդանանց Ասպետներու կողմէ կազմակերպուող այս հաւաքը վերջին տարիներուն ստացած է համահայկական բնոյթ՝ մասնակցութեամբ Ամերիկահայ բոլոր համայնքներուն եւ կազմակերպութիւններուն:

Այս տարուայ միջոցառումը յատկանշուեցաւ մեծ թիւով ամերիկացի Գոնկրէսականներու մասնակցութեամբ: Ելոյթներ ունեցան ԱՄՆ Ծերակոյտի Արտաքին Յարաբերութեանց Յանձնաժողովի նախագահ Ռոպերթ Մենենտէզ, ծերակոյտի դեմոկրատ մեծամասնութեան ղեկավարներէն Չաք Շումըր, գոնկրէսական Ֆրանք Փալոն, գոնկրէսական էլիթի Էնկըլ, որ նոր վերադարձած էր Հայաստանէն Ապրիլ 24-ին մասնակցելէ ետք Միջուկային Երկրաբանութեան, Գոնկրէսի անդամուհի Քարոլին Մայլոնի եւ այլ տեղական քաղաքական դէմքեր: Բոլոր խօսք առնողները պահանջեցին Ամերիկայի նախագահ Պարաք Օպամայէն եւ թրջական կառավարութենէն առանց վերապահումներու ձանձնալու հայոց ցեղասպանութիւնը:

Ելոյթներ ունեցան Փրոֆ Տէնիս Փափագեան (Վարդանանց Աս-

Թուրքիոյ վարչապետ Էրտողան Ամերիկացի յայտնի լրագրող Չարլի Ռոսի հետ հարցազրոյցի ընթացքին

երկիրը եկած են Հայաստանէն: Անոնց մէջ մասը նոյնիսկ փաստաթուղթեր չունի, բայց նոյնն է՝ մենք անոնց ետ չենք ուղարկեր», - պատասխանեց Էրտողանը եւ շարունակեց. - «Մեզի համար ցեղասպանութիւնը մարդկութեան դէմ կիրառուած յանցագործութիւն է, հետեւաբար մենք երբեք նման իրադարձութեան վրայ աչք չէինք փակել: Իմ համոզումով, այս պատմաբաններու պատասխանատուութեան հարցն է: Մեր արխիւները բաց են, պատմաբանները կրնան գալ եւ աշխատիլ այնտեղ: Կան նաեւ ռազմական արխիւներ: Եթէ Հայաստանի մէջ արխիւներ կան,

կամ երրորդ երկրներու մէջ փաստաթուղթեր առկայ են, անոնք եւս թող բանան: Միայն այդ անկէ յետոյ կրնանք պատմաբաններէ, քաղաքագէտներէ եւ իրաւաբաններէ կազմուած յանձնաժողով ստեղծել, որ կ'ուսումնասիրէ ներկայացուած փաստաթուղթերը, հանդէս կու գայ զեկոյցով, եւ ես կրնամ ըսել, որ մենք պատրաստ ենք յարգելու այդ զեկոյցին մէջ ներկայացուած եզրակացութիւնները»:

«Դուք Ըսիք, որ կ'ընդունիք, որ այդ մարդիկ տառապանքներ կրած են: Այսպիսով Դուք ներողութիւն

Շարք էջ 4

Յեղասպանութեան 99-Ամեակը Նշուեցաւ Նիւ Եորքի Թայմզ Հրապարակին Վրայ

Ելոյթներ Ունեցան Ամերիկացի Գոնկրէսականներ

Տեսարան մը Թայմզ հրապարակի հաւաքէն

պետներ), Քիմ Եաքուպեան (ՀԲԸՄ), Յակոբ Աճէմեան (ՄԴՀԿ Հայ Ամերիկեան Խորհուրդ), Ալեքս Կարապետեան (Հայկական Համագումար), Տոքթ. Վաղնիկ Դարբինեան (ՌԱԿ Հայ Իրաւանց Խորհուրդ), Անահիտ Ուղուրլեան (ՀՅԴ Հայ Դատի Յանձնախումբ) եւ ուրիշներ:

Մէջ ընդ մէջ գործադրուեցաւ օրուայ խորհուրդը ներկայացնող գեղարուեստական յայտագիր:

Օրուայ հանդիսավարութիւնը կատարեցին Հարաւային Քէնէթիքթի նահանգային համալսարանի նախագահ Տոքթ. Մարի Փափագեան եւ իրաւաբան Արմէն Մէքուր:

ՐԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

Թե ինչպես է իշխանութիւնը ճանաչում իր կադրային սնանկութիւնը

ԱՐՄԷՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Իշխանութիւնը կադրային վերադասաւորումների ակտիւ փուլում է: Միաժամանակ ձեւաւորում է թէ նոր կառավարութեան կաբինետը, թէ խորհրդարանի ղեկավար կազմը: Մօտ 15 տարուայ ընդմիջումից յետոյ իշխանութեան թեւերի ձեւաւորման եւ կադրային քաղաքականութեան ամբողջական պատասխանատուութիւնը կրում է մէկ կուսակցութիւն, տուեալ դէպքում՝ իշխող Հանրապետականը: Թուում է, թէ այս հանգամանքը պէտք է շատ աւելի հեշտացնէր ու արագացնէր կառավարութեան անդամների նշանակման, ինչպէս նաեւ ԱԺ նախագահի ընտրութեան գործընթացը, մասնաւորապէս հաշուի առնենք ՀՀԿ-ի անդամների թիւը: Իրականում, սակայն, այն, ինչ տեղի է ունենում հիմա, այլ կերպ, քան կադրային քաղաքականութեան ձգնաժամ, հնարաւոր չէ անվանել:

ԱԺ նախագահի պաշտօնում նախագահ Սերժ Սարգսեանը, ՀՀԿ-ական «աղբբրիամսի» լաւագոյն աւանդույթների համաձայն, առաջադրեց ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավար Գալուստ Սահակեանի թեկնածութիւնը: Մարդ, ով կերպարանաւորում է իշխանութեան ցիւնիզմի հասնող ինքնավստահութիւնն ու անփոխարինելիութեան սինդրոմը, իբրեւ այդպիսին, առաջացնում ողջ իշխանական համակարգի նկատմամբ հանրային հիասթափութիւնը, ում համար օպո-

նենտների նկատմամբ քաղաքական կողակտութեան չափանիշը նրանց պախարակումը, նուաստացումն ու սուր հեզմանքն է, ում արտայայտած մտքերը երբեմն վերծանման, լեզուաբանական փորձաքննութեան անհրաժեշտութիւնն են առաջացնում:

ԱԺ նախագահի ներքին՝ հասարակական, եւ արտաքին՝ դիւանագիտական, ներկայանալիութեան չափորոշիչները, որոնք կազմում են առհասարակ երկրի ներկայանալիութեան կարեւոր բաղադրիչները, այս պարագայում հաշուի չեն առնուել ընդհանրապէս:

Սահակեանի թեկնածութեան առաջադրումը հաստատում է, որ ներկայ իշխանական կոնիւկտուրայի համար այդ չափորոշիչները լրիւ անիմաստ, անպէտք, հետեւաբար աղբանոց նետելու ենթակայ կատեգորիաներ են: Եւ դա բնական է, որովհետեւ պետական կառավարման համակարգում խորհրդարանին վերապահուած ածանցեալ դերակատարման պարագայում այլ տիպի ու որակի ԱԺ նախագահ հնարաւոր չէ պատկերացնել:

Եւ այս իմաստով ամէն ինչ աւելի պարզունակ է, քան կարելի էր սպասել: ԱԺ նոր նախագահից իշխանութիւնն ընդամենը երկու բան է պահանջում. ապահովել ներկուսակցական բոլոր խմբաւորումների համակցութիւնն ու հանդուրժողականութիւնը, եւ երկրորդ՝ չկորցնել քաղաքական մեծամասնութեան կառավարելիութիւնը՝ հաշուի առնելով այն հան-

գամանքը, որ իշխանութիւնից ՕԵԿ-ի դուրս գալուց յետոյ ՀՀԿ-ի որակական մեծամասնութիւնը պահպանելու լուրջ խնդիրներ են ի յայտ եկել:

Թէ առաջինի եւ թէ երկրորդի առումով Սահակեանն ուղղակի անփոխարինելի է: Հետեւաբար կարելի է եզրակացնել, որ ունենալու ենք ոչ թէ Ազգային ժողովի նախագահ, այլ դէ ֆակտո այդ պաշտօնն իբրեւ քաղաքական մեծամասնութեան նկատմամբ մտրակ կիրառելու լայն լիազօրութիւններով օժտուած ՀՀԿ խմբակցութեան ղեկավար:

Որքան Գալուստ Սահակեանին ԱԺ նախագահ դարձնելու դրդապատճառներն են պարզունակ, նոյնքան էլ տրիւեալ է կառավարութեան ձեւաւորման տրամաբանութիւնը: Նախագահ Սերժ Սարգսեանը եւ վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանը սկսել են կադրային իւրօրինակ կառուցել. կաբինետ են վերադարձնում նախկին՝ քոչարեանական կառավարութիւնների անդամներին: Կոնիւկտուրայի ներկայիս կառուցուածքն ու նկարագիրը հաշուի առնելով՝ այդ կոնտրոլներն, իհարկէ, հնի ու նորի, քոչարեանականի ու սերժականի բաժանելը խիստ յարաբերական է՝ այն պարզ պատճառով, որ բոլոր ներկաներն ու նախկինները մէկ ընդհանուր՝ իշխանական կադրային բանկի պրոդուկտն են: Սակայն խնդիրը այդ բանկի նախկին ու ներկայ նախագահներին պատկանելիութեան մէջ է, այլ նրանց կառավարման մեթոդաբա-

նութեան, առաջնահերթութիւնների ակնյայտ տարբերութիւնների: Մինչեւ Տիգրան Սարգսեանի հրաժարականը իշխանութիւնը զարգացնում էր այն միտքը, թէ նախկին, քոչարեանական կառավարութիւնը, յատկապէս տնտեսական ոլորտում, վարել է այսպէս կոչուած «փուշիկի քաղաքականութիւն», որի պայթիւնից յետոյ առաջացած սոցիալ-տնտեսական ճգնաժամը յղթահարելուն էլ, իբր, ուղղուած է եղել նոր կառավարութեան գործունէութիւնը:

Այս գաղափարը, սեփական ձախողումներն արդարացելու տիգրանսարգսեանական կառավարութեան այս արդարացումները մինչեւ վերջ թաքուն խրախուսում էին գործող նախագահի կողմից: Սակայն պարզում է, որ կարելի է այդ նոյն փուշիկային քաղաքականութեան երկու առանցքային ճարտարապետներին՝ էկոնոմիկայի եւ տնտեսական զարգացման ոլորտը համակարգող նախկին նախարար Կարէն ձշմարտեանին եւ Երեւանի նախկին գլխաւոր ճարտարապետ Նարեկ Սարգսեանին նախարարական պորտֆելներ տրամադրել:

Կարելի է սրանից արդեօք եզրակացնել, թէ ներկայիս իշխանութիւնը վերադառնում է իրենց կողմից մերժուած հին, քոչարեանական քաղաքական կուրսին: Եթէ այդպէս է, ապա առնուազն զարմանալի է, թէ ինչո՞ւ ներկայիս իշխանութիւնը չի խոստովանում, որ 6 տարի շարունակ ձախողման դատապարտուած քաղաքականութիւն է խրախուսել եւ ներողութիւն է ինդոլում սխալուած լինելու համար: Եթէ այդպէս է, ապա ինչո՞ւ են, ի վերջոյ, այդ

Շարք էջ 18

Նոր կառավարութեան իրական տերը

ՅԱԿՈՐԲԱՂԱԼԵԱՆ

Նոր ձեւաւորուող կառավարութիւնը, որի անդամների գերակշիռ մասն արդէն նշանակուած է, հանրութեան մօտ թողել է «քոչարեանական» տպաւորութիւն, քանի որ այնտեղ նշանակուել են նաեւ նախարարներ, որոնք նախարար էին Ռոբերտ Քոչարեանի նախագահութեան շրջանում:

Արդեօք դա բաւարար է նոր ձեւաւորուող կառավարութիւնը «քոչարեանական» համարելու համար: Այդ տրամաբանութեամբ, իշխանութիւնն է ընդհանրապէս «քոչարեանական», քանի որ Սերժ Սարգսեանն էլ Քոչարեանի մօտ նախարար էր: Իսկ երկուսն էլ՝ Քոչարեանն ու Սարգսեանը, Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի նախագահութեան շրջանում նախարար ու վարչապետ էին: Ու կը ստացուի, որ իշխանութիւնը տէր-պետրոսեանական է:

Գնահատման այդ «չափանիշները» թերեւս հեռու են օբիեկտիւ լինելուց, կամ ինչքան օբիեկտիւ լինեն, այդքան էլ սուբիեկտիւ են: Հայաստանում տեղի է ունեցել պարզապէս իշխող համակարգի ունեանդ: Հարց է առաջանում, թէ ունեանդ ո՞ւմ հանդէպ: Այդ ե՞րբ էր Հայաստանի իշխող համակարգը հեռացել, որ հիմա էլ հասնում է ունեանդի: Առաւել եւս, որ մինչ այժմ նախագահի պաշտօնն էր զբաղեցնում հենց իշխող

համակարգի կարկառուն ներկայացուցիչ Սերժ Սարգսեանը:

Իհարկէ, համակարգը չէր հեռացել: Խնդիրն այդքան պարզ չէ: Բանն այն է, որ համակարգը յայտնուել էր բաւական լուրջ ճգնաժամի մէջ, ինչը պայմանաւորուած էր մի շարք ներքին ու արտաքին գործօններով: Այդ ճգնաժամից ելքը Սերժ Սարգսեանը փորձում էր գտնել իր «լեզիտիմութեան» աղբիւրը՝ փոխելով, այսինքն իշխանութեան լեզիտիմութեան հիմքը փոխելով: Մինչ այդ, հիմքը եղել էր քրէաօլիգարխիկ համակարգը: Սերժ Սարգսեանը փորձում էր փոխել այդ հիմքը:

Փորձում էր ոչ այն պատճառով, որ նա դէմ էր այդ համակարգին, որ այդ համակարգը խորթ էր նրա նտքին, հոգուն կամ քրիմքին: Ոչ: Նա ուզում էր փոխել, որովհետեւ յստակ գիտակցում էր համակարգային ճգնաժամը եւ հասկանում, որ ճգնաժամ ապրող հիմքը չի կարող իր իշխանութեան համար լինել յուսալի յենարան:

Իսկ այդ ի՞նչն էր Սերժ Սարգսեանը փորձում դարձնել իշխանութեան լեզիտիմութեան հիմք քրէաօլիգարխիայի փոխարէն: Իհարկէ ոչ հասարակութիւնը, ինչպէս պէտք է որ լինի զարգանալու նպատակ հետապնդող ցանկացած երկրում: Սերժ Սարգսեանն իր իշխանութեան լեզիտիմութեան հիմք էր փորձում դարձնել արտա-

քին քաղաքական կենտրոններին: Մօտ չորս տարի այդպիսին դիտուում էր Արեւմուտքը, իսկ Սեպտեմբերի 3-ից Սերժ Սարգսեանը ստիպուած է այդ հիմքը փնտռել Մոսկուայում:

Քրէաօլիգարխիկ համակարգի ունեանդը դրա հետեւանքն է, որովհետեւ այդ համակարգը Մոսկուայի համար Հայաստանի վրայ ազդեցութեան երաշխիքն է: Այսինքն, այդ ունեանդը ոչ թէ ինչ որ սուբիեկտիւ նկատմամբ էր, այլ իրավիճակի, մթնոլորտի, տենդենցների: Սերժ Սարգսեանը պարզապէս փնտռում էր իշխանութեան աւելի կայուն եւ յուսալի աղբիւր, ինչն էլ գտաւ Մոսկուայում: Եւ ի տարբերութիւն Արեւմուտքի, որտեղ նա փնտռում էր մօտ 4 տարի, Մոսկուան իր ազդեցութեան եւ իր նշակցութեան հակակշիռ-երաշխիք դիտարկում էր ոչ թէ հասարակութիւնը, այլ քրէաօլիգարխիկ հանրոյթը, Սերժ Սարգսեանին մղելով վերականգնել այդ հանրոյթի բոլոր իրաւունքներն իշխող համակարգում:

Ներկայիս կառավարութիւնը Քոչարեանի կառավարութիւնը չէ, Սերժ Սարգսեանի կառավարութիւնը չէ: Ներկայիս կառավարութիւնը քրէաօլիգարխիկ համակարգի կառավարութիւնն է, որով Մոսկուան Հայաստանում ձեւաւորում է հակակշիռների մեխանիզմ: Ընդ որում, նկատելի է, որ այդ մեխանիզմին դէմ չէ նաեւ Արեւմուտքը, քանի որ ի դէմս հանրային բեւեռի հակակշիռ ունենալու Արեւմուտքի պատկերացումները բախուեցին «բուժուադեմոկրատական վերլուծութիւններին»:

ԼՐԱԳԻՐ

Հրատարակելով հայաստանեան մամուլին մէջ լոյս տեսնող տարբեր յօդուածներ «ՄԱՍԻՍ» ամսալայնագործն չի բաժնէր հոն արտայայտուող բոլոր միտքերը

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹ-ՍԵՐՐ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՄՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԸՆԶՄԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ
SOPEA. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆԳԵԱՆ
ԳԱՐԶԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$80.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԲՀԿ-ում Կասկածի Տակ Են Դնում Աժ Նախագահի Ընտրութեան Արդիւնքները

Ազգային ժողովի «Բարգաւաճ Հայաստան» խմբակցութիւնում կասկածի տակ են առնում Ազգային ժողովի նախագահի ընտրութեան արդիւնքները:

Ըստ այդ արդիւնքների, Ապրիլ 28-ին տեղի ունեցած քուէարկութեանը մասնակցած 106 պատգամաւորներից 101-ը քուէարկել է Հանրապետականի փոխնախագահ Գալուստ Սահակեանի օգտին, իսկ նախկին վարչապետ, ընդդիմադիր Հրանդ Բազրատեանը ստացել է 3 ձայն: Այս 3-ից մէկը հենց Բազրատեանի քուէն է, միւս երկուսը՝ ընդդիմադիր պատգամաւորներ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Ալեքսանդր Արզումանեանի, ինչպէս նախքան յայտարարեցին երէկուայ քուէարկութիւնից անմիջապէս յետոյ:

Եթէ հաշուի առնենք, որ Հանրապետականն ունի 70 պատգամաւոր, իսկ Դաշնակցութիւնը, «Ժառանգութիւնն» ու Կոնգրէսը բոյկոտել են քուէարկութիւնը, պաշտօնական արդիւնքներից ստացւում է, որ Գալուստ Սահակեանի օգտին տրուած միւս երեսուն ձայները գոյացել են մեծութեամբ երկրորդ խմբակցութեան՝ «Բարգաւաճ Հայաստանի» հաշուին: Մինչդեռ ԲՀԿ-ականներն յայտարարում են, որ ընտրութիւնների արդիւնքները թերեւս կեղծուել են՝ պնդելով, որ ԲՀԿ-ական 7-10 պատգամաւոր յայտնել է Հրանդ Բազրատեանին ձայն տալու մասին:

«Քուէատուփը բացել են եւ քուէաթերթիկները մշակել ու հաշուել են եօթ հոգի Հանրապետական խմբակցութեան պատգամաւորներ՝ դրանից բխող բոլոր հետեւանքներով եւ եզրակացութիւններով», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում ասաց ԲՀԿ խօսնակ, ԲՀԿ խմբակցութեան պատգամաւոր Տիգրան Ուրիխանեանը:

«Այսինքն կեղծել են Բարգաւաճի ձայները» հարցին, Ուրիխանեանը պատասխանեց. «Կեղծել են, թէ չեն կեղծել, հարցը պիտի ուղղէք իրենց, ես ունեմ խորը կասկածներ, անվստահութիւն եւ թերահաւատութիւն այդ հաշուարկի նկատմամբ»:

ԲՀԿ խօսնակը ընդգծեց, որ անձամբ ինքը ձայն չի տուել Գալուստ Սահակեանին. «Ես իմ էութեամբ, համոզմունքով, եւ նոյնիսկ եթէ միտաբանութեան պարագայում էլ փորձէի, ապա ֆիզիկապէս չէի ստացուի

քուէարկել Գալուստ Սահակեանի օգտին»:

«Բարգաւաճ Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Վահան Բաբեանը «Ազատութեան» հետ զրոյցում յայտարարեց, որ ինքը ձայն է տուել Հրանդ Բազրատեանին:

Հրանդ Բազրատեանը ԲՀԿ-ականներին չհաւատալու հիմքեր չի տեսնում: Ընդդիմադիր պատգամաւորը «Ազատութեան» հետ զրոյցում չբացատրեց, գուցէ այսպիսով փորձ է արուել «կոիւզ գցել ընդդիմութեան շարքերում»:

«Այո, մի քանի հոգի յայտարարել են, նաեւ մօտեցել են ինձ եւ ասել, ես հիմքեր չունեմ մարդկանց չհաւատալու, նրանք առիթ չունեն ստելու», - նշեց Բազրատեանը:

«Այսինքն Դո՞ւք էլ էք կասկածի տակ դնում արդիւնքները», հարցին պատգամաւորը հակադրեց. «Դե փաստօրէն այդպէս է ստացւում»:

«Հնարաւոր են տարբեր բաներ, վստահաբար չեմ կարող ասել, բայց ենթադրութիւններից մէկը, օրինակ, որ կոիւզ գցեն: Իրենք արդէն չեն բաւարարուում միայն մարդ անցկացնելով, այլ նաեւ կոիւզ գցեն ընդդիմութեան շրջանում», - ասաց Բազրատեանը:

Մինչդեռ հաշուիչ յանձնաժողովը բացառում է կեղծիքների հաւանականութիւնը:

«Թող ընդդիմութիւնը չբոյկոտելու եւ մասնակցեր յանձնաժողովի աշխատանքներին, որպէսզի այսօր նման շահարկումներ չլինէին», - «Ազատութեանն» ասաց յանձնաժողովի հանրապետական նախագահ Սուքիաս Աւետիսեանը. «Հիմա եթէ չեն ուզում մասնակցեն, ինչո՞ւ են սկսում էստեղէնտեղ անտեղի բաներ խօսել: Պնդելը քիչ է, շատ բան են պնդում. թող մարդ գար մասնակցեր: Հերքում եմ այդ յայտարարութիւնները, որովհետեւ յանձնաժողովը հաշուել է այն, ինչ եղել է քուէատուփում»:

Հրանդ Բազրատեանը հակադրեց, որ ինքն առաջարկել է թոյլ տալ իր օգնականին մասնակցել հաշուարկին, բայց թոյլտուութիւն չի ստացել:

Թէեւ քուէարկութեան արդիւնքները բողոքարկելու եւ քուէաթերթիկների վերահաշուարկի ընթացակարգ, ըստ Սուքիաս Աւետիսեանի, չկայ, բայց կասկածներ ունեցողները կարող են դիմել Ազգային ժողովի նախագահին:

Ռեժիմը Փող է Հաւարում «Պարտադիրը» Ստացելով

«Այսօր ՀՀ կառավարութիւնը, իմանալով, որ ոտնահարում է մարդու իրաւունքները, գնում է այդ քայլին», - «Այբ-Ֆե»-ի հիւրասենեակում անդրադառնալով ԿԳՆ դիմաց կրթութեան ոլորտի աշխատակիցների ակցիային եւ պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային համակարգի պահումներին, նշեց քաղաքացիական ակտիւիստ Գէորգ Սաֆարեանը:

Ըստ ակտիւիստի՝ մեր կառավարութիւնում եւ ռեժիմում գտնուող որոշ մարդկանց փող է պէտք. «Ե՞րբ էք տեսել, որ այս ռեժիմը հասարակութիւնից վերջը բան փողը հետ տայ: Ակնյայտ է, որ չեն վերադարձնելու: Նրանց փող է պէտք, որ ռեժիմը պահեն: Ռեժի-

մը, քրեաօլիգարխիկ համակարգը տիրապետում է այդ գումարներին եւ հասկանում են, որ իրենց շատ չի մնացել կառավարելու եւ դրա համար էլ փող են հաւաքում, իրենց պէտք է», - ասաց Գէորգ Սաֆարեանը:

Անդրադառնալով վարչապետ Յովիկ Աբրահամեանի գործողութիւններին՝ կուտակային համակարգի հետ կապուած, ակտիւիստն ասաց. «Օրինակ, եթէ մարդուն ընդունում են որպէս հաւաքարար, նա առաջին օրերին ցանկանում է ցոյց տալ, որ լաւն է: Յովիկ Աբրահամեանն էլ ցանկանում է նորամուծութիւն ցոյց տալ, սա հերթական ֆարս է»:

Կայացել է «Համաձուլման ճամփեքով» Խորագրով Համագումարը Նուիրուած Սիրիահայերի Խնդիրներին

ՀԲԸՄ հայաստանեան գրասենեակում, Ապրիլի 28-ին, տեղի է ունեցել «Համաձուլման ճամփեքով» Խորագրով կրող համագումարը, որը կազմակերպել էր «Սիրիահայերի հիմնախնդիրները համակարգող խորհուրդ» հ/կ-ն: Նախաձեռնութեան նպատակը քննարկել եւ ծրագրեր անաշարկել Հայաստանի Հանրապետութիւնում սիրիահայերի ինտեգրման գործընթացը առաւել արդիւնաւէտ դարձնելու ուղղութեամբ:

Սուրիահայերու խնդիրներուն նուիրուած համագումարին մասնակցողները

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ ՀՀ սփիւռքի նախարար Հրանդ Զեյնաբեանը, ով ողջունեց նախաձեռնութեան մասնակիցներին եւ յաւելեց, որ սիրիահայերը այն մարդիկ են, ովքեր սիրիական քաղաքական յայտնի դէպքերի պատճառով կիսում են Սիրիայից տեղահանուած բնակչութեան ճակատագիրը, եւ իրենց ցանկութեամբ հանգրուանել Հայրենիքում:

Անցած երեք տարիների ընթացքում ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան կողմից ՀՀ կառավարութիւն են ներկայացրել տասնեակ իրաւական ակտեր, որի արդիւնքում սիրիահայ մեր հայրենակիցների շատ խնդիրներ ստացել են արագ եւ հեշտացուած լուծումներ՝ սկսած նրանց վարորդական իրաւունքների ճանաչումից մինչեւ մաքսային, կրթական, առողջապահական եւ այլ արտօնութիւնների տրամադրումը: Փոքր եւ միջին

բիզնես հիմնելու համար աշխատանքներ տարուեցին սիրիահայերին վարկային արտօնութիւններ տրամադրելու, խրախուսելու ուղղութեամբ: Սիրիահայերի ցանկութեամբ եւ առաջարկութեամբ Աշտարակում հիմք դրուեց «Նոր Հայէպ» բնակելի թաղամաս հիմնելու ծրագրին, որի տարածքի տրամադրման, երկրաչափական եւ ճարտարապետական աշխատանքները կատարուել են անվճար՝ ՀՀ սփիւռքի նախարարութեան եւ համապատասխան մարմինների նախաձեռնութեամբ»:

Ողջոյնի իր խօսքում ՀՀ ատուկ յանձնարարութիւններով դեսպան, «Փիւնիկ» հիմնադրամի նախագահ Լեւոն Սարգսեանը կարեւորեց «Համաձուլման ճամփեքով» համագումարի աշխատանքները՝ նշելով, որ պէտք է աշխատել Հայաստանում սիրիահայերի ինտեգրացման, աշխատանքի տեղաւորման, բնակարանաշինութեան եւ այլ խնդիրների ու մարտահրաւէրների ուղղութեամբ:

Էդուարդ Շարմազանով. «Նախագահի ու Վարչապետի Պաշտօնին Յաւակնողների Ուղին Անցնելու Ե Մելիք-Ադամեան Փողոցով»

Հայաստանում նոր քաղաքական իրավիճակ է հասունացել, որը կարծես դեռ բոլորը չէ, որ գիտակցում են: Այդ մասին Ապրիլի 30-ին ասաց Աժ փոխնախագահ, ՀՀԿ մամուլի խօսնակ Էդուարդ Շարմազանովը լրագրողների հետ զրոյցում:

Է. Շարմազանովի խօսքով՝ նախագահ Սերժ Սարգսեանի՝ իշխանութեան ղեկին անձամբ ոչ մի ձեւաչափում երրորդ ժամկէտով չվերցնելու մասին յայտարարութիւնն իրականում խաղի նոր կանոնների յայտարարում էր, որը դեռ մինչեւ վերջ չի ընկալուել:

«Նախագահն ասել է, որ այլընտրանք չի առաջարկուելու Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի պաշտօնի համար: Եթէ վերջնական քննարկումների արդիւնքում իր ցանկութեանը չհամապատասխանող ուղի ընտրուի՝ պաշտօնատեղի կառավարման մոդելը, ապա չի յաւակնի նաեւ վարչապետի պաշտօնին: Սերժ Սարգսեանը նաեւ նշել է, որ մէկ մարդը երկու անգամից աւել իր կեանքում չպէտք է յաւակնի ընդհանրապէս երկրի կառավարման ղեկին Հայաստանում: Ինչպիսի սահմանադրական կառուցակարգերի վրայ ընտրութիւն կայացուի, Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութիւնն այդ կանոններով կը շարունակի իր ծանրակշիռ ու որոշիչ դերակատարու-

թիւնը Հայաստանում», - նշեց Աժ փոխնախագահը:

Է. Շարմազանովը նաեւ ընդգծեց, որ ակնյայտ է՝ մօտակայ առնուազն մէկ տասնամեակում ՀՀԿ-ն իր չափերով, իր կազմակերպութեամբ ու իր քաղաքական ռեսուրսով շարունակելու է մնալ առաջատար քաղաքական դաշտում. «Իր յայտարարութեամբ նախագահ Սարգսեանը յստակ ամբողջել է, որ պետական կառավարման ամենաբարձր օղակներում իրենց տեսնող մարդկանց համար պետութեան կառավարման ղեկին ձգտելու հիմնական, եթէ ոչ միակ ճանապարհը Հանրապետական կուսակցութիւնն է: Եթէ որեւէ մէկը զայլ քողերի ընթացքում յաւակնում է նախագահի կամ վարչապետի պաշտօնին, ապա այդ ճանապարհն անցնում է Մելիք-Ադամեան փողոցով (ՀՀԿ-ի կեդրոնատեղի խ.) : Իսկ ո՞րն է պահի ամենաուշագրաւ կողմը. դա հենց Սերժ Սարգսեանի կողմից ինքնաբացառումն է, ինչը նշանակում է, որ դաշտը բաց է ու մրցակցային, բայց այդ մրցակցութիւնը առաջին հերթին հանրապետականի ներսում է: Վստահ եմ, որ այս գործընթացների արդիւնքում մի քանի տարուայ ընթացքում մենք ունենալու ենք որակական նոր թուիչք ապրող Հանրապետական կուսակցութիւն եւ ուղեցոյց այլ քաղաքական ուժերի համար»:

ԼՈՒՐԵՐ

Le Monde. «Կամայ, Թե Ակամայ Թուրքիան Պէտք է ճանաչի Հայոց Ցեղասպանութիւնը»

NEWS.am-ը զգալի կրճատումներով ներկայացնում է ֆրանսիական «Le Monde»-ում հրատարակուած խմբագրական յօդուածը:

Առաջին անգամ Ապրիլի 23-ին «ցլակցութիւններ» յայտնելով 1915թ.-ի կոտորածներին հայ գոհերի հարագատներին՝ Թուրքիայի վարչապետ Ռեջէփ Թայիփ էրդողանը պատմական քայլ կատարեց, որը պէտք է թերագնահատել: Առաջին անգամ ցեղասպանութեան 99-ամեայ տարելիցի նախօրէին Թուրքական պետութիւնն իր քաղաքական առաջնորդի միջոցով ճանաչեց հայկական ողբերգութեան իսկութիւնը՝ հաւաստիացնելով, որ ցլակցում է գոհերի հետնորդների տառապանքներին:

Այդ կերպ սա ներառում է խորհրդանշական համեստ քայլերի շրջանակում, որոնք ձեռնարկուած են կառավարութեան կողմից Արդարութեան եւ Ջարգացման կուսակցութեան գլխաւորութեամբ՝ կտրուելով քեմալականների քաղաքական ժառանգութիւնից, որոնք կտրականապէս դէմ էին Օսմանեան կայսրութեան վերջին տարիների ողբերգութեան զանգուածային ճանաչման ցանկացած ձեւի:

Սակայն լաւ հաշուարկուած այս քայլը առաջ չի կարող դիտուել որպէս 1915թ.-ի ցեղասպանութեան թէկուզ թաքնուած ճանաչում: Ի վերջոյ այն հայերին դարձնում է յանցագործութեան գոհ առանց յանցագործների: էրդողանը զգուշօրէն խուսափում էր նշել Օսմանեան զինուորների պատասխանատուութեան մասին սպանութիւններում, որոնց հետեւանքով մօտ մէկ միլիոն մարդ էր

զոհուել: Բացի այդ, Թուրքիայի պետական ապարատի վերնախաւի կողմից ծրագրուած, կազմակերպուած եւ իրականացուած ոչնչացումը բացակայում է պաշտօնական դիսկուրսում:

Նախագահներ Բարաք Օբաման եւ Ֆրանսու Օլանդը չիաբուեցին: Ապրիլի 24-ին երկուսն էլ ողջունեցին «կատարուած քայլը», սակայն շարունակեցին կոչ անել վերջնականապէս ճանաչել ցեղասպանութիւնը: Ֆրանսիան առաջ չի գնա. 2011թ.-ի Դեկտեմբերի 22-ին Սահմանադրական Խորհրդի կողմից օրէնքի չեղեալ յայտարարումից յետոյ Փարիզը կարծես հրաժարուել է ցեղասպանութեան փաստի ժխտումը քրէականացնող օրէնքի ընդունումից:

Իր յայտարարութեան մէջ Թուրքիայի վարչապետը ռազմավարական «հարուած» հասցրեց, որը նուազեցնում էր հայկական սփիւռքի եւ արեւմտեան շատ երկրների կողմից ճանաչման մասին պահանջների դիւանագիտական չափը: Այնուամենայնիւ, էրդողանը, հնարաւոր է, նոր գէնք տուեց ընդդիմադիրներին, մտաւորականներին եւ մարդու իրաւունքների վերաբերեալ ակտիւիստներին, որոնք աշխատում են Թուրքիայի կողմից իր պատմութեան մութ գոտիների ընդունման ուղղութեամբ: Իրականում նա նոր լեգիտիմութիւն տուեց նրանց, ովքեր ցանկանում են հրապարակապէս նշել 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանութեան մէջ Թուրքական պետութեան ճնշող պատասխանատուութեան հարցին: Կամայ, թէ ակամայ Թուրքիան պէտք է ճանաչի:

Յունուար-Մարտին Սեկնել Եւ Չեն Վերադարձել Սօս 28.5 Հազար Հայաստանցիներ

Այս տարուայ առաջին երեք ամիսներին Հայաստանից մեկնել ու չեն վերադարձել 28 հազար 447 Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիներ:

Այս տեղեկութիւնն առկայ է Ազգային վիճակագրական ծառայութեան այսօր հրատարակած «Հայաստանի Հանրապետութեան սոցիալ-տնտեսական վիճակը 2014 թուականի Յունուար-մարտին» զեկոչցում:

Ըստ զեկոչցի, անցած տարուայ նոյն ժամանակահատուածում Հայաստանից մեկնած ու չվերադարձած ՀՀ քաղաքացիների թիւը կազմել էր 35 հազար 500:

«Պատրաստ ենք Նաեւ Ներողութիւն Խնդրել»

Շարունակուած էջ 1-էն

թիւն կը խնդրէք», - այս հարցին Թուրքիոյ վարչապետը պատասխանեց. - «Այդ մարդիկ մեր նախնիներն են: Ինչ որ տեղի ունեցած է, կատարուած է մինչեւ Թրքական հանրապետութեան տեղծումը՝ Օսմանեան կայսրութեան ժամանակաշրջանին: Այս ամէնը տեղի ունեցած են տեղահանութեան ընթացքին, եւ փաստաթուղթերը բաւական հետաքրքրական են: Եթէ այդ փաստաթուղթերը ցոյց տան, որ մեր նախնիները ինչ-որ սխալներ գործած, եւ եթէ ցոյց տրուի պատմաբաններու կողմէ, ապա մենք ոչ ներողութիւն խնդրելէ եւ ոչ ալ հետեւանքները փոխհատուցելէ չենք խուսափիր»:

Նոյն հարցազրոյցի ընթացքին էրտողան դարձեալ քննադատեց հայկական սփիւռքը՝ ըսելով թէ Հայկական սփիւռքը կը փորձէ շահարկել 1915 թուականի իրադարձութիւնները եւ այդ անընդունելի է:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էտուարդ Նալբանդեան ելոյթ ունենալով Ազգային ժողովէն ներս պատասխանեց Թուրքիոյ վարչապետին:

«Գիտենք, թէ այսօր ինչքան մեծ թիւով հրեաներ են ապրում Գերմանիայում, բայց չեմ կարծում, որ որեւէ մէկը կը յանդգնի հարցականի տակ դնել Հոլոքոստը, Թուրքիան ճիշդ կ'անէր հետեւելով Գերմանիայի օրինակին, ճանաչէր, դատապարտէր եւ ներողութիւն խնդրէր: 1915-ին Թալեաթը Գերմանիայի գլխաւորութեամբ ստանալ էր՝ հայկական հարց չկայ, որովհետեւ այլեւս հայ չկայ: 99 տարի անց հայ ժողովուրդը միջազգային հանրութեան հետ պայքարում է, որ մարդկութեան դէմ նոր յանցագործութիւններ չկրկնուեն եւ ապաստում է Թուրքիայից քաղաքակիրթ քայլերի», - պատասխանեց նախարար Նալբանդեան էրտողանի տրամաբանութեան:

Միւս կողմէ Թուրքիոյ «Ազգ-

ՀՀ-ում Հարցուածների 76%-ը Դրական Ե Գնահատել Դրիմը Իր Երկրի Կազմ Վերադարձնելու ՌԴ Գործողութիւնները

«Ուկրաինա. Իրադարձութիւնների արձագանքը Հայաստանում» թեմայով Gallup International Association ընկերութիւնը Հայաստանում հարցումներ է իրականացնել մարդերում եւ Երեւանում, որին մասնակցել է 1067 մարդ:

Ընկերութեան տնօրէն Արամ Նաւասարդեանը լրատուամիջոցների ներկայացուցիչներին տեղեկացրեց, որ հարցումներն իրականացուել են Ապրիլի 8-18-ն ընկած ժամանակահատուածում՝ դէմ առ դէմ տարբերակով:

«Առաջին հարցը վերաբերում էր նրան, թէ հետազոտութեան մասնակիցները լսե՞լ են Ուկրաինայում տեղի ունեցած յեղափոխութեան մասին, որին 92%-ը պատասխանել է, թէ՛ այո, 8%-ը՝ ոչ», - ասաց Արամ Նաւասարդեանը:

Ըստ նրա՝ հարցուածների 77%-ը բացասական է գնահատել Կիւեւում տեղի ունեցած արիւնալի իրադարձութիւնները:

Հարցին, թէ ինչպէ՞ս են

հարցուածները գնահատում Ռուսաստանի գործողութիւնները Ղրիմը ՌԴ կազմ վերադարձնելու ուղղութեամբ՝ 76%-ը դրական պատասխան է տուել, 12%-ը բացասական, մնացածն՝ այլ:

Հանրաքուէի արդիւնքում Ղրիմի՝ Ուկրաինայից անկախանալու որոշումը Հայաստանում հարցուածների 70%-ը դրական է գնահատել, 18%-ը՝ բացասական, 12%-ը տուել է այլ պատասխան:

Շարունակելով ներկայացնել հարցումների արդիւնքները՝ Արամ Նաւասարդեանն ասաց. թէ հարցուածների 73%-ի կարծիքով Հայաստանը պէտք է ճանաչի Ղրիմի անկախութիւնը, 12%-ն ասել է, թէ՛ ոչ, իսկ 15%-ը տուել է այլ պատասխաններ:

«Հայաստանում առկայ է Ուկրաինայի նման արիւնալի յեղափոխութեան նախադրեալ» հարցին հետազոտութեան մասնակիցների 65%-ը տուել է բացասական, 25%-ը՝ դրական, իսկ 10%-ը՝ այլ պատասխան:

«Բացառում է Որ Ես Երեւանում Մի Բան Ասեմ, Ստամբուլում՝ Այլ» Բաֆֆի Յովհաննիսեանը՝ Թուրքիա Կատարած Այցի Մասին

«Ժառանգութիւն» կուսակցութեան առաջնորդ Բաֆֆի Յովհաննիսեանն իր Ապրիլ 30-ի ասուլիսը սկսեց Թուրքիա կատարած իր այցից: Անդրադառնալով Թուրքիայում Յեղասպանութեան ժառանգներին քաղաքացիութիւն տրամադրելու մասին իր ելոյթին՝ նա յայտարարեց, թէ բացառում է, որ ինքը Երեւանում մի բան ասի, Ստամբուլում՝ այլ:

«Ապրիլի 24-ին նուիրուած իմ խօսքը որոշ կայքեր շտապեցին տեղադրել, եւ եթէ հիմա բացէք «Ալ Ջազիրա» կայքը, կը տեսնէք, որու ուղղուած են իմ խօսքերը: Ես ասել էի, որ Հայոց ցեղասպանութեան գոհերի ժառանգները պէտք է իրաւունք ունենան առանց քաղաքացիութիւն փոխելու վերադառնալ հայրենիք», - ասաց նա:

Վերջինիս կարծիքով՝ այդ կերպ Թուրքիան փորձում է արդարանալ, քայլ անել, բայց դա պէտք է չանի միայն հայերի նկատմամբ. «Ես դէմ եմ դրան, ներկայ դրութեամբ միայն հայերին քաղաքացիութիւն տալու հարց չկայ օրակարգում: Ես չզփոսեմ, թէ քանի հայ պատրաստ կը լինի քաղաքացիութիւն ստանալ Թուրքիայում, բայց ի՞նչ ենք անելու, եթէ համաձայն են, որ առանց քաղաքացիութիւն փոխելու կարող են վերադառնալ հայրենիք»:

Դառնալով իր այցին՝ Բաֆֆի Յովհաննիսեանը պատմեց, որ առիթ է ունեցել ելոյթ ունենալ

Թալեաթ Փաշա հրատարակից, ինչպէս նաեւ Շէյր համայնարանում կազմակերպուած սեմինարին: Իսկ կենտրոնական միջոցառումը Թաքսիմ հրատարակում էր: «Ես առիթ ունեցայ նաեւ հանդիպել պոլսահայ երիտասարդութեան հետ եւ շատ ուրախ էի, որ այնտեղ կայ մի սերունդ, որն իր պատմութիւնը գիտակցում եւ ընկալում է», - ասաց նա եւ աւելացրեց, որ իր հարցազրոյցներում մեխը Թուրքիայի վարչապետ Ռեջէփ Թայիփ էրդողանի ապրիլեան չորսեան յայտարարութիւնն էր. ըստ նրա՝ վարչապետի ցլակցութիւնը շատ լաւ ընդունուեց Պոլիսի հայերի կողմից՝ մտածելով, որ դա առաջընթաց էր, բայց նրանք, ովքեր ապրում են սփիւռքում, վերապահումով մօտեցան այդ յայտարարութեանը:

«Սա Թուրքիայի ժխտողական քաղաքականութեան արդիական, վերափաթեթաւորուած տեսակն է, որը շատ լաւ է հնչում արեւմտեան ականջներին: Սա վնասների նուազեցումն էր հարիւրամեակի նախաչեմին, որպէսզի երեւան, որ Թուրքիայում կայ ինչ-որ փոփոխութիւն, իսկ եթէ այդ փոփոխութիւնն անկեղծ է, մենք կը տեսնէնք հարիւրամեակին ընդառաջ Թուրքիայի գործողութիւններում», - ասաց Բաֆֆի Յովհաննիսեանը՝ յաւելելով, որ շատ բան կ'արեւան է, թէ Հայաստան պետութիւնը եւ հայ ժողովուրդն ինչպէս կը վերաբերի հարիւրամեակին:

գայնական Շարժում» կուսակցութեան՝ «Գորշ Գայլերու» առաջնորդ Դեւլեթ Բահչելի խիստ քննադատութեան ենթարկած է Թուրքիոյ վարչապետին, զինք մեղադրելով դաւաճանութեան մէջ:

«Յեղասպանութեան թէզը որպէս գէնք օգտագործելով մեր դէմ քարոզչութիւն ընող ո՞ր հայը

թուրքերէն ներողութիւն խնդրեց՝ մեզ պատճառած ցաւին համար: Ինչո՞ւ կարելի է իսթանպուլի մէջ «բոլորս հայ ենք» ըսել, իսկ Երեւանի մէջ «բոլորս Թուրք ենք» ըսելը երազանքն աւելի է», - հարց տուած է Բահչելի իր կուսակիցներուն առջեւ ունեցած մէկ ելոյթի ընթացքին:

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՀԱՄԱԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆԸ ՈԳԵԿՈՉԵՑ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 99ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԸ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ 500 ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆՆԵՐՈՒ

Մեծ Եղեռնի 99րդ տարելիցը այս տարի եւս պաշտօնական մեծ հանդիսութեամբ նշուեցաւ Փասատինայի մէջ: Արդարեւ Հինգշաբթի 24 Ապրիլին, 2014, առաւօտեան ժամը տասին, խուռներամ բազմութիւն մը փութացած էր տեղւոյն քաղաքապետարանի գլխաւոր մուտքին, որ զարդարուած էր հայկական եւ ամերիկեան դրօշներով եւ օրուան յատուկ կարգախօսներով:

Փասատինայի հայկական եօթկազմակերպութիւններէ բաղկացած Համագաղութային Մարմնի անունով յուշահանդէսի բացումը կատարեց օրուան հանդիսավար Լեւոն Քէշիշեան: Ան հակիրճ ելոյթով մը բնութագրեց սուլթանական Թուրքիոյ կողմէ իրագործուած ցեղաս-

պանութիւնն ու մեր ժողովուրդի արդար դատի հետապնդման կարեւորութիւնը: Դրօշակի արարողութեան իրենց մասնակցութիւնը բերին Հ.Բ.Ը.Մ.ի սկաուտները, ներկաները ունկնդրելէ ետք ԱՄՆ-ի քայլերգը (Սերա Շահինեան) եւ Հայաստանի քայլերգը (Սալբի Քէլէշեան) մէկ վայրկեան յտանկայս լուութեամբ յարգեցին Մեծ Եղեռնի

զոհերու յիշատակը: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին ԱՄՆ-ի Գոնկրէսի Գալլիֆորնիոյ ներկայացուցիչ ձիւտի Չու, Փասատինայի եւ Կլենտէյլի քաղաքապետներու ներկայացուցիչ-

ներ, Փասատինայի Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ հովիւ Արժ. Տ. Սարգիս Քհնյ. Փետոյեան, Հայ Կաթողիկէ առաջնորդի փոխանորդ՝ Գերշ. Անտոն Վրդ. Աղամեան, հայ Աւետ. Եկեղեցիէն պատուելիներ Գալվին Սաղրեան, Հենրիկ Շահնազարեան եւ Արին Պահատուրեան, հրէական համայնքէն Ռաբբի Ճաշուա Կարտնէր, Լոս Անճելոս քաղա-

քի Շէրիֆ Պերնարտ, Փասատինայի ոստիկանապետ Ֆիլիբ Սանչեզ, Ս.Դ.Հ.Կ.ի Կեդրոնական վարչութեան եւ Արեւմտեան Ամերիկայի վարիչ Մարմնի, Ռ.Ա.Կ.ի ներկայացուցիչներ եւ Լոս Անճելոսի Հայաստանի աւագ հիւպատոսարանի փոխանորդներ Եղիա Մանսուրեան եւ Սուրէն Վարդանեանց, Հ.Բ.Ը.Մ.ի Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանային Յանձնաժողովի ատենապետ Գրիգոր Գարակէօզեան, տարբեր կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ Փասատինա-

ՀՆՉԱԿԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՅՑԸ ՄՈՆԹԵՊԵԼԼՈՅԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ

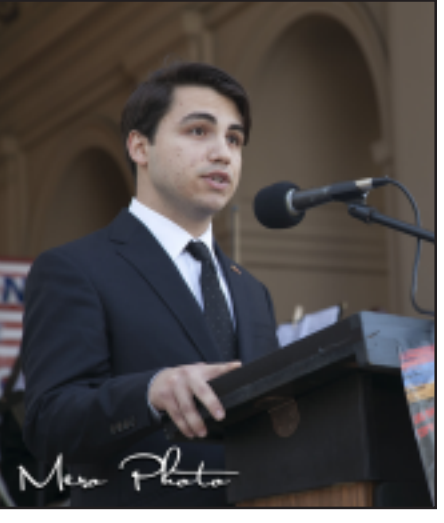
Հինգշաբթի Ապրիլի 24ին կէսօրէ ետք Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Արեւմտեան Ամերիկայի վարիչ Մարմինը ներկայացնող պատուիրակութիւն մը՝ Մոնթեպելլօ քաղաքում իր յարգանքի տուրքը մատուցեց մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներուն: Յատուկ արարողակարգով ծաղկեպսակի գետեղում կատարեց յուշարձանին առջեւ, ուխտելով շարունակել պահանջատէրի պայքարը մինչեւ յաղթանակ:

յն եւ տարբեր շրջաններէն ժամանած շուրջ 500 հոգի: Հոգեւորականներու հաւաքական աղօթքէն ետք Երիտասարդութեան կողմէ խօսք առնելով Արա Ակինեան հակիրճ պատմական ըրաւ օսմանեան կառավարութեան հայահալած քաղաքականութեան եւ կոչ ուղղեց համաշխարհային մա-

Իր ելոյթին մէջ Տօքթ. Համբիկ Սարաֆեան դատապարտեց

Թուրքիոյ երկդիմի վարքագիծը եւ հպանցիկ ակնարկով մը լուսարձակի տակ առաւ Թուրք դիւանագէտներու գործելաոճը: Ան դատապարտեց վարչապետ էրտողանի Ապրիլ 24ի առթիւ մեր նահատակներու թոռներուն ուղղած ցաւակցութիւնը եւ յորդորեց պատուաւոր կերպով դիմակալել պատմութեան եղելութիւնները: Յարզ 21 երկիրներ ճանչցած են հայոց ցեղասպանութիւնը: Նոյնը ըրած են ԱՄՆ-ի 43 նահանգները, հերթը եկած է Թուրքիոյ պատասխանելու մեր արդար դատին: Գոնկրէսական ձուտի Չու գործիւ կանգնեցաւ Հայոց Ցեղաս-

կարդակով պաշտպանել հայութեան արդար դատը: Գեր. Անտոն Վրդ. Աղամեան, իրեն յատուկ հոետորական ոճով մը վար առաւ դիմակը Թուրքիոյ հայաջինջ քաղաքականութեան, որուն հետեւանքով գործուած է 20րդ դարու առաջին ցեղասպանութիւնը: Ան կտրուկ կերպով հաշիւ պահանջեց Օսմանէն: Ոչ

միայն հաշուետու է Օսմանը, այլ ենթակայ հաշուեյարդարի: Այլ խօսքով արդար հատուցումի որ դին չունի:

պանութեան ճանաչումին եւ խօսելով Քեսապի մասին դատապարտեց

ԼՈՒԻՋԻԱՆԱ ՈԳԵԿՈՉԵՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 99-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԸ

Լուիզիանայի հայ համայնքը, հանգամանորէն նշեց Օսմանեան կայսրութեան կողմէ, հայ ժողովուրդի դէմ իրագործուած 1915-ի Յեղասպանութեան 99-րդ տարելիցը, որ տեղի ունեցաւ Կիրակի, 20 Ապրիլ, 2014-ին, Սրբ. Կարապետ Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցու հանդիսասրահին մէջ, Պաթոն Ռուժ:

Սրահ փութացած էր հոծ բազմութիւն մը, որ նախապէս, ներկայ գտնուած էր եկեղեցու մէջ մատուցուած Քրիստոսի Յարութեան Սուրբ եւ Անմահ Պատարագին, գործատուցած էր Տէր Թադէոս Քհնյ. Ապտալեան:

Հայ համայնքը, իր տարեցնորով եւ հասակ առնող խոստումնալից նոր սերունդով եկած էր իր անմնացորդ յարգանքի տուրքը մատուցելու, մեր աւելի քան մէկ ու կէս միլիոն հաշուող անմեղ նահատակներուն անխառն յիշատակին:

Կերպիչ Թաղական Խորհուրդին, որ իրեն առիթ ընծայած էր Յեղասպանութեան 99-րդ տարելիցին շուրջ իր մտորումները բաժնեկցելու Լուիզիանայի հայ համայնքին հետ, ծանօթանալու անոր կեանքին եւ գործունէութեան: Ան իր ուրախութիւնը յայտնեց տեսնելով Պաթոն Ռուժի արձանագրած կազմակերպչական յաջողութիւնները:

Յարգելի բանախօսը անդրադարձաւ օրուան ձեռնարկին գլխաւոր երեք յատկանիշներուն վրայ, որոնք կապուած էին իրարու հետ, իրենց կառուցողական բնոյթով: Սրբ. Յարութեան տօնակատարութիւնը եւ Հայոց Յեղասպանութեան 99-րդ տարելիցը բարեբախտ գուգադիպութեամբ մը կը նշուէին նոյն թուականին, իսկ երրորդը՝ Պաթոն Ռուժի կազմակերպչական եռուն ներկան:

Յիսուս Քրիստոսի Յարու-

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ ԱԼԷՔՍ ԹԻԱԹՐՈՒՄ

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Ժողովուրդներին նկատմամբ գործադրուած ցեղասպանութիւնը ամենադատապարտելի գործողութիւնն է՝ էթնիկ մաքրագործումների նպատակով, դա որեւէ արդարացում չունի եւ միջազգային կոնվենցիաների համապատասխան ենթակայ է խիստ պատասխանատուութեան: Օսմանեան կայսրութեան երիտթուրքական կառավարողների յանցապարտ ղեկավարութեամբ ծրագրուած Արեւմտեան Հայաստանի հայ բնակչութեան ցեղասպանութիւնը ոչ թէ չղատապարտուեց հետագայ թուրք կառավարութիւնների կողմից, այլ՝ չքմեղանքի պատմուճան հագած մինչեւ օրս էլ մերժուեւ եւ հերքուեւ է ուրանալով աւելի քան մէկ ու կէս միլիոն անմեղ հայերի կոտորածն ու ջարդը եւ հայկական հողերի բռնագրաւումը: Հայ ժողովրդի զանգուածային եղեռնագործումը ամենավայրագ ձեւերով նախադէպը չունեցած առաջին սարսափելի ջարդն էր մշակուած ու իրագործուած վաղ ժամանակներից՝ 1894-96 եւ 1909 թ., իսկ մեծ մասշտաբով 1915 թուականին: 99 տարիներ են անցնում հայ ժողովրդին պատմութեան բովից արմատախիլ անելու այդ ազգակործան թուականից, մէկ տարի եւս լրանում է հարիւր ամեակը, որի ոգեկոչման առիթով հայ ժողովուրդը ազգովին պատրաստուեւ է անտեղիտալի պահանջատիրութեամբ:

Այս տարի եւս Կլենտէյլ քաղաքի Քաղաքապետարանի կազմակերպութեամբ Ապրիլ 24-ի երեկոյեան, ժամի եօթին, «Ալէքս թիւաթիւ» սրահում կատարուեց յիշատակելի միջոցառում նուիրուած Բիւրաւոր Նահատակների յիշատակը ոգեկոչող 99-րդ տարելիցին: Սրահը լեփ լեցուն էր հրաւիրեալներով, առաջին շարքերում տեղեր էին յատկացուել պաշտօնական հիւրերի համար՝ հոգեւոր, քաղաքական եւ հասարակական, քաղաքային եւ զաւառային գործիչներ, նաեւ Հայաստանի հիւպատոսութեան ներկայացուցիչը: Արդարեւ հոգեւոր միջնորդ էր տիրում, մարդուս խորհելու եւ խոկալու էր մղում յիշելու այն բոլոր գողգոթայական շարչարանքները, տառապանքներն ու հոգեկան տուայտանքները, որոնց ենթարկուեց մեր ժողովուրդը մեծ ու պզտիկով տեղահանութեան տատասկոտ եւ սարսափի ճանապարհներում, ապա նրանց զազանային յօշոտումներն ու սպանութիւնները, Սողոմ-Գոմորի տեսարանների թուրք մարդակերպ զազանների միջոցով: Վստահաբար այդ պահին սրահը ընդգրկող ջարդերից մազապուրծ փրկուածների սերունդներից ներ-

կայ իւրաքանչիւրի մտապատկերում վերարթնանում էր այդ սարսափելի վիճակը, այդ՝ մազապուրծ փրկուածներ, ականատեսներ ջարդերի եւ կոտորածների վկայութիւններով եւ օտարերկրեայ լուսանկարիչների գաղտնի պատկերահանումների վաւերագրութիւններով եւ հեղինակած գրքերով տեղեկացուած սերունդներն ու հայ ժողովուրդը ոտքի են եւ հաստատակամ ու անհողողող որոշումով պահանջում են արդարութիւն:

Միջոցառման մեկնարկումը կատարեց քաղաքական եւ հասարակական գործիչ Արա Նաջարեանը ներկայացնելով երեկոյի շարժառիթը, կազմակերպիչ յանձնախմբի անունները, յայտագիրը իրականացնող հեղինակաւոր անձերի եւ զեղարուեստական բաժնի դերակատարողների անունները: Նա ղեկավարեց եւ հանդիսավարեց ձեռնարկը արժանավայել մակարդակով:

GLENDALE HIGH SCHOOL-ի ստուարթիւ կազմով երգչախումբը միատարր եւ սեւազգեստ տարազով հնչեցրեց ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի օրհներգերը միահամուռ, հոյակապ երգեցողութեամբ: Բայց ինչո՞ւ սեւազգեստ, Յեղասպանութեան յիսունամեակից ի վեր հայ ժողովուրդը ոչ սպում է, ոչ էլ սզաշոր է կրում, վերածնուած հայ ժողովուրդը իր ազատ-անկախ հայրենի պետականութեամբ կանգնած պահանջատիրութեան պատուանդանին իր արդար դատն է հետապնդում իր քաջարի զաւակներով:

Հերթականօրէն բեմ հրաւիրուեցին քոնկրեսական էտրմ Շիֆր, Կալիֆորնիայի Ներկայացուցչական Տան երեսփոխան՝ Մայք Կաթոն, Ֆրանկ Քինթերոն, Կլենտէյլ քաղաքի քաղաքապետ՝ Ջարեթ Սինանեանը, որոնք անդրադարձան ցեղասպանութեան արհաւիրքներին եւ պաշտպան կանգնեցին հայութեան պահանջատիրութեան: Գլխաւոր բանախօսն էր՝ ճարտատագէտ Մորիս Միսակ Քէլէչեանը: Նա AGBU «Նուպարեան» գրադարանի արխիւին, Փարիս, պատկանող պատմավաւերագրական տեսաժապաւէնի ցուցադրութեամբ եւ իր տուած բացատրութիւններով մեծ հետաքրքրութիւն առաջացրեց հանդիսականների մօտ: Տեսաժապաւէնը ներկայացնում էր ջարդից ահասարսուռ տեսարաններ, հազարաւոր հայ որբերի հաւաքավայր կենտրոնատեղիներ եւ որբերի գործած գորգը: Յարգելի Քէլէչեանը ինք անձամբ բաւական հետազոտութիւններ է կատարել եւ հաւաքել վաւերագրական նիւթեր կոտորածներին եւ որբերին առնչ-

Շարք էջ 18

Բանախօսը եւ պատարագիչ Տ. Դաթէոս Քահանայ Ապտալեան Եղեռնի Յուշարձանին առջև

Սպահանդէսի նախաձեռնութիւնը վերցուցած էր քաղաքամայր Պաթոն Ռուժի Սրբ. Կարապետ Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցուց թաղականութիւնը, որ իբրեւ հիւր բանախօս՝ Լոս Անձեւոսէն հրաւիրած էր «Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագիր, գրող եւ հասարակական գործիչ՝ Տօքթ. Արշակ Գազանճեանը:

Յեղասպանութեան 99-րդ Տարելիցի հովանաւոր՝ Տէր Թադէոս Քհնյ. Ապտալեանի սիրոյ սեղաններու օրհնութենէն ետք, հացկերոյթի հանդիսավար, Սրբ. Կարապետ Եկեղեցուց թաղականութեան ատենապետ Տիար Վազգէն Գալթաքճեան, յանուն իր գլխաւորած Թաղական Խորհուրդին, բարի գալուստ եւ շնորհակալութիւն յայտնեց հիւր բանախօսին, իրեն տրուած հրաւերին ընդառաջելուն համար: Ապա՝ Տիար Վազգէն Գալթաքճեան, հանգամանօրէն ներկայացնելէ ետք, հիւր բանախօսը, բեմ հրաւիրեց զայն:

Տօքթ. Գազանճեան, իր նախաբան խօսքին մէջ շնորհակալութիւն յայտնեց Տարելիցի կազմա-

թեան Յաղթանակը՝ «Մահուան Խաչթոցին» վրայ՝ կեանքի նոր սկիզբ պարգեւեց մարդկութեան: Թող որ անարգեցին, չարչարեցին, խոշտանգեցին եւ անձանաչելի դարձնելով անոր մարդկային կերպարանքը խաչեցին Ջինք, որ հոգին աւանդեց խաչափայտին վրայ՝ Անոր յարութիւնը չախտենապէս ապացուցեց իր Աստուածութիւնը, որու շնորհիւ, նոր համբաւ, տարածում եւ հաւատքի վէժ դարձաւ քրիստոնէութիւնը, գոր ապրեցաւ ու մինչեւ օրս կը տարածուի աշխարհով մէկ:

Տարբեր չեղաւ հայ ժողովուրդի կտրած կեանքի ճանապարհը: Դարեր անվերջ հալածուեցաւ, անիրաւուեցաւ եւ կեղեքուեցաւ: Կորսնցուց հայրենիք: Ապրեցաւ Յեղասպանութիւն: Ան իբրեւ ազգ թեւակոխեց անհետացման սահմանը, բայց՝ վերստին յարութիւն առաւ, ինչպէս պիտի բնորոշէր Լորտ Պայրըն, անգլիացի բանաստեղծը: Հայը պահեց իր գոյութիւնը իբրեւ ազգային կառույց: Ունեցաւ հայրենիք:

Շարք էջ 18

ԿԱՌՈՒՑԵԼ ՊԱՐԿԵՇՏՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԳՈՐԾԵԼԱԿԵՐՊԸ

Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի անցեալ 22 տարուայ գործունեությունը, որ կ'ընդգրկե հական ենթակառուցվածքներու՝ ինչպես մայրուղիներու, հիւանդանոցներու, դպրոցներու, եւ ջրուղիներու շինարարութիւնը, ենթադրել պիտի տար թէ հարիւրաւոր մարդիկ կը պաշտօնավարեն Երեւան կեդրոնացած եւ աշխարհի տարածքին 22 երկիրներու մէջ 25 տեղական մարմիններ ունեցող կազմակերպութեան մօտ:

Ճիշդ է որ ցարդ Հիմնադրամի շինարարական ծրագիրները հազարաւոր մարդոց աշխատանք հայթայթած են, սակայն ինքնին շինարարական գործընթացը կը շանունակէ տնօրինուել խիստ փոքր անձնակազմի մը կողմէ:

Թէեւ Հիմնադրամը բազմապիսի օժանդակութիւն կը մատուցանէ հայրենիքին, ներառեալ կրթաթոշակներ եւ Արցախեան պատերազմի ազատամարտիկներու նպաստ, իր գործունեութեան մեծ մասը սեւեռուած է շինարարական ծրագիրներու վրայ, ապագայի հեռանկարով:

Ինչպէս գրեթէ ամէն ինչ որ կ'ապուած է Թոնի Սոփրանոյի հետ, շինարարական ապարէզը լաւ համբաւ չի վայելեր: Բայց վատի կողքին միշտ կայ լաւը, եւ անցեալ երկու տասնամեակներու ընթացքին ճիշդ այս՝ լաւն է, որ գտած ու սնուցած է Հիմնադրամը, յարատեւօրէն յղկելով իր գործընթացը:

Նկատի ունենալով Հայաստանի եւ Արցախի մէջ մարդասիրական ծրագիրներու համար համայն աշխարհի հայութեան նուիրաբերած, միլիոնաւոր տոլարի համող գումարները, Հիմնադրամի հաւանաբար ամենէն կարեւոր պարտականութիւնը վերցուցած գրասենեակը այն է, որ շինարարական պայմանագիրներ կը շնորհէ:

Կապալառուներու համար, Հիմնադրամի շինարարական ծրագիրներու մրցութիւններուն մասնակցելը պահանջաշատ եւ երկարատեւ գործընթաց է: Որեւէ հաստատութիւն, որ հետաքրքրուած է Հիմնադրամի ծրագրի մը վրայ աշխատելով, պարտադիր է ներկայացնել իր ելեւմտական հաշուեցոյցները, ներառեալ պարտքերն ու տուրքերու վճարման փաստաթուղթերը. պէտք է բացայայտէ նաեւ որեւէ օրինական հարց, որ կրնայ ազդել ծրագրին, նկարագրէ իր աշխատանքային փորձառութիւնը՝ նմատնօրինակ ծրագիրներու մէջ, եւ, անշուշտ, ներկայացնէ աշխատանքային իրապաշտ առաջարկ մը:

Բացառութիւններ չկան Հիմնադրամի պահանջած բարձր չափանիշներուն:

Տրուած ըլլալով որ իր բոլոր շինարարական ծրագիրները՝ դպրոցներ, հիւանդանոցներ, ճամբաներ, ուղղակիօրէն կ'առնչուին ժողովուրդի առօրեայ կեանքին, Հիմնադրամը երբեք կիսատ լուծումներ չընդունիր, գերադասելով որակը որեւէ խնայողական նկատառմէ:

Տուեալ ծրագրի մը իրագործումը կապալառուի մը շնորհելը գործընթացի բաղկացուցիչներէն լոկ մէկն է. այլ կարեւոր բաղկացուցիչ մը՝ վստահ ըլլալն է, որ աշխատանքը կը կատարուի ըստ հիմնադրամի չափանիշներուն:

Այսպէս, շինարարութեան որակը ստուգող բազմաթիւ միջոցներ տեղադրուած են: Հիմնադրամի շինարարական բաժանմունքը կազմուած է փորձառու մասնագէտներէ, որոնց պարտականութիւնն է ստուգել իւրաքանչիւր ընթացիկ ծրագրի որակը, եւ, եթէ չափանիշները յարգուած չեն, կասեցնելու աշխատանքը եւ սառեցնելու վճարումները:

Բացի մասնագէտներու այս կազմէն, նաեւ կառավարական գործակալութիւններէն, որոնք կը կատարեն իրենց ուրոյն ստուգումները, Հիմնադրամը վարձած է շինարարական որակ ստուգող անկախ հաստատութիւն մը:

Հիմնադրամի ստուգիչ միջոցառումներու պատկերը կ'ամբողջանայ Grant Thornton հաստատութեամբ. տուրքերու, հաշուեքննութեան, եւ խորհրատուութեան մէջ մասնագիտացած այս միջազգային ընկերութիւնը կը տրամադրէ իր ուրոյն քննիչը, որուն կատարած ստուգման արդիւնքները կը հրատարակուին Հիմնադրամի հաշուետուական պարբերական տեղեկագրութիւններուն մէջ:

Շինարարական հաստատութիւնները կը վճարուին ոչ թէ կանխիկ, այլ ամսական դրութեամբ. իսկ իւրաքանչիւր վճարում կ'արտօնուի միա՛յն երբ Հիմնադրամի Երեւանի գրասենեակը ծրագրի վաւրէն ամսական աշխատանքային տեղեկագրութիւն ստանայ եւ հաւանութիւն տայ անոր մէջ մանրամասնուած արդիւնքներուն: Աւելին, տրուած ըլլալով որ շինարարութիւնը պէտք է երաշխաւորուի որոշ ժամանակի մը համար, Հիմնադրամը կը շնորհակալուի:

Շաբ.բ էջ 18

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԴԵՊԻ ԱՐՄԱՏՆԵՐ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՏԱԳԷՄԵԱՆ

Ընդհանրապէս երբ կը խօսինք արմատ հասկացութեան մասին, անմիջապէս կը բերենք ծառին օրինակը, թէ՛ արմատներէն կախեալ է ծառին տեւականութիւնը եւ թէ՛ որքան ամուր ըլլայ արմատը՝ այնքան առողջ կ'ըլլայ հողէն դուրս՝ աշխարհին բացուող ծառին բաժինը: Ծառին բացութեայ մասը կրնայ հիւանդ ըլլալ. ապականած այս մթնոլորտին մէջ, ճիճու, որդ, մակաբոյժ կրնան բոյն դնել ծառին վրայ ու հիւանդացնել զայն:

Այս պարագային արմատն է, որ սնունդի եւ հոգածութեան հիմնական մատակարարումը կը կատարէ:

Կրնան արմատներն ալ հիւանդանալ: Հիւանդ արմատներով ծառին օգնութեան կու գայ հողէն դուրս գտնուող ծառին բաժինը: Հետեւաբար, ծառը միայն արմատներով չէ՛ որ կը սնանի ու կը ձեւաւորուի. արեւը, անձրեւը, հովը, մեղուն, թիթեռնիկը եւ ուրիշ արտաքին գործօններ՝ կ'առնչուին ծառին ձեւաւորման, սնուցման, պտղաւորման ու կեանքին: Դեռ աւելին, հակառակ որ ծառին էութիւնը կը ձեւաւորուի ծառին արմատին վրայ, այդուհանդերձ անոր ճիւղերը, նոյնիսկ արմատէն ծլած բունը կարելի է պատուաստել եւ ունենալ նորովի՝ բարեփոխուած՝ էութեամբ ծառ: Պատուաստումը, սակայն կը կատարուի յենարանի մը, պատուանդանի մը վրայ: Հետեւաբար, ծառը այս երկուքին՝ արմատներուն եւ իր բացօթեայ մասին համադրումն է: Առանց մէկուն ծառին կեանքը, գոյութիւնը ինդրական կը դառնայ ու անյուսալի:

Բայց ինչու՞ ծառի այս օրինակը, որովհետեւ մարդու եւ հաւաքականութեան գոյատեւման առումով, մեր միտքին մէջ կը պատկերուի ծառին էութիւնը... ծառը իր երկու մասերով՝ հողէն դուրս եւ հողին մէջ. տեսանելի բաժին եւ անտեսանելի՝ հողածածկ բաժին: Մարդուն պէս՝ արտաքին՝ տեսանելի բաժին եւ ներքին՝ անձնական, անտեսանելի բաժին:

Ծառին պէս մարդն ալ կը ձեւաւորուի իր ներքինով եւ իր արտաքինով:

Մարդուն ներքին, անձնական գործօնին կողքին արտաքին շփումները կարեւոր ներգործութիւն կ'ունենան անոր էութեան ձեւաւորման ու դրսեւորման: Բանական մարդը կը խախտի՝ առանց ներքին եւ արտաքին երեսակներուն: Այս եր-

կուքին միասնութիւնը, մէկտեղումն է որ կը գոյացնէ ողջմիտ մարդը, առողջ ծառը:

Կարելի է հակաճառել թերեւս, մատնանշելով, մեր տուներու ծաղիկները: Թերեւս կարելի է նաեւ ակնարկել արհեստական ծաղիկներուն: Մենք, սակայն, քանի որ իբրեւ ողջմիտ հայ հաւաքականութիւն կը ձգտինք կեանքո՛ւտ, գոյատեւման երաշխիք ունեցող, այլ ո՛չ-արհեստական տեւականութեան, չենք կրնար օրինակել ծաղկամանին անարմատ կամ արհեստական ծաղիկը:

Կը տեսնենք, հետեւաբար, թէ փոխկախեալութիւն եւ փոխ-առնչութիւն գոյութիւն ունի մարդ հակին ներքին եւ արտաքին, ծառին հողածածկ եւ հողէն դուրս բաժիններուն միջեւ:

Այս ելակէտով, ինծի քիչ մը խորթ կը հնչէ «վերադարձ դէպի արմատները» արտայայտութիւնը, ի՞նչ վերադարձի մասին է խօսքը: Վերադարձ կը նշանակէ թէ մենք հեռացած ենք եւ կը ձգտինք վերադառնալու: Բայց ինչպէ՞ս մարդ կրնայ հեռացած ըլլալ ի՛ր ներքինէն, կամ ծառը ի՛ր արմատներէն:

Մեր բնակարանը մի քանի սենեակ ունի. առօրեայ մեր կեանքին մէջ՝ բոլոր սենեակներն ալ ելումուտ չենք ընել նոյն համեմատութեամբ: Բայց այդ սենեակներէն ոչ մէկն կը հրաժարինք: Եւ ինչպէս մեր տան բոլոր սենեակներուն մէջ նոյնքան ժամանակ չենք անցըներ, այնպէս ալ, պարզապէս, երբեմն քիչ, երբեմն շատ կը յենինք-կը դիմենք մեր ներքինին: Ուստի, մենք մեր արմատներուն վերադարձի խնդիր չունինք:

Վերադարձը նաեւ ետ երթալու, անցեալին երթալու ենթիմաստը ունի, որ ուրիշ առումով խորթ կը հնչէ տրամաբանութեան. կեանքը յառաջ կ'ընթանայ, իսկ մենք ե՞տ երթանք: Այս պարագային, սակայն, մեր անցեալը մեր ներքինն է. պարզապէս, մեր առօրեայ հեռքին մէջ, երբեմն մեր ներքինին քիչ կ'առնչուինք:

«Վերադարձ» կ'ենթադրէ նաեւ անջատումի հետեւանքով յառաջացած բացուածքին, ճեղքին կամրջումը: Բայց ինչպէ՞ս կրնանք մենք մեզմէ անջատուած ըլլալ: Ինչպէ՞ս կարելի է մորթը մարմինէն, եղունգը միսէն անջատել, ներքինը արտաքինէն զատել: Երբեմն, սակայն, մեր ներքինին հետ մեր հաղորդակցութիւնը այնքան կը նուազի, որ կարծէք թէ անջատուած ենք անկէ:

Շաբ.բ էջ 19

Advertisement for A.B.A. Insurance Services featuring Bedros S. Maronian and Siamanto B. Maronian. Includes contact information for three locations in Los Angeles, Glendale, and Pasadena. Lists various insurance services such as Life, Health, and Estate Planning. Features a cartoon illustration of a man in a suit and the A.B.A. logo.

ՄԻ ՀԱԿԻԳ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ ԵՒ ՄԵԾԻ ԵՂԵՌՆԻ ԶՈՐԵՐՈՒ ՍՐԲԱԴԱՍՄԱՆ ՀԱՐՑԸ» ԳՐՔԻ ՇՈՒՐՋ

ԴՈԿՏ. Տ. ՆԵՐՍԷՍ Ա.Ա.Գ. ԳՂՆԹ.
ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Հետաքրքրություն կարգա-
ցի Դկտ. Կոստանեանի գրախոսա-
կանը՝ Դկտ. Աբել քահանայի «Հայ
եկեղեցին եւ մեծի եղեռնի գոհերու
սրբադասման հարցը» գիրքի:
Քանի որ ձեռքիս տակ չունեմ
հեղինակի գիրքը, ապա չեմ կարող
լիով զբեղ աշխատութեան ար-
ժանիքների մասին, բայց արժարձ-
ուած հարցն անկախ աշխատան-
քից, ունի մեծ նշանակություն:
Մեծ եղեռնի գոհերի սրբադասման
հարցին անդրադարձել են բազմա-
թիւ գիտնականներ 1924թ. սկսած:
Նախ, սխալ է հաստատել շատ
յաճախ կրկնուած այն թիւր կար-
ծիքը, որ Գրիգոր Տաթևացին
վերջին անձն էր, որ Հայաստան-
եայց եկեղեցին դասել է սրբերի
շարքին: Ամէն Կիրակի, Սրբազան
պատարագի մէջ, եւսեմե՞ծ «Նով-
ուաց եւ հովուապետաց» շարքին
չի լուծե՞նք նաեւ լուսաւոր անունը
Մովսէս Գ. Տաթևացի Հայրապետի
(1629-1632), որն ըստ Առաքել
Դաւրիթեցու, գնահատականին եղաւ
«լուսատու տանս Արամեան»: Այդ
հիման վրայ Միմէն Ա. Երեւանցի
կաթողիկոսը, որը հայոց Տօնացոյ-
ցի վերջին բարենորոգիչն էր, 1777
թ. Տօնացոյցի մէջ մտցրեց Մովսէս
Գ. Տաթևացու անունը, որը դեռ չի
նշուած որպէս տօնելի սուրբ: Հա-
մաձայն Պատրիարք Օրմանեանի,
Մովսէս Տաթևացին «պաշտելի
դարձաւ», որովհետեւ իր համար
«վկայուած է եւս, թէ էր մաքրա-
կենցաղ եւ սրբամտ, երկայնա-
միտ եւ ողորմած, եւ թէ գորակա-
ր էր աստուածայնորէ վարդապետու-
թեամբ, եւ քաղցր քարոզութեամբ,
որով գիտէր հոգիներ շահիլ՝ ուղ-
ղելով ի ճանապարհս արդարու-
թեան»:

Մեսրոպ Մաշտոցն իր «Յա-
ճախապատու՞ծ ճառերում» սահմա-
նել է Հայ եկեղեցու սրբադասման
կարգն ու կանոնը համաշունչ Տի-
եզերական եկեղեցու սրբադասման
սկզբունքին այս բանձեւումով.

«Այլ սուրբք ամենայն գործե-
ցին զարդարութիւն եւ հոգեւոր
մշակութիւն... Եւ լցին տիեզերս
կենաց բանիւն... երկայնամտու-
թեամբ եւ հանճարով զամենեսեան
որսալ հոգեւոր ուսական առ բա-
րեպաշտութիւն» (All the saints
exercised justice and spiritual cul-
ture-filled the universe the Word of
life-with patience and wisdom en-
ticed everyone with the aid of
spiritual trawl into life of worship).
Եւ հենց այդ բարեպաշտական կեան-
քը շահելու համար է, որ հայ
հաւատացեալն ընթերցում եւ վե-
րընթերցում է սրբերի կեանքերը՝
թափանցելով նրանց հոգեւոր կեան-
քերի մէջ՝ վերիմաստաւորելու իր
քրոստոնէական հաւատքը: Կորիւն
Վարդապետն իր «Վարք Մաշտո-
ցի» մէջ սուրբի կեանքը գրի
առնելու հիմնական պատճառ է
համարում. «այլ յօրինակ քաջալե-
րիչ՝ հոգեւոր ծննդոց իւրեանց, եւ
որք նորօք աշակերտելոց իցեն
յազգս ազգաց» (And we related this
not for the glory of the saints of God,
who already have been honoured for
their most luminous faith and life,
but as an inspiring example to their
spiritual sons and to all who, through
them, will be taught from generation
to generation).

Հայ եկեղեցին հարազատ մնա-
լով տիեզերական եկեղեցու աւան-
դոյթներին, սրբադասման յատուկ
կարգ չունի: Հայ եկեղեցին իր
հաւատացեալների ճանաչումը հա-
մարել է կարեւորագոյն նշանը
որեւէ մէկին սուրբ հռչակելու հա-
մար (այդպէս են սրբացուել մեր
բոլոր հայ սրբերը): Կաթողիկ եկե-
ղեցին պապի իշխանութիւնը ամ-
բապղելու համար, ժամանակի ըն-
թացքին սրբադասման իրաւունքը
վերապահել է միայն Պապին՝ 1234
թ.: Չկայ Քրիստոնեայ կամ ոչ
Քրիստոնեայ ազգ, որ պատերազմի
մէջ գոհուած իր անձերին եկեղե-
ցական սուրբերի կարգը դասի:
Այդ օրինակին հետեւելով, Հայոց
եկեղեցին մասնաւոր յիշատակու-
թեան օրեր է նշանակել իր օրացոյ-
ցի մէջ, ինչպէս՝ Սարգարապատի,
Ապրիլեան եղեռնի, Հայրենական
Մեծ Պատերազմի եւ 1988 թ. մեծ
երկրաշարժի գոհերի համար: Հե-
ղինակը բոլորովին սխալ է իր այն
տեսակետի մէջ, որ «Գուցէ Հայ
եկեղեցին կողմէ տրուած (սրբաց-
ման) որոշում մը կը նպաստէ նաեւ
Հայոց Ցեղասպանութեան վերջնա-
կան ճանաչումին եւ պահանջատի-
րութեան արդար լուծումին»: Ընդ-
հակառակը, եղեռնի գոհերի սրբա-
ցումը յաղթանակը կը լինի թրքա-
կան հերքումին ցեղասպանութեան՝
հաստատելով նրանց բռնած դիր-
քը, որ ցեղասպանութիւնը հետե-
ւանքն էր հայ համայնքների
անհնազանդութեան եւ անհաւա-
տարմուծեան՝ թրքական իշխա-
նութեան նկատմամբ: Հրեայ ազգը
երկրորդ Համաշխարհային Պատե-
նագմի գոհերին չի դասել սրբերի
կարգը հենց այդ պատճառով: Եղեռ-
նի գոհերի սրբադասումը կը գրկի
թրքական դաժան արարքն իր
քաղաքական նշանակութիւնից:

Գրիգոր եւ Մովսէս Տաթևա-
ցիներից անցել է վեց դար եւ հայ
եկեղեցին ոչ մէկին արժանի չի
տեսել սրբացնելու: Այս բացը ինչ-
պէս պէտք է բացատրել հայ եկե-
ղեցու հաւատացեալին եւ մեր միւս
քոյր եկեղեցական համայնքներին:
Լուսահոգի Ծնորհք Պատրիարք Գա-
լուստեանն իր «Հայազգի Սուր-
բեր» գրքի մէջ գրում է. «Եկեղեցի
մը, որ դադրած է սուրբեր երկնելէ,
կորստուցած է իր գերագոյն նպա-
տակը. դարձած է ամուլ. դարձած
է անպտուղ եւ հետեւաբար ոչ ոք
թող զարմանայ, եթէ օրին մէկը իր
վրայ հրաւիրէ անպտուղ թփերին
դատաւճիւռը. «Կտրէ գայն, ինչու՞
երկիրը կը խափանէ»: Դրա համար
Սուրբ Էջմիածնի միաբան Գա-
լուստ Տէր Մկրտչեանի առաջնոր-
դութեամբ Հ. Մանանդեանը եւ Հ.
Աճառեանը ձեռնարկեցին հաւաքել
հայ նահատակների վկայաբանու-
թիւններն իրենց «Հայոց Նոր
Վկաները (1155-1843) (Վարդա-
րապատ, 1903 թ.) հատորը: Այսօր
Հայ եկեղեցու սրբադասման հարցով
զբաղուող աստուածաբանների պար-
տականութիւնը պէտք է լինի ծա-
նօթանալ այս նոր վկաների կեան-
քերին՝ դատելու, թէ որոնք են
արժանի սրբադասման: Այնուհե-
տեւ մնում է 1843թ. մինչեւ մեր
օրերի ժամանակաշրջանի միջեւ
եղած բացը: Հայ հաւատացեալի
պաշտամունքի անձեր են դարձել
Մկրտիչ Ա. Վանեցի խրիմեան Հայ-
րիկը (1892-1907), Կոմիտաս վար-

Շար.ք էջ 19

ՀԻՒՐԱՍԵՐ-ԷՐՏՈՂԱՆԻ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

ՄԵԹՐ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Քենապի հայտնութեան տեղա-
հանումէն ետք, էրտողանի թուրք-
իան հրաւէր տուած մեր սփիւռքա-
հայ ժողովուրդի նորօրեայ տա-
րագրեալներուն, որպէսզի թուրք-
իա գալով՝ հոն վայելէին թրքական
հիւրասիրութեամբ ընծայուելիք
ապահովութիւնը:

Ինչ կատակերգութիւն եւ ինչ
մակարդակի անհամ «ՊԸԼԸՖ» է սա:

Մարդասիրական զգացումնե-
րով հանդէս եկող թուրք էրտողանը
ե՞րբ քաւեց արդեօք իր պապերու
անմարդկային արարքներով լեցուն
մեղքերը, որ հիմա իր հայրերու
արիւնոտ գահին վրայ նստած՝ «Ֆէր-
ման»ներ կ'արձակէ եւ քաղաքա-
կիրթ ըլլալու հովեր կ'առնէ:

Անտեղ ուր էրտողան նոր հայ
տարագիրները ընդունիլ եւ տեղա-
ւորել կ'առաջարկէ, հոնկէ ատենօք
իրենց տուններէն եւ տեղերէն եւ
հօտերէն, մրդաստաններէն եւ ազա-
րակներէն բազմահազար հայորդի-
ներ դուրս բռնած էին էրտողանի
հայրերուն կողմէ. այնտեղ հայկա-
կան հող էր, եւ տարբեր ժամանակ-
ներու մէջ Սուէտիա կամ Իսկէնտէ-
րուն կամ Կիրիլիա անուններով կը
ճանչցուէր:

Ապրիլ ամիս ենք եւ Ապրիլին
անհամ կատակներ չենք կրնար
մարտել:

էրտողան լաւ գիտէ որ չկայ
հայ մը աշխարհի վրայ, որ կը
վատահի թուրք իշխանաւորին եւ
անոր կողմէ ընծայուած ապահո-
վութեան: Հայը կրնայ իրեն բարե-
կամ կամ ընկեր ունենալ ոչ-իշխա-
նաւոր թուրք մը, որովհետեւ կան
շատ թուրք ազնիւ եւ գիտակից
անձեր, որոնք գործ չեն իրենց
իշխանութեան որդեգրած հայատե-
նաց կամ հայավնաս քաղաքակա-
նութենէն. վկայ՝ Հրանդ Տիւնքի
ոճիրը դատապարտող եւ «բոլորս
հայ ենք» բացազանջող թուրքերը,
եւ վկայ՝ Աբըլաթ Թաւաթարուն եւ
անցեալ տարի առաջին անգամ

ըլլալով Հնչաեան Քսան Կախա-
ղաններու յիշատակի յարգանքը
կազմակերպող թուրքերը:

Բայց հայը երբեք չի կրնար
վատահիլ թուրք որեւէ իշխանաւոր-
ի կամ պետական մարդու, որ կը
շարունակէ որդեգրել ընթացքը իր
հարիւրամեայ կեանք ունեցող քա-
ղաքական անցեալին, եւ որ կ'ուրա-
նայ իր Հայկական Ցեղասպանու-
թիւն գործած ոճիրը եւ չ'ամչնար
թալաթ կոչուող ցեղասպան ոճ-
րագործին փառքը հիւսելէն եւ
անոր արձանները թուրքիոյ մէջ
քիչ մը ամէն տեղ բարձրացնելէն:

Ապրիլ ամսուն, սփիւռքահայ
մեր աքսորեալ ժողովուրդի հայրե-
րէն ու մայրերէն սերած ամէն
գաւակ, աշխարհի որ կողմն ալ
ըլլայ, անկասկած իր վրայ կը կրէ
վէրք մը որ Ապրիլ 24-ին կը
բացուի. այդ վէրքը պիտի չզոցուի
մինչեւ որ թուրք պատասխանա-
տու նկատուող որեւէ իշխանաւոր,
էրտողան կամ ոչ էրտողան, յարգէ
մեր ցեղասպանեալ նահատակները
եւ խոնարհի անոնց յիշատակին
առջեւ եւ ներողութիւն խնդրէ
որպէս ազգ ու պետութիւն. այդ
վէրքը պիտի չզոցուի մինչեւ որ
մեր ազգային արժանապատու-
թիւնը վերագտնենք, վերատիրա-
նալով (իրապաշտութեամբ մղուած)
մեր գրաւեալ հողերէն գոնէ մէկ
չնչին մասին, ըլլա՛յ կուրով կամ
ըլլա՛յ թրքական բարի դրացնու-
թիւն փափաքող տրամադրու-
թեամբ. այդ չնչին մասը կրնայ
ըլլալ ներկայ Հայաստանի սահմա-
նամերձ նկատուող եւ ազգային
սէմպոլիք արժէք ներկայացնող մեր
Մասիսը, մեր Անին եւ մի քանի
միւս պատմական արժէք ունեցող
կամ նկատուող սրբավայրերը:

Քենապի տեղահան եղած հա-
յուն պատուին հետ խաղցող էրտո-
ղանն ու Տաւուսողլուն թող իրենց
պահեն այդ անհամ հրաւէրները, եւ
թող գիտնան թէ հաշիւ ունին մեզի
տալիք իրենց հին եւ նոր մեղքե-
րուն համար:

Հ.Բ.Ս. ՄԱԹԱՄԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԳԻՏԱՐԸ
Կը ներկայացնէ՝
ՇՈՂՈՔՈՐԹԸ
ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ 3 ԱՐԱՐՈՎ
Ներկայացնող՝ ՀԱԿՈՒ ՊԱՐՈՆԵԱՆ
Բնապրիչ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՄԱԹԱՄԵԱՆ
The Flatterer
A Comedy in 3 Acts
By: Hagop Baronian
Directed By: Krikor Satamian
Մայիս, 3, 4, 17, 18
Հ.Ր.Ս.Փ. Փասատինայի Կեդրոն • 2495 E. Mountain Street, Pasadena
Մայիս, 31, Յունիս 1, 7, 8
ԱՐԱՏԱՆԵԱՆ ՍՐԱՀ • Հ.Ր.Ս.Փ. Մանուկեան-Տեմիրճեան Վարժարան
6844 Oakdale Avenue, Canoga Park, CA 91306
Ծարաք օրերը ժամը 8:00-ին - Կիրակի օրերը ժամը 6:00-ին
Տոմսերու համար դիմել՝
ՀԵԸՎ-ի Գրասենյակ - (626) 794-7942 • Ապրիլ Գրատուն - (818) 243-4112
Պերճ Գրատուն - (818) 244-3830 • ITSMYSEAT.COM/SHOGHOKORT
Մուտքի արժէք՝ \$25 - Ազակերտներու համար \$10 (I.D.-ով)

Massis Weekly

Volume 34, No. 16

Saturday, May 3, 2014

Rep. Schiff Announces White House Will Display Armenian Orphan Rug Ghazir Rug Will Be Displayed As Early as This Fall

WASHINGTON, DC -- Today, Rep. Adam Schiff (D-CA) announced that the White House has agreed to exhibit the "Armenian Orphan Rug" in the near future, likely this fall. The rug, woven by orphans of the Armenian Genocide in 1920, was presented to President Calvin Coolidge in 1925 as a symbol of gratitude for American aid and generosity for U.S. assistance during the genocide. The Armenian Orphan Rug, which measures 11'7" x 18'5", has over 4,000,000 hand-tied knots and took the Armenian girls in the Ghazir Orphanage of the Near East Relief Society 10 months to weave.

President Coolidge noted that, "The rug has a place of honor in the White House where it will be a daily symbol of goodwill on earth." The rug – which has been in storage at the White House for decades – was supposed to be released for exhibition in a Smithsonian event for the launch of Hagop Martin Deranian's new book "President Calvin Coolidge and the Armenian Orphan Rug." Unfortunately, the rug was not able to be displayed at that time.

"Since first raising this issue with the Administration, I have worked

diligently with the White House to find a way for the Ghazir rug to be sensitively and appropriately displayed," said Rep. Schiff. "Today, I'm pleased to be able to say that planning is underway for the Armenian Orphan Rug to be displayed as early as this fall. I have

Continued on page 4

Erdogan Again Denies Armenian Genocide

Turkish Prime Minister Recep Tayyip Erdogan has denied the World War I killings of Armenians under the Ottoman Empire amounted to genocide, just days after his government offered condolences over the massacres for the first time.

During an interview on Bloomberg TV's Charlie Rose show, Erdogan was asked if it would be possible for him to describe the deaths of Armenians as a genocide, to which he replied. "This is not possible because if such a genocide had been the case, would there have been Armenians living in this country?" Erdogan told US broadcaster PBS on Monday.

"We are a people who think geno-

cide is a crime against humanity and we would never turn a blind eye to such action," he added.

On Tuesday Erdogan said his nation was ready to "confront" the nation's history of killing ethnic Armenians nearly a century ago. In a weekly speech in Parliament addressing his ruling party's legislators, Erdogan reiterated a call for Armenia and Armenians living abroad to participate in research with Turkey to document precisely what happened.

In the same speech, Erdogan also criticized German President Joachim Gauck, who raised human rights concerns during his visit to Turkey this week.

Gallup Poll: Majority of Armenians are Pro-Russian

YEREVAN -- A new survey conducted by the Gallup International Association in Yerevan and across the regions of Armenia has found that most of the country's population approves of Crimea's return to Russia as a result of a recent referendum.

The study reveals that 92% of Armenians are aware of the developments in Ukraine. Thus, 77% of the respondents negatively assess the events in Kiev. At the same time 70% back Crimea's secession from Ukraine, and 77% welcome its unification with Russia. Seventy percent said they back Russia's actions.

Seventy-three percent of respondents is confident Armenia should recognize Crimea as part of the Russian Federation. The majority (65%) believe there are no preconditions for the reoccurrence of the Ukrainian scenario in our country.

The revolutionary minority (25%) expects different developments in Armenia – from repetition of "Maidan" to the change of power, military actions on the part of Azerbaijan and Turkey, recurrence of the March 1 events, heavy economic conditions and split of the country following Ukraine's example.

The 99th Commemoration of the Armenian Genocide Brings Out Thousands to Times Square

By Taleen Babayan

From the proclamations of staunch support by high-ranking U.S. politicians to the touching lyrics of a talented Armenian-American rapper's tribute to the millions of lives lost, the 99th commemoration of the Armenian Genocide in Times Square paid homage to the victims of 1915 and sent a resounding message that denial will not be tolerated as the centennial memorial approaches.

An all-encompassing event organized by the Knights of Vartan for the past quarter of a century in one of the world's most visible and attractive locations, an impressive crowd gathered at this year's commemoration. While the missing survivors in the audience were a stark reminder that witnesses are succumbing to history, this year's sizeable group of Armenian youth, from the disciplined Homenetmen Scouts who proudly held the Armenian flag throughout the duration of the program to the members of the Areni Choir and the Higher Brass Band to those draped in Armenian flags, an emphatic statement was made that the 1.5 million victims will not be forgotten and the fight for genocide recognition will continue through new blood.

Appearing faithfully year after year, key U.S. politicians took to the stage once again to reaffirm their commitment

to the Armenian cause and did not fail the community in expressing their firm support of genocide recognition, most recently in the U.S. Senate Foreign Relations Committee, which this month passed Resolution 410, demanding that Turkey acknowledge the Armenian massacres in 1915 as "genocide."

Chairman of the committee, Senator Robert Menendez (D-NJ) said the resolution was passed in "undisputed terms" and described the Armenian Genocide as "one of the darkest events in human history."

Commending the Armenians for building a strong community in America, Senator Chuck Schumer (D-NY), recalled the founder of the Armenian Genocide Times Square commemoration,

Sam Azadian, who introduced the senator to the history of the Armenian Genocide when he was a newly elected assemblyman.

Congressman Frank Pallone, Jr. (D-NJ) praised the Armenians on their relentless efforts towards Armenian Genocide recognition and noted the movement's success worldwide and in Turkey, where scholars and human rights advocates are opening sincere dialogue about the Armenian Genocide.

Traveling straight from Armenia where he attended Armenian Genocide commemorations there, Congressman Eliot Engel (D-NY) said that Turkey needs to publicly accept the atrocities

Continued on page 3

Armenia Keeps Up Cooperation With NATO

YEREVAN (RFE/RL) — Armenia has indicated no plans for any suspension of cooperation with NATO that has been announced by the Collective Security Treaty Organization (CSTO), a Russian-led military alliance of which it is a member.

“We will stop for now all efforts to forge links aimed at launching joint activities with NATO given the position adopted by NATO on the crisis in Ukraine,” the CSTO’s Russian secretary general, Nikolay Bordyuzha, said on Thursday. According to Russian news agencies, he accused NATO of “blackmailing” the CSTO member states as part of the West’s deepening standoff with Russia.

The Foreign Ministry in Yerevan commented cautiously on Bordyuzha’s statement on Monday. “Armenia and NATO have their formats of cooperation and that cooperation is going on at the moment,” Tigran Balayan, the ministry spokesman, told RFE/RL’s Armenian service (Azatutyun.am).

Armenian Defense Ministry spokesman Artsrun Hovannisian likewise implied late last week that Yerevan will not freeze ties with NATO. “The issue was commented on at the ministerial level yesterday,” 168.am quoted him as saying.

Hovannisian referred to Defense Minister Seyran Ohanian’s remarks made on Wednesday after talks with his visiting Lithuanian counterpart Juozas Olekas. “Our relations with NATO are continuous,” Ohanian said. “We remain committed to cooperation in the agreed areas. We will take those measures in full.”

It is not clear whether Bordyuzha’s statement was based on a

decision officially taken by the CSTO’s governing bodies. The spokesman for the Russian-led security bloc, Vladimir Zaynetdinov, could not be reached for comment on Monday.

Artur Baghdasarian, the outgoing secretary of Armenia’s National Security Council, was in Russia on April 21-23 to attend a regular meeting with his opposite numbers from the five other CSTO member states: Russia, Belarus, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Tajikistan. Baghdasarian insisted on Friday they did not discuss the suspension of ties with NATO.

NATO’s ties with Yerevan have been developing in accordance with an Individual Partnership Action Plan repeatedly updated in recent years. The cooperation framework envisages, among other things, Armenia’s participation in NATO-led multinational missions and sweeping reforms of its armed forces. Ohanian’s first deputy, Davit Tonoyan, briefed members NATO’s Political and Partnership Committee on those reforms at a meeting in Brussels held on April 14.

Stepan Grigorian, a political analyst, suggested that Yerevan realizes that severing ties with NATO would seriously damage Armenia’s relations with the West and jeopardize continued Armenian control over Nagorno-Karabakh.

Religious Leader of Armenian Jews Criticizes Israel for Failure to Recognize the Armenian Genocide

YEREVAN (Lilit Muradyan, Public Radio of Armenia) — April 28 is a day of mourning in Israel. People all over the world pay tribute to the memory of the 6 million victims of the Holocaust today.

In 1959, the Knesset passed a law officially establishing Holocaust Memorial Day in law and sanctioning official ceremonies throughout the country as well as a two-minute moment of silence, indicated by sirens.

On April 24 we were commemorating the 99th anniversary of the Armenian Genocide and paying tribute to the memory of the 1.5 million victims. On this day 69 years ago the crime against humanity recurred, claiming the lives of six million Jews.

“We must not keep silent, we must not forget; otherwise such crimes will repeat in the future,” the religious leader of Armenian Jews, Rabbi Gershon Meir Burstein, said today after lighting six candles for six million victims.

“Years have passed after those events, and it seems time had to have

made us forget the crime. Should the Armenian Genocide, which we commemorated a few days ago, or the Holocaust, the Jewish nation has been mourning for more than 60 years now, be forgotten? No, this cannot be forgotten, and the memory of the victims never fades,” he said.

Armenia is the land where Jews have lived for 1 500 years, Armenians are the nation that do not suffer from anti-Semitism, the religious leader said.

“I condemn the Israeli Government for the failure to recognize the Armenian Genocide. When Israel’s Chief Rabbi Yona Metzger visited Armenia, he said there was a great difference between morality and politics,” Rabbi Gershon Meir Burstein said, adding that “political interests should never be put above morals.”

Head of the Jewish community of Armenia Rimma Varzhapetyan said “the number of the victims of the Armenian Genocide and the Holocaust is more than 1.5 and 6 million respectively.” “The generations of all victims that could be born, were not born,” she said.

Pasadena Community Commemorated the 99th Anniversary of the Armenian Genocide

PASADENA, CA – The Pasadena Community commemorated the 99th anniversary of the Armenian Genocide on April 24, bringing elected officials, community leaders, youth activists, and supporters to the steps of City Hall. The program, sponsored by the City of Pasadena and the Armenian Community Coalition, featured musical tributes and poems, as well as U.S. Congresswoman Judy Chu, D-Pasadena, and Dr. Harry Sarafian, Social Democrat Hunchakian Party Central Committee Secretary.

The event began with a Color Guard ceremony by the A.G.B.U. Pasadena scouts, followed by opening remarks by Levon Keshishian, who also presided as master of ceremonies for the event. “They massacred a million and a half of us, yet today we stand as over 11 million worldwide. For 99 years we have proven we are a people that can survive this. By all difficulties we are a people who adapt to all situations. We are survivors,” said Levon Keshishian. “Today is not a day of mourning; it is a day of remembrance and rededication to the cause, which is unsolved.”

Rep. Judy Chu, D-Pasadena, reminded the audience that there are currently people in the world experiencing hardships and horrors similar to the Armenians in the Ottoman Empire. “We have a duty to recognize the Armenian Genocide and the tragedy in Kessab (Syria) and remind the world that horror and destruction will not be ignored,” Chu said, stressing her commitment to push for a congressional resolution reaffirming the Armenian Genocide.

Alec Eginli Aginian stressed the need to educate the Turkish populace on their own history and the truth of the Armenian Genocide. Father Andon Atamian, of St. Gregory Armenian Catholic Church, gave a forceful speech emphasizing the Armenian nation’s unrelenting continued pursuit for justice, and the responsibility of civilized nations to contribute in that pursuit.

Pasadena City Councilman John Kennedy presented Armenian leaders

with a certificate of recognition from Mayor Bill Bogaard, who did not attend the event, recognizing the occasion. “I don’t speak Armenian, but justice is one language,” Kennedy said, “and we are all speaking that language today.”

Community member Martin Gordon also spoke at the event, calling on the city’s teachers to better educate children about the Armenian Genocide, as well as all injustices, past and present. “This is not just an Armenian thing. It’s a human rights thing, it’s an American thing, it’s a Pasadena thing. Let us not forget the sad road of America: slavery, the Native Americans, internment camps, just to name a few,” Gordon said. “We must remember and teach our history, as knowing our history is the best way of not repeating it.”

Dr. Harry Sarafian stressed the enormous amount of time and resources Armenians have in pursuit of recognition, yet have done little toward establishing the legal framework upon which demands for compensation and reparation will be based. “Recognition by Turkey without reparation will be meaningless. The Turkish government is well aware of this and that is why it is doing everything in its power to keep us stuck at the recognition phase.” Dr. Sarafian said “The time has come to get beyond recognition and start work on the next phase, which will require far more extensive resources and expertise.”

Dignitaries in attendance included Reverend Fr. Sarkis Petoyan of St. Gregory Armenian Apostolic Church of Pasadena, Rabbi Joshua Levine Grater of the Pasadena Jewish Temple, Pasadena City Councilmembers Tina Williams, Noreen Sullivan, and Steve Madison, Pasadena Unified School District Superintendent Jon Gundry, Altadena Town Councilmember Okorie Ezieme, Pasadena Police Chief Philip Sanchez, Captain John Benedict, Los Angeles County Sheriff’s Department. Solemn performances included the Marshal Fundamental School Orchestra, AGBU Vatche & Tamar Manoukian High School choir, and the AGBU Pasadena scouts.

“We are grateful to Germany, because they demonstrated humanism by recognizing this tragedy. They did everything for the Jews to survive, to continue to live. I want to wish the

same to Armenians, I wish that the whole world, and first of all Turkey recognize the Armenian Genocide. The Jewish community is doing its best to make this happen,” she said.

The Time Has Come to Get Beyond Recognition

Dr. Harry Sarafian, Social Democrat Hunchakian Party Central Committee Secretary, took part in commemorating the 99th anniversary of the Armenian Genocide in Pasadena California. The following is his speech in its entirety:

As Armenians across the globe commemorate the 99th anniversary of the Armenian Genocide, I am sure each and every one of us has their sights set on April 24, 2015, the centennial of the first Genocide of the 20th century. Confidentially, that date also represents the 50th anniversary of the day when the Armenian nation refused to continue to be the sorrowful and grief-stricken group of people who simply mourned the victims of the genocide and instead embarked upon the quest for worldwide recognition of the Armenian Genocide and restoration of justice.

Indeed, the past five decades have been a mixture of achievements and disappointments. To date, 21 countries have formally recognized the Armenian Genocide and here in the US, 43 states have passed resolutions or issued proclamations in reference to the Genocide. Unfortunately, year after year, facing immense pressure and relenting to threats made by the Turkish government, every president since Ronald Reagan in 1981 when issuing a statement on April 24th has danced around the word genocide by using every available euphemism in the English dictionary. This year was no exception and as citizens of this great country of ours we are disappointed that our own government cannot muster the courage to do the right thing and once and for all recognize the Armenian genocide.

As we look ahead to the centennial anniversary and beyond, we realize that there is much work left to be done. While we have succeeded in making the Armenian Genocide an internationally accepted fact, successive Turkish governments have not only steadfastly denied the genocide but also have led a shameful campaign of distortion, obfuscation and outright lies cleansing their history books of any reference to the darkest passages of their recent history or turning the facts upside down by making the victim into a villain. In the past decade, any brave soul who dared to question the official version of events, most prominently our beloved Hrant Dink, was charged with the infamous article 301 of the Turkish penal code for “insulting Turkishness”.

More recently, the Turkish gov-

ernment seems to have adopted a new approach regarding the genocide issue. During his visit to Yerevan in December of last year, the Turkish foreign minister Ahmet Davutoglu called the deportation of the Armenians in 1915 as inhumane. Had he stopped there, it would have been considered a tiny step forward. Unfortunately he went on to say that Armenians in their “collective consciousness” had mischaracterized the deportations as genocide, thus rendering his whole statement meaningless.

Yesterday, the prime minister of Turkey Recep Tayyip Erdogan issued a statement offering condolences to the grandchildren of Armenians who, in his words, lost their lives “in the context of the early twentieth century” implying that Armenians were not systematically massacred but were just casualties of WW I just like other citizens of the Ottoman Empire. This woefully inadequate and misleading statement once again shows that the Turkish government is far from being ready to honestly confront its own history and is nothing more than a reaffirmation of the Turkish policy of denial presented in a more nuanced way. Their calls for reconciliation and dialogue sound hollow when they have unilaterally sealed their border with Armenia and continue to deny the Genocide.

Neither Mr. Erdogan nor Mr. Davutoglu seem to realize that the time for half truths and distorted facts has passed. It is indeed a shame that instead of using both occasions to make meaningful and constructive statements, they chose to engage in pure demagoguery.

As we approach the centennial, we need to be mindful of the challenges that lie ahead.

In our pursuit of Genocide recognition we have spent enormous amount of time and resources and yet have done little toward establishing the legal framework upon which our demands for compensation and reparation will be based. Recognition by Turkey without reparation will be meaningless. The Turkish government is well aware of this and that is why it is doing everything in its power to keep us stuck at the recognition phase. I believe the time has come to get beyond recognition and start work on the

USC Shoah Foundation Receives 400 Digitized Genocide Testimonies from Armenian Film Foundation

LOS ANGELES (PR Newswire) — The Armenian Film Foundation presented a collection of 400 testimonies from survivors and witnesses of the Armenian genocide to USC Shoah Foundation – The Institute for History and Visual Education on April 21, 2014. The testimonies will be integrated into the Institute’s Visual History Archive (VHA) with the support of funding from the Armenian Film Foundation, the USC Shoah Foundation as well as the USC Institute of Armenian Studies; whose ongoing supporters presented the final \$405,000 gift on April 10 that will allow the videos to be fully accessible to VHA users.

The 400 testimonies represent the largest collection of filmed interviews of the first genocide of the twentieth century. The testimonies were taken in 10 countries, in 10 languages, with survivors and witnesses who were between the ages of eight and 29 at the time of the genocide. USC Shoah Foundation will begin indexing each interview so they can begin to be integrated into the Visual History Archive by April 24, 2015, the centennial of the historic event.

When integrated into the Visual

History Archive, the Armenian testimonies will join the archive’s existing Holocaust, Rwandan Tutsi Genocide and Nanjing Massacre collections.

Most of the collection was the work of the late Dr. J. Michael Hagopian (photo), an Armenian genocide survivor who filmed the interviews between 1972 and 2009. Dr. Hagopian wrote, directed and produced more than 70 educational and documentary films about the Armenian Genocide and founded the Armenian Film Foundation, with whom the USC Shoah Foundation first partnered in 2010 to bring the Armenian testimonies into the Visual History Archive.

The first phase of the project undertaken by the Armenian Film Foundation involved transferring the interviews that were originally taken in 16mm film to preservation-quality digital files (motion JPEG 2000).

The current phase of the project is to digitally preserve in perpetuity these files, create broadcast-quality and internet-quality versions of each interview, subtitle non-English language testimonies and begin integrating and indexing each interview into the Visual History Archive.

The 99th Commemoration of the Armenian Genocide

Continued from page 1

without the use of convoluted statements. “A genocide is a genocide and the sooner Turkey recognizes and apologizes for it, the better off everyone will be.”

Congresswoman Carolyn Maloney (D-NY) also expressed her efforts in Congress for U.S. recognition of the genocide and the importance of stating it by its factual name. “Genocide is genocide is genocide,” said Maloney.

Remarking that it is the “responsibility” of the U.S. to recognize the Armenian Genocide, former New York City Comptroller, John Liu, said to continue the fight until an apology is achieved.

Also in his remarks, Dr. Dennis Papazian provided a response to the unprecedented statement of Turkish Prime Minister Recep Tayyip Erdogan, issued on April 23, 2014 in 9 languages, in which the politician encouraged Turks and Armenians to talk to one another about the past and once again ignored the truth of the Armenian Genocide. Dr. Papazian, who has worked towards genocide recognition for decades, said he remains hopeful.

The program culminated in an emotional performance by R-Mean that brought all of Times Square to its feet as members of the audience as well as

next phase, which will require far more extensive resources and expertise.

Also, it is imperative that there be a better coordination and cooperation between the Republic of Armenia and the Diaspora. The priorities and the roles have to be clearly defined so that we do not find ourselves in the same quandary as we did in 2009 when the protocols were negotiated and signed without any input from the Diaspora.

Although our task in enormous

passersby waved peace signs in the air to the lyrics of his song, “Open Wounds.”

Archbishop Oshagan Choloyan, Prelate of Armenian Church of America (Eastern), gave the invocation and Archbishop Khajag Barsamian, Primate of the Diocese of the Armenian Church of America (Eastern), delivered the benediction. Other clergy in attendance included Very Reverend Thomas Garabedian of the Armenian Catholic Eparchy of the United States and Canada and Reverend Haig Kherlopian of the Armenian Evangelical Church of New York.

Susan Rosenblatt from the Jewish Press delivered remarks as well as Lisa Kradjian, Grand Matron of the Daughters of Vartan. Delivering remarks on behalf of the co-sponsors of the commemoration were Kim Yacoubian (AGBU), Alex Karapetian (Armenian Assembly), Hagop Ajemian (Hunchakian Party), Dr. Vagheenag Tarpinian (ADL), and Anahid Urguluyan (ANCA).

The Areni Choir, under the direction of Dr. Armine Vardanian, sang the national anthems of the United States and Armenia, as well as “God Bless America” while the Higher Brass Band, under the direction of Samuel Nersesian, accompanied the singers.

Dr. Mary Papazian, President of Southern Connecticut State University and Armen McOmer, New Jersey attorney, served as MCs.

and the challenge is great we remain optimistic and resolute, because despite the passage of time, the fading memories and only a handful of Genocide survivors remaining, the struggle for the Armenian Cause has been ingrained in our nation’s DNA and is seamlessly passing from one generation to the other, thus giving us hope to believe that our future generations will carry on with the fight until justice prevails.

Lecture on Armenians and Assyrians in Iran's Urmia Region at Ararat-Eskijian-Museum

MISSION HILLS, CA — On Sunday, May 4th, Dr. Nicholas Al-Jeloo will give a lecture entitled, "Armenian and Assyrian Cooperation and Co-Habitation in Iran's Urmia Region," beginning at 4:00 p.m. at Ararat-Eskijian Museum-Sheen Chapel 15105 Mission Hills Road, Mission Hills Ca, 91345

Dr. Al-Jeloo's illustrated lecture represents an all-too-rare opportunity to learn about the inter-twined history of the Armenians and Assyrians of the Urmia region. A great deal of information and research has enlightened our understanding of Armenians from Isfahan, Iran; however, little information exists in English about Armenians living in other parts of Iran, including Armenians in Tabriz, a prosperous and important urban community. Much of the information about Armenians on the Urmia plain comes from Assyrian memoirs and histories.

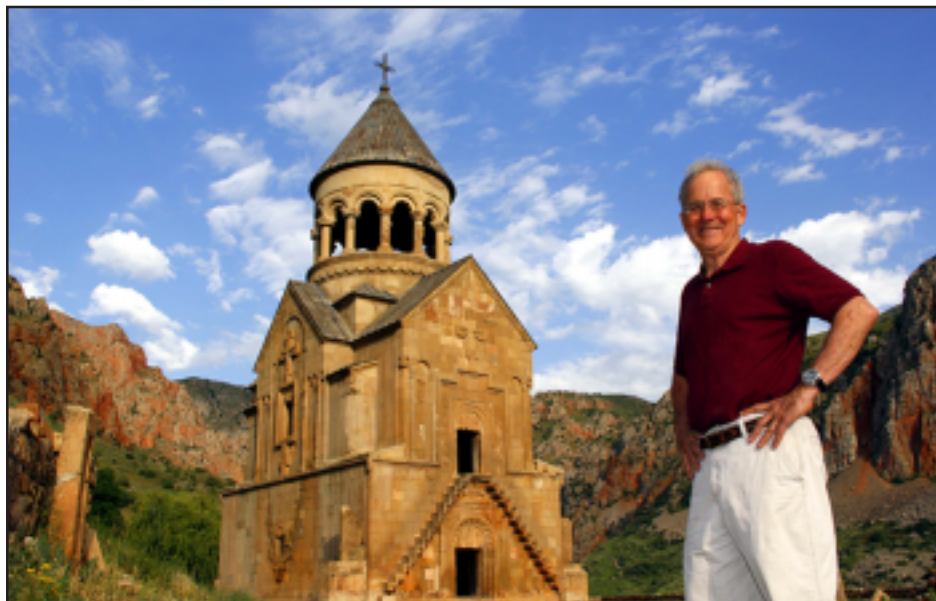
Like the Assyrians, who were largely based in villages throughout the Middle East, the Armenians of the Urmia plain led agrarian lives for much of the 19th century. While the church institutions remained separate and the communities maintained separate lan-

guages, there was considerable inter-marriage, dual language understanding, and cooperation on many fronts—commercial as well as political. The Minassian family, for example, who held the wheat wholesale market, married into an Assyrian family from Golphashan, one of the richest towns of the Urmia plain.

Dr. Nicholas Al-Jeloo is an Australian-Assyrian whose high-quality photographs have been used in art and history books about the Middle East, such as in Christoph Baumer's *The Church of the East: An Illustrated History of Assyrian Christianity* (I.B. Tauris, 2006). He received his Ph.D. in Assyrian/Syriac studies from the University of Sydney this year and holds an MA from Leiden University.

World Premier Screening of Digging Into the Future –Armenia Directed by Joseph Rosendo

GLENDALE, CA On Friday, May 16, 2014, at 7 pm, Emmy award winning director Joseph Rosendo will screen *Digging Into the Future –Armenia* at the Glendale Central Library Auditorium, 222 East Harvard Street in Glendale. The presentation is in English. Admission is free. Library visitors receive 3 hours FREE parking across the street at The Market Place parking structure with validation at the Loan Desk.

Digging into the Future-Armenia is an archeological expedition to Armenia. It turns viewers on to the thrill of discovery while making genuine human connections with a people's past and the present. Armenia is the first journey of a new proposed PBS series that merges archeology's science and humanity into an hour-long entertaining, educational and cultural adventure that spans the globe. For this adventure Rosendo joins archeologists from UCLA's Cotsen Institute, which is dedicated to the creation, dissemination, and conservation of archaeologi-

cal knowledge and heritage. Charles Stanish is the institute's director and Gregory Areshian is the director of the institute's Armenia program. Rosendo crisscrosses Armenia to ancient sites where some of the world's oldest artifacts have been discovered.

Joseph Rosendo's *Travelscope* Emmy-award winning director Joseph Rosendo has been a travel, food and wine journalist and a travel broadcaster for more than 30 years. Since 2007, he has hosted, directed and written Joseph Rosendo's *Travelscope*, the award-winning travel television series. Rosendo's first travel story appeared in *The Los Angeles Times* in 1980. He has been published in countless publications worldwide and was the Consulting Editor for DK Eyewitness Travel Guides as well as the author of an *Insider's Guide to Los Angeles*. For twenty-four years, as the creator and host of *Travelscope Radio*, he created features for numerous electronic media outlets including Discovery Channel Radio and the Associated Press.

Anahid Award Ceremony Celebrates Armenian-American Writers

NEW YORK -- Five writers of Armenian descent were honored at the Anahid Literary Awards ceremony in an event hosted by the Armenian Center at Columbia University and held on Friday, April 4, 2014 at Faculty House in New York.

Welcoming remarks were made by master of ceremonies Peter Balakian, Rebar Professor of Humanities, Colgate University, who touched on the significance of the Anahid Literary Prize, which was established 25 years ago by an anonymous donor who valued the literary tradition in relation to the continuity of Armenian culture and history.

"[The donor] must have had a sense that Armenian-American culture in the 20th century was a force of revitalization after the catastrophic events of genocide, dispersion, exile, and resettlement," said Balakian, Chair of the Anahid Award Committee and the award-winning author of many books, including his memoir *Black Dog of Fate*.

He spoke about novels by Armenian-American writers during the mid-century, as well as a new generation of Armenian-American writers who emerged after World War II, including novelist Laura Kalpakian, who was the first writer to receive the Anahid Award.

"The Anahid Award continues to be an occasion for the Armenian community to be self-aware, to take note of the works of literature that are being written now, to ingest those works, and to make them part of a culture's vitality and legacy," said Balakian.

This year's recipients, including Aris Janigian, Arthur Nersesian, Patricia Sarrafian Ward, Lydia Peelle

(in absentia) and Michael Zadoorian, were introduced by Balakian and author Nancy Kricorian, both of whom are prior recipients of the Anahid Literary Award. Each of the authors, who are writers of novels or short fiction, read selections of their works, including *The Bullet Collection*, by Sarrafian Ward, who was born and raised in Beirut and is of American-Armenian-Danish heritage; Nersesian, a native New Yorker who is the author of nine novels, including *The Swing Voter of Staten Island*, *Suicide Casanova*, *Manhattan*, and the cult-classic *The Fuck-Up*; Janigian, who was born in Fresno, California and is the author of two novels *Bloodvine* and *Riverbig* and co-author of *Something From Nothing*; and Zadoorian, born in Detroit, Michigan and is the author of *Second Hand* and *The Lost Tiki Palaces of Detroit*. Balakian read excerpts from Lydia Peelle's *Mule Killers* and *Reasons for and Advantages of Breathing*.

A reception and book-signing followed, where guests had the opportunity to meet with the prize-winners.

"The Armenian Center is very proud to host the winners of the Anahid Literary Award," said Mark Momjian, Esq. (CC'83, L '86), Chair of the Armenian Center at Columbia University. "Columbia University is a place that celebrates poetry and literature, and the list of Columbia alumni is quite remarkable—Garcia Lorca, Welty, Kerouac, Ginsberg, Wouk, as well as two Columbians who served as U.S. Poet Laureate (Louise Gluck and the late Anthony Hecht). The Armenian Center is honored to play a role in recognizing writers of Armenian ancestry who build on this tradition."

White House Will Display Armenian Orphan Rug

Continued from page 1

worked out with the White House that the display will take place in a venue that is open to the general public, and I appreciate their willingness to place this significant artifact on display for all to see."

Schiff and Rep. David Valadao (R-CA) sent a letter, along with 31 other Members, to President Obama last year urging the Administration to allow exhibition of the rug. The full letter is below, and can be found here, and in the letter they stated: "The Armenian Orphan Rug is a piece of American history and it belongs to

the American people. For over a decade, Armenian American organizations have sought the public display of the rug and have requested the White House and the State Department grant their request on numerous occasions. Unfortunately, Armenian Americans have yet to have their requests granted. We urge you to release this American treasure for exhibition."

Since sending the letter, Schiff has worked with the White House to find a way for the rug to be sensitively and appropriately displayed. Details of the future exhibition will be released as they come available.

ՄԱԿ-Ի ԿԱՂԱՊԱՐՈՎ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ «ԽՈՐՏՐՂԱԺՈՂՈՎ»

Մարտ 29-30, 2014 թվականները աննախընթաց օրեր եղան ՀԲԸ Միութեան վաչէ եւ թամար Մանուկեան երկրորդական վարժարանին համար: Վարժարանին տասը աշակերտներ առաջին անգամ մասնակցեցան ՄԱԿ-ի կադապարով կազմակերպուած ուսանողական «Խորհրդաժողով»ի մը եւ ապրեցան յիշատակելի փորձառութիւն մը:

«Խորհրդաժողով»ի ընթացքին ուսանողները դիւանագէտներու դերեր կատարեցին, ցոյց տուին բանակցային, ինչպէս նաեւ հաղորդակցութեան հմտութիւններ ու դպրոց վերադարձան «Լաւագոյն Պատուիրակ»ի մրցանակով: Առաւելաբար անոնք արժանացան դատաւորներու քաջալերական գնահատանքներուն իրենց կազմակերպուածութեան եւ պերճախօսութեան համար:

Հարաւային Գալիֆորնիոյ Համալսարանին կողմէ կազմակերպուած այս խորհրդաժողովի ընթացքին աշակերտները տարբեր երկիրներու անունով խօսք առին ու ներկայացուցին անոնց ընկերային, ռազմա-քաղաքական եւ տնտեսական մէկ հարցը: Նիստերէն ետք «Ժողովականները» խորհրդակցեցան կարելի լուծումներու մասին:

Ստորեւ կը ներկայացնենք մեր վարժարանի «Պատուիրակութիւն»ը եւ անոնց ներկայացուցած դերերը.

Տաթևիկ Քալոյեան/Լենա Սարգիսեան (12րդ դասարան), Նալիի Մանուկեան (11 դ.)/Մելանի Ալբալա (9րդ դ.)- Վիճաբանեցան ԱՄՆ-ու Քաղաքացիական Պատերազմի տաղանակին շուրջ:

Յովիկ Թապաբեան/Էլիսա Աթմէ (9րդ դասարան)- Ահաբեկչութեան դէմ պայքարի մէջ ԱՄՆ-ու դիրքորոշումը պաշտպանեցին:

Յարութ Կիւլիւմեան/Սարին

Քէշիշեան (12դասարան)- Հարաւային Չինական Մովու մէջ ապագինման եւ «Ինքնավար Մահացու Ձէնքերու Համաշխարհային Շրջագիծ»ի շուրջ հրատապ հարցերու դէմ յանդիման գտնուեցան:

Անի Լաչինեան (11րդ դ.)/Նիք Եփրեմեան (9րդ դ.)- 1990 թվականին ծագած Հիւլէական Տագնապի բանախօսութիւններուն մէջ Հնդկաստանը եւ Փաքիստանը ներկայացուցին:

Խորհրդաժողովին նպատակներէն մէկն էր նաեւ պատանիներուն ցոյց տալ, թէ միջազգային հարցերու լուծում գտնելու համար պէտք է ունենալ համաշխարհային գործակցութիւն եւ լայնախոսութիւն:

Առաջին օրուան նիստերուն ակնյայտ էր այն երեւոյթը, թէ բոլոր պատգամաւորները կը շարժէին իրենց «Ազգային» շահերը ի մտի ունենալով: Սակայն, երկրորդ օրը, բոլորը ըմբռնեցին, թէ ազգային սահմաններէն վեր հարցեր լուծելու համար միջազգային համագործակցութիւն պէտք է: Մեր վարժարանի աշակերտները նաեւ արծարծեցին հայոց Յեղասպանութեան նիւթը եւ Քէսապի մէջ տեղի ունեցած ռազմա-ահաբեկչական զարգացումները:

ՀԲԸՄ Վաչէ եւ թամար Մանուկեան երկրորդական վարժարանը նաեւ հպարտութեամբ կը յայտարարէ, թէ աւարտական դասարանէն երկու աշակերտներ, Տաթևիկ Քալոյեանը եւ Յարութ Կիւլիւմեանը, «Լաւագոյն Հետազօտութիւն» մրցանակը ստացան:

Յիշեցնենք, թէ ՄԱԿ-ի կադապարով կազմակերպուած այս ուսանողական խորհրդաժողովները թէ՛ ՄԱԿ-ի անդամ բազմաթիւ երկիրներու, եւ թէ՛ Հայաստանի մէջ մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելեն:

Հաղորդագրութիւն Դպրոցէն

ԸՆԿԵՐ ԳՐԻԳՈՐ ՍՎԱԶԼԵԱՆ

Յարգելի սգակիր յուղարկաւորներ, ընկերներ-ընկերուհիներ,

Զորեքշաբթի 9 Ապրիլին անհաւատալի եւ յուզումնալից պահեր անցուցինք երբ մեր յարգելի ընկեր Գրիգոր (Նազար) Սվազլեան, վերջնականապէս մերժեց աչքերը բանալ իր յաւիտենական քունէն: Եւ այսպէս անողոք մահը խլեց արժանաւոր հայրերի մը, խոր վիշտ ու կսկիծ պատճառելով իր հարազատներուն եւ գաղափարի ընկերներուն:

Այսօր թաց աչքերով ու խոր վիշտով հաւաքուած ենք այստեղ, յարգանքի մեր վերջին տուրքը մատուցանելու եւ հրաժեշտ առնելու ազգանուէր անձնաւորութիւնէ մը, տիպար հայրերի մը եւ նուիրեալ կուսակցականէ մը: Այո՛, ընկերը հաւատաւոր ուխտեալ մըն էր 127 Ամեայ Մայր Կուսակցութեան ու կը վայելէր երէց ընկերի հանգամանքը՝ ըլլալով Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան վեթերան շարքայիններէն:

Ընկեր Գրիգոր Սվազլեան ծնած է Լիբանան, 30 Մայիս, 1942ին: Իր երիտասարդութիւնը անցուցած է Պէյրութի շրջակայքը ուր ստացած է իր նախնական կրթութիւնը: Ան փոքր հասակէն նետուած է գործի ասպարէզ ու աշխատակցած կուսակցութեան օրկան՝ «Արարատ Օրաթերթ»-ի մէջ որպէս գրաշար ու տպագրիչ: Ազգային հայրենասիրական գործունէութիւնը ընկերը մէջ ծնունդ առած է պատանի տարիքէն ու 16 տարեկան հասակին անդամակցած է Տիւրուհի Ուսանողական Երիտասարդական Միութեան շարքերէն ներս: Այս շրջանակէն ներս իր գաղափարական դաստիարակութիւնը ստանալով օժտուած է Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան շարքային ընկեր՝ ունենալով գաղափարի խոր հասկացողութիւնն ու ընթերցումը, ինչպէս նաեւ ծառայատէր հոգի ու նուիրուածութիւն իր ազգին ու հայրենիքին:

Ընկեր Գրիգոր Սվազլեան Լիբանանէն սկսեալ գաղափարական ծառայութիւններ ունեցած է եւ որպէս կուսակցական կոփուած է Լիբանանի շրջանի ղեկավարութեան դաստիարակութեամբ եւ շունչով: Ան կառչած մնացած է կուսակցութեան սոցիալական ու դեմոկրատական սկզբունքներուն ու իր հաւատաւոր Հնչակեանի ուխտը փոխանցած է Աւստրալիա՝ հոս հաստատուելով 1977 թվականին: Գաղափարի կրակը որ իր մէջ բորբոքած է ազգին ու հայրենիքին ծառայութեամբ, գինք մղած է աշխատանքի լծուիլ ու իր շուրջ հաւաքելով գաղափարի ընկերներ 1980-ական թվականներու սկիզբը, յաջողած է ծնունդ տալ Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Աւստրալիոյ Շրջանի Վարիչ Մարմնի՝ ըլլալով անոր հիմնադիր ընկերներէն ու վարելով Ատենապետի պաշտօնը: Ապա շուտով՝ 1983 թվականին, կրկին իր առաջնորդութեամբ, պաշտօնապէս գրանցուած է նաեւ «Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւն»ը ի գործ դնելով վարչական կազմը: Այս հիմնական տարիներուն ան նոյնպէս իր վրայ առած է ծանր պարտականութիւնը, խմբագրելով կուսակցութեան շրջանի օրուայ պաշտօնաթերթը՝ «Նոր Սերունդի Ձայն»ը: Ընկերը խիստ կարեւոր դասած էր կուսակցութեան գուտ գաղափարի, հաւատարիմ ու խիզախ հասկացողութիւն ունեցող երիտասարդներ պատրաստելը ու այս առումով ան վարած է յատուկ դաստիարակչական հաւաքներ՝ պատրաստելով շարքային ընկերներ որոնք այսօր անշեղ ուղիով կը հետեւին ու կ'առաջնորդեն Մայր Կուսակցութիւնը դէպի փայլուն ապագայ:

Ընկեր Գրիգոր, այսօր բոլորս տիտուր ենք ու սգաւոր: Այսօր կը բաժնուի մեզմէ, սակայն կ'երթաս միանալու հերոսներու կուսակցութեան, անմահներու շարքին: Անկենդան մարմինը կը յանձնենք սեւ հողին, որուն վրայ բլրացած ծաղկեպսակները վաղը պիտի թառամին, բայց ձեր յիշատակը պիտի մնայ անշեղ: Կը խոստանանք շարունակել ծնունդ տուած առաքելութիւնը՝ միշտ վառ պահելով մեզ ընծայուած սրբազան ուխտը:

Յանուն Ս.Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Աւստրալիոյ Շրջանի, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան ու Տիկնաց Օժանդակ Մարմնի, Տիւրուհի Երիտասարդաց Միութեան ու «Նոր Սերունդի Ձայն» Ռատիոժամի, մեր զգացուած ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ընկերը հարազատներուն, բարեկամներուն եւ սգակիր բոլոր պարագաներուն:

Թող հողը թեթեւ գայ ընկերը վրայ:

Մանուկ Տէմիրճեան
Ի դիմաց՝
Ս.Դ.Հ.Կ. Աւստրալիոյ Վարիչ Մարմին

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՅ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

Փաստորինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Շաբաթօրեայ վարժարանը 13 Ապրիլ, 2014, Կիրակի օր, Մաղկազարդի հանդիսաւոր Ս. Պատարագէն ետք ունեցաւ իր տարեկան ճաշկերոյթը:

Վարժարանի ուսուցչակազմին կողմէ կազմակերպուած ճաշկերոյթը տեղի ունեցաւ եկեղեցու «Կիրակոս» սրահին մէջ ու քով քովի բերաւ 250 հոգինոց ջերմ բազմութիւն մը, բաղկացած՝ աշակերտներէ, ծնողներէ, շրջանաւարտներէ եւ բարեկամներէ: Եկեղեցու հովիւ Տէր Սարգիս Ա. Քհնյ. ֆոթոյեանը ողջունեց

ներկաները ու օրհնեց աշակերտները եւ սեղանը:

Ճաշկերոյթին հետեւեցաւ աշակերտական պատշաճ յայտագիր, ուր ամէն դասարան ներկայացուց փունջ մը արտասանութիւն եւ երգ: Աշակերտական բոլոր կատարումներուն մէջ շեշտուած էր Յարութեան գաղափարը, թէ՛ կրօնական եւ թէ՛ ազգային իմաստներով: Ուստի, փոքրիկները՝ վերապրած ազգին եւ վերածնած հայրենիքին նուիրուած գրական գործերով փո-

Շար.ը էջ 20

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA
 \$ 100,00 (Air Mail) for Canada.
 \$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State:----- Zip Code:-----
 Country: -----
 Tel:----- Fax: -----

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՅՈՒՇԵՐԷՍ. «ՔԵՍԱՊ ԷԼ ԺԵՄԻԼ» (ԳԵՂԵՑԻԿ ՔԵՍԱՊ)

ՀՐԱՆՔ ԶԷՊԷՅԵԱՆ

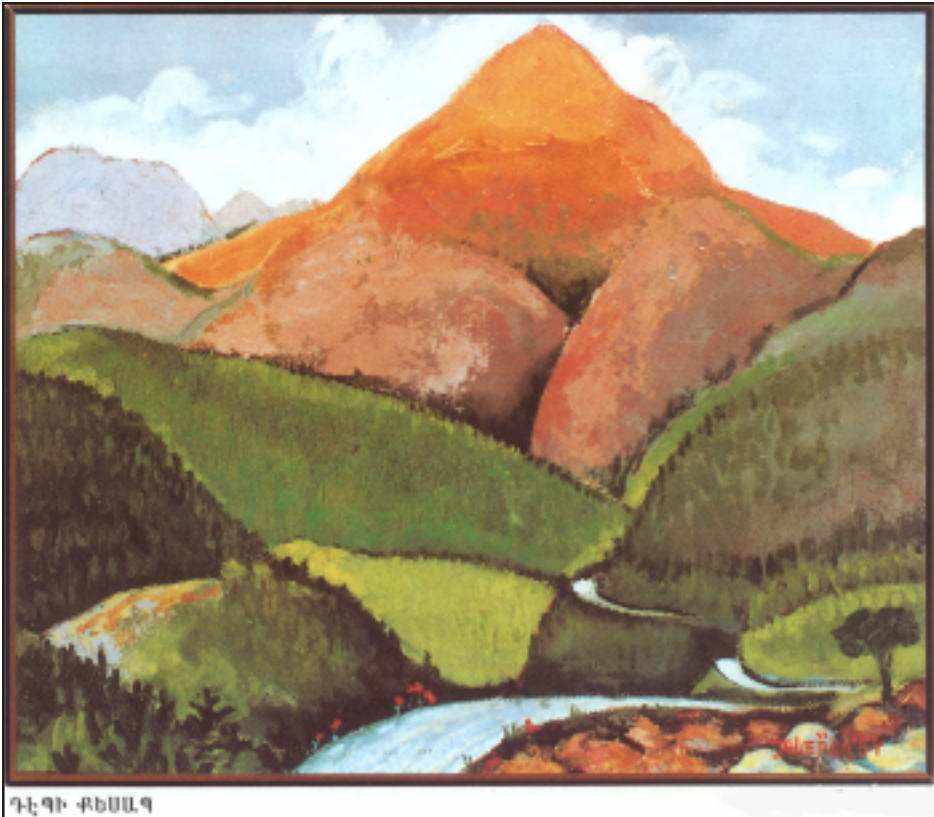
ԷՔԻՊՈՒՐԼԻ

Հօրեղբայրս՝ տղաք. Ռոպեր ձեպէճեան, կառչած մնաց սուրիական հայրենիքին, նոյնիսկ երբ իր հարազատները (ներառեալ՝ իր գաւակները) ձգեցին երկիրը ու գաղթեցին: Եթէ մէկ կողմէ հաւատաց Հայկա քաղաքին՝ որպէս սփռուած հայ կարեւոր կուռանի, բայց նաեւ ունէր համակ սէր եւ կապուածութիւն Քեսապին, յատկապէս՝ էքիպօլուիին... Այս սէրը իրեն համար շատ յատակ եւ շեշտուած էր այնքան, որ ան նաեւ որոշեց թաղուիլ Քեսապի մէջ, եւ այդպէս ալ եղաւ...

Գիտական-բժշկական մասնագիտութեան աւարտիչ, հօրեղբայրս նաեւ ունէր գեղանկարչական (ու տակաւին այլ) արժանիքներ: Ան

ցաւ հրաւերները արաբերէնով տպելու եւ իր ցուցահանդէսը «Քեսապ էլ ժամիլ» (գեղեցիկ Քեսապ) կոչելու: Ներկայ էի ցուցահանդէսին բացումին, Հայկալի մէջ, բայց «Գեղեցիկ Քեսապի» մէջ կար աւելին, կար նաեւ իմ պատմութիւնս:

Հօրեղբորս բնակարանը էքիպօլուի գիւղէն քիչ մըն անդին՝ Մեղրաձորի բարձունքին վրայ կանգնած, պարզ ու «գեղջկական» տուն մըն է: Մանկութեանս եւ պատանեկութեանս տարիներուն ամբարն մեր արձակուրդները, նաեւ քիչ մըն ալ երկար, հոն կ'անցնէինք: Սովորութիւն էր, որ վերածուած էր ամէն ամառ կրկնուող իրավիճակի: Տունը ներկայ օրերու հանգստաւէտ ոչ մէկ պայման ունէր, հօրեղբայրս ստիկա կը բա-

աշակերտած էր հայագրի մեծանուն գեղանկարիչ Արմիսի՝ վեր. Արմենակ Միսիրեանի, որուն վարժուցիչներուն ու ցուցմունքներուն հետ զարգացուցած էր այս արուեստը: 15 հոկտեմբեր 1984-ին, պետական հովանաւորութեամբ, ան կազմակերպեց գեղանկարչական իր գործերուն ցուցահանդէսը՝ Հայկալի թանգարանին մէջ, ուր ցուցադրուեցան իր բոլոր գործերը՝ նուիրուած Քեսապին: Չմոռ-

ցատէր «գեղջկական» իրականութեամբ, ըսելով, թէ մթնոլորտին հետ պէտք էր պատշաճիլ. տակաւին, կար բնութեան ստեղծած արուեստին հետ սպրեւելու անհրաժեշտութիւնը: Հօրեղբայրս ժամանակը կ'անցընէր գծելով ու գծագրելով, իսկ ես քիչ մը խաղալով, բայց նաեւ՝ «ձանձրացնելով», նկատի ունենալով, որ տունը հեռու էր գիւղէն եւ չորս կողմերը (գէթ այն ժամանակ) ծխոյր չկար:

Ղեպի Քեսապ էքիպօլուի մուտքին կայակը, որուն ջուրը ոչ միայն կը զովացէր, այլ նաեւ կը յագեցնէր: Պիտի խմէինք ակին ջուրէն, երբ նոր կը հասնէինք գիւղ: Կարծէք՝ գիւղ մտնելու առաջին նախապայմանն էր: Ակին ջուրին հաւաքուած մասին մէջ միշտ կար ձմերուկ՝ մէկ կամ քանի մը հատ: Պաղ ջուրը լաւագոյն ձեւն էր ձմերուկը պահեցնելու...: Մենք պիտի խմէինք, բայց նաեւ հերթը պէտք էր տալ... իշուկներուն: Գիւղը իր ամբողջական համերաշխ մթնոլորտին մէջ է, ուր իւրաքանչիւրը իր տեղը ունէր եւ միասին կը կազմէին գեղեցիկ ու

կանութիւնը: Մուսա լեռը՝ Ռաս Պասիթն Պէտք էր միշտ բարեւէի Մանձա Լեւոյին, ու պիտի չուշանար իր խօսքը... «Տոբթորին էխբօր որդին է...»: Լեյօ կը նշանակէր քոյր, իսկ Մանձան կը ճատուէր էր Մանձիկեանին: Մանկութեանս ու պատանեկութեանս օրերուն կը գծուէին իմ հոգիիս մէջ մարդկային յարաբերութիւններու մէջ քոյր-մայր հաղորդականութեան հասկացողութիւնն ու գիտակցութիւնը: Իրականութիւններ, որոնք արժէքներ միայն լեցուցին մեր կեանքի պարունակին մէջ:

ԳԵՂԵՑԻԿ ԿԵՍԱՊ (ԳԵՂԵՑԻԿ)

խաղաղ մեծ հայկական համայնապատկեր մը:

Գիւղին մուտքին՝ ձախ կողմը, կար պրն. Մարտիրոսը, որ վարժապետ-մտաւորական էր եւ միեւնոյն ժամանակ ունէր պզտիկ խանութ մը: Պրն. Մարտիրոսին հետ հայրս եւ հօրեղբայրս պիտի գրուցէին ազգային նիւթերու, հայրենի մտահոգութիւններու եւ անպայմանօրէն հայապահպանումի մասին: Ազգային զօրաւոր նկարագրի տէր անձն էր, որուն համար լեզուն եւ ինքնութիւնը ամէն բանէ վեր էին: Կը խօսէր արեւմտահայերէն, բայց անպայմանօրէն կար Քեսապի բարբառը, գոր երբեմն-երբեմն պիտի գործածէր եւ յիշեցնէր մեզի, թէ անհրաժեշտ էր գայն պահելը...

էքիպօլուի գիւղէն մինչեւ հօրեղբորս տունը՝ Մեղրաձոր, ճամբան քարաքարոտ էր: Չէին կուպրապատած ու հասկնալի չէր, թէ ինչո՞ւ... Երեւի այդ ալ «գեղջկական» ըլլալու մասն էր: Կար հօրս մտահոգութիւնը. «Այս ճամբան ինքնաշարժին աքսին համար լաւ է...»: Կարգ մը տեղեր նոյնիսկ պէտք էր ինքնաշարժին իջնել, որպէսզի նուազեցնէինք ծանրութիւնը՝ կանխելով մեծ փոսերուն մէջ աղէտ պատճառելու հաւանա-

Մանձա Լեւոյին տունը հօրեղբորս տունէն քիչ մը անաջ էր՝ աջին: Ունէր երկու կով: Անոնք անշարժ կեցած էին, կը կարծէի, թէ անոնց աչքերը սեւեռած՝ ինծի կը նայէին: Եւ չէր ուշանար հօրս քաշքշուքը. «Կարմիր չհագնիս, կրնայ վրադ յարձակիլ...»: Մանկապատանեկան հոգիիս ու երեւակայութեանս մէջ Մանձա Լեւոյին կովերը քիչ մը վախ պատճառող իրականութիւններ էին... Պէտք էր մեծնայինք, որ գիտակցէինք, թէ որքան անմեղ կրնար ըլլալ կովուն նայուածքը...

Հօրեղբորս տան բարձունքին վրայէն պիտի դիտէի նախ ձորը:

Այսպէս ըսած՝ ունի «վալրի» ու «բնական» գեղեցկութիւն մը, որ շատ իւրայատուկ է: Խիտ անտառներով եւ հեռուէն երեւող նեղ արահետներ, որոնք կը տանէին դէպի վար ու խորը՝ Մեղրաձորը: Գիւղին տղաքը՝ խոզ որսալու... Կը մտածէի, թէ արդեօք կը վերադառնայի՞նք, թէ՛ կրնային կորսուիլ: Ինծի համար Մեղրաձորը կորսուող ու կորսուելու իրականութիւն էր կարծես, եւ չէի համարձակած երբեք հոն իջնել: Բայց դիտելով՝ կը վայելէի Պասիթի ծովեզերքը:

Մար. ք էջ 19

533 W. Glenoaks Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծածախանկերու եւ մանուկներու Քարոպոլիտիք բուժում:
Գրիտացու, վզի, մէջքի, յօզային եւ մկանային ցտեր:
Ինքնաշարժի վթարի մեղսանքով պատճառած վնասուածքներու բուժում:

Ձեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ-ԶՐՈՅՑ ԷՆԿԵՐ ՓԱՇԱՅԻ ԴԵՏ

«Եթէ մի երեք այդպիսի Մուսա Լեռ
Լոյս ընկնէր, գործը այլ ընթացք կը ստանար:
Ա՛հ, Սրբազան, երանի՛ ես Մուսա Լեռան գագաթին լինէի»: Երանանէս Լեփսիուս

ՊՕՂՈՍ ԱՐՄԵՆԱԿ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

Յոհաննէս Լեփսիուս, Աստուածային գթալատ սիրոյ կանթեղը վեր պահած, կշտամբանքի գրոյցի նստել փաշաների, իսլամ շէյխերի հետ, կրակ խօսքով կանչել նրանց, որ վաղեմի մի ցեղի մարդկանց սպանում են՝ «Հայ» լինելու, Աստուծոյ խաչուած որդուն պաշտամունք նուիրելու համար: Արեւելքում Քրիստոնէական քաղաքակրթութիւն են սպանում, կործանում նրանց երկիրը, որտեղ աշխարհակործան ջրհեղեղից չեստոյ մարդկութիւնն է դարձեալ յառնել: Արմէն-Հայ մարդկանց մահուան կարաւաններ կազմած տանում անապատներ, տանում դէպի ստոյգ մահ:

Լեփսիուս, Մարդ, որուն սրտի լարերը բարութեամբ են թրթռել, դաւանել, որ մարդը Աստուծոյ արարուածն է: Մարդ՝ որի միտքը, ակներբ բարութիւն են ճառագել, Մարդ՝ Չատագովը ուրիշ ազգերի մարդկանց ցաւերին արդարութիւն որոնելու: Գերման ազգի Լեփսիուսը հասել անարգ ոճարագործ մարդկանց որջեր, նրանց սրտերին գութ հոսելու, միջնորդելու, աղերսելու Հայ ցեղի մարդկանց ոչնչացումը դադարեցնելու:

Լեփսիուս, Գերմանացի արեւելագէտ, բողոքական մարդասէր պատուելի, միսիոնար, հասարակական գործիչ: Աստուած, տիեզերական սիրոյ լոյս է վառել նրա լայն ու մեծաւաստի հոգում: Ստեղծագործական աշխատանքի վաղ շրջանում ուսումնասիրել է ուսողութիւն ու իմաստասիրութիւն, նրան շնորհուել «Փիլիսոփայական Գիտութիւնների Տօթթորի» գիտական աստիճան: Հայրը Գերմանիայի եգիպտագիտութեան հիմնադիրն էր: Ծնողները ու մեծ ծնողները համբաւաւոր գերդաստաններից են սերել: Յոհաննէսը, տանը հանդիպել է մտաւորական մարդկանց, ունկնդրել նրանց խօսքը, մասնակցել գրոյցներին:

Մամուլում ընթերցել է Քրիստոնէայ հնագոյն մի ցեղի հանդէպ կատարուած եղեռնագործութիւնների հաղորդումները, որ նրանց բնորոշում առանց մեղքի մարդ են սպանում, ցեղ սպանում, փլուծ նրանց հաւատքի տները, հրդեհում շէները: Երկար տարիներ գրադուրել է Հայկական Հարցով: Մասնաշատուկ ջանասիրութեամբ փորձել է ազդել երիտթուրքական ղեկավարութեան վրայ՝ վերջ տալու հայոց ցեղի բնաջնջմանը: 1916 թուականի «Տեղեկագիր Հայ Ժողովուրդի Կացութեան Մասին Թուրքիայում» եւ 1919 թուականի «Գերմանիան եւ Հայաստանը» գրքերով բծախնդրորէն փաստագրել ու դատապարտել հայերի Եղեռնը, մերկացրել թուրք կառավարողների հայաջինջ քաղաքականութիւնը եւ նրանում արեւմտեան տէրութիւնների ու մասնաւորապէս Գերմանիայի ունեցած մեղակցութիւնը: Նրա ուրիշ մի հրատարակութեան՝ «Հայ Ժողովուրդի Դէպի Մահ Ճամբան» գրքում ամփոփել է հայկական Եղեռնի գլխաւոր ծրագրողներից մէկի՝ Էնվէր Փաշայի, հետ հանդիպման գրոյցը: Նա այդ տեղեկագիրը գաղտնի է հրատարակել, Թուրքիան

Գերմանիայի հետ դաշնակիցը լինելու պատճառով, յանդգնել ձրի բաժանել նրա քսան հազար օրինակներ: Նա էր այն Մարդը, որ երկրի դատարանում խօսել թուրքի կատարած եղեռնագործութեան ու զգեստնուած ոճարագործ թալեաթի նրանում ունեցած մեղակցութեան մասին: Յայտարարել, որ գերդաստանից միակ ողջ մնացած նրան սպանող տղան, այն կատարել է անմեղաւան հոգեկան վիճակում: «Յանցաւոր չէ» վճռել էին Երզուեալ Ատենակայները, ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ Սողոմոն Թեւլիրեանին, բարձրաձայն կանչել էին դատավարութեանը ներկայ մարդիկ:

Աւստրիացի հրեայ ծագումով՝ իմաստուն մտաւորական Ֆրանց Վէրֆել, իր «ՄՈՒՍԱ ԼԵՌԱՆ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՕՐԸ՝ մատենում՝ Արմէն-Հայերի մշակոյթի հրավառութիւնը, նրանց քաջին վայել ազատութեան կռուի կրակի լոյսը վառել, անանձնական սիրով այն տարել աշխարհի մարդկանց սրտերին հոսելու: Լեփսիուսին նկարագրել է որպէս՝ «Հայերի Պահպանող Հրեշտակ»: Մատենում ներառուած է էնվէրի հետ Լեփսիուսի հանդիպման գրոյցը: Բնագրին հարագատ մնալով հանդերձ, այն ներկայացնում են կրճատ, որոշ շեղումներով ու ամփոփ խմբագրութեամբ:

Լեփսիուսը, թրքական պետութեան «Նեքին Գործերի Նախարարութիւնում» էր, Թալեաթի ամրոցն էր այն: Քայլում էր ուռուցիկ վարագոյրներով ծածկուած անդուռ սենեակների միջանցքով: Նրան առաջնորդում էին էնվէրի պաշտօնատեղիի ընդունարան-առանձնասենեակ: Պատին, երեք անձանց պատկերներով խոշոր նկար էր: Նրա աջ կողմում Նապոլէոնի, ձախ կողմում Ֆրիտրիխ Մեծի մեծ չափերով դիմանկարներն էին, իսկ կեդրոնում . . . նոյն ինքը՝ էնվէրի դիմանկարը: Սպասեակը սուրճ էր մատուցել: Լեփսիուսը, նեարդները զգաստացնելու համար անյազ խմել էր անուշ բոլորով, գաւաթներից մեղմ գալարներով շոգի արձակող համեղ սուրճը:

Բերլինում, Լեփսիուսին նկարագրել էին էնվէրի արտաքինը: Զարմացել էր տեսնելով այդ թուրք Մարտի աշխարհի կենաց եւ մահու թուրք թէ՛ ինչ ինչ անօրէններից մէկը: Ինչքա՛ն փոքրամարմին ու անբարետես էր: Հասկացել էր պատին ամրացուած նկարի իմաստը, որոնք 1 մեթր 60 սանտիմետրանոց հանճարեղ հերոսներ էին, հակառակ իրենց մարմնական արատների մեծ յաջողութիւնների հասել: Բարձրահասակ տղամարդու տեսք ձգելու համար՝ Մարշալական հանդերձները պիկ ու գուսպ գրկել էին նրա իրանը: Կուրծքից կախուած փայլփլուն շքանշանները թեթեւամիտ պատանու ու պճնամոյլի տպաւորութիւն թողնում, իսկական «Գնչու պարոն»: Շփոթուած ու ամօթիւսած պատանու դէմք ունէր, աչքերը թարթում աղջկայ նման, կախ ընկած ուսերը, նեղ կոնքերը անճոռնի տեսք հաղորդում մարմնին:

Լեփսիուսը էնվէրի հետ գրոյցը սկսել է Գերմանացի մի երկրպագուի ողջոյնը հաղորդելով: Էն-

վէրը գոհունակ ժպիտով պատասխանել, որ մեծ յարգանք է տածում Գերմանիայի հանդէպ, նրանք աշխարհի ամենազարգացած ժողովուրդն են, այս պատերազմում հրաշալի յաղթանակներ նուաճում: Հակառակ Գերմանիայի հանդէպ արտայայտած համակրանքի, կոմիտէում ներկայացնում էր ֆրանսիական ուղղութեան կողմնակիցներին:

Լեփսիուսը նրան հաղորդել էր նաեւ, որ իր երկրում հիացողներ ունի եւ որ իրենից աշխարհաստան արարումներ են սպասում: Էնվէրը հպարտութեամբ պատասխանել, որ պատերազմը դժուար է, սակայն թուրք ժողովուրդը պատրաստ է կատարելու իր առաքելութիւնը:

Երկրի ներսում էլ, հարցրել է Լեփսիուսը:

Էնվէրը չհասկանալու է սուրբ նրա հարցումը, հաւաստել, որ Կովկասեան ռազմաճակատում դրութիւնը բարելաւում է: Լեփսիուսը կրկնել, որ երկրի ներսում ասելով նկատի չի ունեցել ռազմաճակատը, այլ՝ երկրի խաղաղ վիլայէթները: Էնվէրը անմտորէն յարել, որ եթէ երկիրը պատերազմում է, ապա ինչ որ չափով այն ամբողջութեամբ ռազմական գոտու մէջ է գտնուում:

Լեփսիուսը իր այցելութեան նպատակն է յայտնել, որ ինքը ոչ թէ սեփական քմահաճոյքի համար է նախարարից տեսակցութիւն խնդրել, այլ իբրեւ՝ «Գերմանական Արեւելեան Միաբանութեան» նախագահ եւ որ պարտաւորութիւն ունի իր միաբանութեանը ճշգրիտ տեղեկութիւններ հաղորդել այն մասին, ինչ որ կատարուել ու կատարուել է նրանց երկրում: Իր երկրի հանդէպ ունեցած պարտքն է Արտաքին Գործոց նախարարութեանը նաեւ յայտնելու իր այցելութեան մասնաւորները եւ որ նոյնիսկ Ռայխկանցլէրն է հետաքրքրում դրանով: Վերադարձին, «Հայկական Հարցի» մասին զեկուցելու է Ռայխստագի պատգամաւորներին ու լրագրողներին: Լեփսիուսը շարունակելով խօսքը, էնվէրին դիմելով ասել, որ «նրա աստիճանի մի գորովար, մի հերոս անձնաւորութիւն էր անի այն, ինչ որ պատմութեան մէջ կարող է ստուեր գցել նրա անձի վրայ»:

Էնվէրը յարել է, թէ ինք իմացել էր տեսակցութիւն խնդրելու նպատակը՝ «Յայտնի Գործի» վերաբերեալ եւ պատրաստ է ցանկացած տեղեկութիւն տրամադրելու: Շարունակելով խօսքը յարել, որ երկիրը կառավարողները միշտ էլ ցանկացել են Հայ ազգին օժանդակել, նրա հանդէպ լինել արդարակիտ: Հայերը խանդաղատանօք ընդունել են երկրում իրականացուած լեզուափոխութիւնը, երդուել

հաւատարիմ լինել: Դրժել են իրենց խոստումը, անգիտացել ենք այն, քանի դեռ Օսմանեան ազգը վտանգուած էր եղել: Պատերազմը սկսելուց յետոյ նրանց ուխտադրժութեան ու դասալքութեան դէպքերը շատացել էին, այն հասելով ապատամբութեան: Ստիպուած են եղել դիմելու փոխադարձ միջոցառումներին, այլապէս չէին կարող պատերազմ մղել:

Լեփսիուսը հարցրել՝ ինչո՞վ էին ապացուցուել դաւաճանութեան եւ ուխտադրժութեան դէպքերը: Էնվէրը նրա հարցումին պատասխանելով, յայտարարել՝ նրանց ունեցած կապերը Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի ու Անգլիոյ հետ, խարդաւանքներ, լրտեսութիւն եւ ամէն ինչ որ կարող է անցնել մարդու մտքով: Ռազմական դատարանում տեղի ունեցած դատավարութիւնը, տասնըհինգ հոգի մահուան են դատապարտուել՝ երկիրը մասնահատելու ու այնտեղ անկախ պետութիւն հռչակելու համար:

Ըստ երեւոյթին, խօսքը Հնչակեան քսան կախադանների մասին է, այդ ապիկար, հարիւրապետի գիւնուորական աստիճանի հմտութիւն ունեցող գորավարը, նրանց թուի ու նպատակի մասին էլ գաղափար չէր ունեցել: Այդ անարգ, ոճարագործ մարդիկ երկիրը պատերազմի տանելու, եւ իրենց քաղաքացի հազար-հազար մարդկանց տարագրութեան ճամբաներին եւ հեռու անապատներում մահ պատճառելու համար հեռակայ կարգով մահուան պիտի դատապարտուէին: Ահից փախել էին երկրից, վրիժառու արորդիներ գտել նրանց թաքուն որջերը, իրենք իրագործել թուրքիայի կայսերական դատարանի մահուան վճիռները:

Լեփսիուսը, հակադարձելով նրան, յայտնել, որ նրանք պատերազմից առաջ էին ձերբակալուել, իսկ իսթամպուլում ձերբակալուած մտաւորականների դաւաճանութիւնը ապացուցուած է, հարցրել նրան:

Էնվէրը պատասխանել, որ դաշնակից պետութիւնների դէմ մղուած Դարդանեւ-Կալլիպոլի ռազմաճակատի պայմաններում չէին կարող հանդուրժել հաւանական դաւաճաններին: Տխմար մարդ, գիտէ՞ր արդեօք բանաստեղծութիւնն ի՞նչ է, մտաւորականի արարումը ի՞նչ է:

Լեփսիուսը պատասխանել, որ իրենց յայտնի են Գերմանական հիւպատոսների զեկուցագրերը, միսիոններների գրառումները, որոնցից շատեր ակնատես էին այդ զարեւուրելի եղեռնագործութիւններին: Շարունակելով իր խօսքը յայտարարել, որ ինքը իմացել է

Շաք.բ էջ 20

ԲԱՐԵԻՐ ԼԱԻ Է

ՌՈՊԷՐ ՀԱՏՏԵՃՆԱՆ

Մեր երեցյունը «բարեւ» բառը առանձին չէին գործածներ: Զայն կը կցէին «Աստուծոյ» բառին: «Աստուծոյ բարեւը» կ'ըսէին, երբ կը խօսէին գիրար բարեւելու, իրարու բարեւ մը փոխանցելու մասին: Բարեւը ի՞նչ կապ ունէր Աստուծոյ գաղափարին հետ: Կ'երեւի, թէ մեր երեցյունը կը տեսնէին այդ կապը: Զիրար բարեւելու, գիրար ողջունելու, իրարու բարիլոյս մը մաղթելու մէջ Աստուծոյ մէկ ներկայութիւնը կը տեսնէին անոնք: Մարդէն մարդուն փոխանցուած բարեւը Աստուծոյ բարեւն էր. ո՛չ թէ մարդուն: Այլ խօսքով, Աստուած կ'ուրախանար, երբ մարդիկ կը բարեւէին գիրար, կը ժպտէին իրարու, կը հարցնէին մէկմէկու որպիսութիւնը, բարի օր ու բարի լոյս կը մաղթէին իրարու: Մեր երեցյունը Աստուծոյ կը կապէին բարեւը, բայց մենք ալ այդպէս չե՞նք ընէր հիմա, մենք ալ չե՞նք ուրախանար մեր սիրած մարդիկը ողջունելով, սիրուած մարդոց հետ փոխանակուած ամէն բարեւի մէջ Աստուծոյ կողմէ մեզի նուիրուած երջանկութիւն մը չե՞նք տեսներ: Կը տեսնենք, որովհետեւ բարեւը լաւ է, որովհետեւ բարեւը գոյութիւն ունենալու ու իրարու հանդիպելու նշան է, գոյութիւն ունենալու փաստ մըն է աւելի ճիշդ՝ նոյնիսկ յաճախ սիրոյ յայտարարութիւն, բայց անպա չման՝ միասնութեան հաստատում: Ամէն բարեւ առնուազն երկու հոգիի ներկայութիւն կ'ենթադրէ: Եթէ բարեւ կայ, կը նշանակէ, որ երկու հոգի կայ: Առնուազն՝ երկու հոգի: Միայն խենթն է, որ կը բարեւէ գոյութիւն չունեցողը:

Աստուծոյ բարեւը: Յաճախ ես ինծի հարցուցած եմ, թէ մարդիկ ինչո՞ւ գիրար կ'ողջագուրեն, երբ նոր հանդիպում կ'ունենան իրարու հետ: Մարդիկ ինչո՞ւ իրենց թեւերը լայն կը բանան ու ապա զանոնք կը սեղմեն դիմացիներին վրայ. ինչո՞ւ կը համբուրեն իրարու երեսը, ոմանք մէկ անգամ, ոմանք նոյնիսկ երեք անգամ: Մարդիկ ինչո՞ւ իրարու ձեռքը կը սեղմեն, երբ հանդիպում կ'ունենան իրարու հետ: Որովհետեւ այդ ողջագուրումն է, կամ այդ համբուրն ու ձեռք տալն է, որ բարեւը կը դարձնէ միասնութեան որոնումի ու կարօտի խորհրդանշան: Ամէն համբուրն մէջ գոյութիւն ունի ուրախութիւն մը, որ ծնունդ կ'առնէ միասնութեան ու իրարու համար գոյութիւն ունենալէ:

Ի՛նչ, գիտեմ անշուշտ, որ կեղծ բարեւ ալ կայ, կեղծ համբուր կամ կեղծ ողջագուրում ալ կայ, բայց ինչ փոյթ: Մենք անմիջապէս պիտի ըսենք, որ այդ մէկը Աստուծոյ բարեւը չէ: Եթէ կը հաւատանք աստանային, պիտի ըսենք, որ անիկա աստանային բարեւն է: Աստուծոյ բարեւը անապակ է, մասմաքուր, վճիտ, արդէն յատկորէն տեսանելի: Աստուծոյ բարեւը անմիջապէս յայտնի կը դարձնէ, թէ Աստուծոյ բարեւն է, անխարդախ ու սրտաբուխ: Մանաւանդ՝ սրտաբուխ: Այսինքն՝ մեր սիրտէն բխած: Ինչ

որ կը փաստէ, թէ Աստուած մեր սրտին մէջ է, Աստուած կը բնակի մեր սրտին մէջ եւ հոնկէ է, որ կը զրկէ իր բարեւը՝ այդ բարեւը նոյնացնելով մեր կողմէ զրկուած բարեւի հետ:

Աստուծոյ բարեւը օրհնուած է մեր ժողովուրդին կողմէ եւ կերպով մը աղօթք դարձած է ան: «Բարեւ, վրադ ծագի արեւ», ըսած է ժողովուրդը, որովհետեւ եթէ կը սիրենք մեր դիմացինը, եթէ կը սիրենք մեր նմանը, կ'ուզենք, որ ան արեւներու ու լոյսերու մէջ շողշողայ: Աստուծոյ բարեւը լոյսի ու արեւի մաղթանք է ուրիշի նկատմամբ: Դարձեալ միայն խենթն է, որ ինքզինք կը բարեւէ:

Աստուծոյ բարեւը գոյութիւն կրնա՞ր ունենալ, եթէ մարդ առանձինն, բոլորովին առանձին ապրէր: Աստուած իմ, որքան յաճախ գործածուած է սա ամայի կղզիի մը մէջ առանձին մնացած մարդուն մասին: Եթէ ամայի կղզիի մը մէջ առանձին մնացած ըլլայիր, ի՞նչ գիրք կ'ուզէիր ունենալ քեզի հետ, կամ ի՞նչ գործիք կ'ուզէիր ունենալ քեզի հետ, կամ ի՞նչ կ'ուզէիր շինել ամէնէն առաջ, եւ դեռ ինչէր: Ու միշտ կը մոռնանք, որ միայն կեղծ գրականութեան մէջ է, որ գոյութիւն ունեցած է անմարդաբնակ կղզի, ուր մարդը առանձինն պիտի ապրէր:

Աստուած երբեք չէ մտածած ամայի կղզիի մասին, Աստուած երբեք մարդը առանձին չէ թողած ամայի կղզիի մը մէջ կամ աշխարհի սա կամ նա անկիւնը: Աստուած առաջին մարդն իսկ ստեղծելէ անմիջապէս վերջ անոր քով ստեղծած է երկրորդ մարդը, որ պէսպիսի մարդիկ ալ չլուս յաւերժօրէն գիտնան, որ աշխարհի բարիքը բարիք է այն ատեն միայն, երբ կը բաժնուի գոնէ երկու հոգիի միջեւ: Առանց կուրի: Ճիշդ այնպէս, ինչպէս իրարու հետ կը բաժնուի Աստուծոյ բարեւը:

Մարդիկ երբեմն առանձին մնալ չե՞ն ուզեր:

Ես պիտի ըսեմ, որ մարդիկ յաճախ կ'ուզեն կամ պէտք է ուզեն առանձին մնալ, որովհետեւ առանձնութիւնն ալ այնքան լաւ է, որքան՝ Աստուծոյ բարեւը: Պիտի ըսեմ նաեւ, որ ո՛վ որ օրուան մէջ գոնէ կէս ժամ մը առանձին չի կրնար մնալ, կարեւոր բարիք մը գրկուած է: Երբեմն բոլոր դռները պէտք է գոցուին, հոսկէ հոնկէ եկող բարեւները պէտք է դադրին, ու մարդը պէտք է առանձին մնայ իր մեծ կամ փոքր աշխարհին մէջ: Որպէսզի մտածէ ինքն իր մասին: Եւ ասիկա ալ արդէն առանձնութիւնն չէ: Մարդուն ժամադրութիւնն է իր իսկ գոյութեան ու լինելութեան հետ: Մարդուն կողմէ իր սեփական լինելութեան զրկուած բարեւ մըն է: Առանձին եմ, ուրեմն գոյութիւն ունիմ: Գոյութիւն ունիմ անխարդախ կերպով: Մարդը երբեմն պէտք է այնպէս առանձին մնայ: Բայց վերջին խօսքը միասնութեանն է ու Աստուծոյ բարեւինն է: Վերջին խօսքը դրանն է, կամ պատուհանին, որ անապաման պէտք է բացուի, որպէսզի դուրսէն մէկը մեզի զրկէ Աստուծոյ բարեւը:

ՅՈՎԻԿ ՄԻՆԱՍՆԱՆ

Արաքը, նախկին անունով՝ Սուլթանաբադ, Թեհրանի հայոց թեմի հայաշատ համայնքներից մէկն է համարուում:

Հայերը քաղաքի հիմնադրութեան սկզբնական շրջաններից (19-րդ դարի սկիզբը) բնակուել են այնտեղ, սակայն հայ համայնքն իրականում իր կազմավորումը այդտեղ սկսել է 1903 թվականից: Հետագայում նրանք հիմնել են իրենց մշակութային ու կրօնական կառույցները, ինչպէս՝ «Շարաֆ» դպրոցը՝ 1908 թվականին, Ս. Մեսրոպ եկեղեցին (1914 թ.), «Արեգ» մանկապարտէզը (1931 թ.), մի շարք մարզա-մշակութային միութիւններ եւ գերեզմանատունը:

Գալով Արաքի հայ համայնքի կազմավորման պատմականին, նշենք, որ 1894 թվականին Արաքում հաստատուում է մի նոր շուկայացի անհատ՝ Աւետիս Թորոսեան անունով, որը որպէս պաշտօնեայ՝ աշխատանքի է անցնում «Հագարն» ընկերութեան մէջ:

Հայ ժողովուրդը, ուր որ հաստատուել է, իր աւանդական սովորոյթի համաձայն՝ կառուցել է իր ազգապահպանման հիմնասիւնները հանդիսացող եկեղեցին, դպրոցն ու միութիւնները. այդ կերպ են վարուել Արաքում հաստատուած հայ համայնքի առաջին անդամները եւս:

1903 թվականին 27 հոգուց բաղկացած Արաքի հայ համայնքը այն գիտակցութեամբ, որ համայնքի գոյութեան հիմքերը պէտք է ամրապնդել, գումարում է մի ընդհանուր ժողով, ուր որոշում է կառուցել եկեղեցի ու դպրոց: Այդ ժողովում ընտրուում է մի հանգանակիչ մարմին, որին պարտականութիւն է տրուում հանգանակել հարկ եղած բիւջէն: Քաղաքից հանգանակութիւն կատարելու պարտականութիւնը յանձնուում է Գրիգոր Ստեփանեանին, Ներսէս Ստեփանոսեանին եւ Պօղոս Խաչիկեանին, իսկ Արաքի չորս հայաբնակ գաւառների՝ Քեզազի, Բուրուարի, Քեամարայի եւ Գափլայի գիւղերից հանգանակութիւն իրականացնելու պարտականութիւնը՝ է տրուում Տ. Ղազար քհնյ. Տէր-Դաւթեանին, որը յաջողում է հանգանակել 3000 թուման՝ եկեղեցու եւ դպրոցի կառուցման աշխատանքների համար:

1907 թվականի հոկտ. 14-ին Տ. Եղիա քհնյ. Ենովսեանի նախագահութեամբ գումարում է ընդհանուր ժողով, որի նպատակը եկեղեցու եւ դպրոցի կառուցման ծրագրավորումը կատարելն էր: Նոյն ժողովն ընտրելով Գրիգոր Թորոսեանին եւ Ներսէս Ստեփանոսեանին՝ նրանց յանձնում է եկեղեցու եւ դպրոցի կառուցմանը յատկացող հանգանակուած կանխիկ գումարը եւ ապառիկ մնացած վճարելիքների ցանկը:

1908 թվականին կառուցուում է մի երեքսենեականոց շէնք, որը պիտի ծառայէր որպէս դպրոց: Դրա հիմնօրհնէքը կատարում է Տ. Եղիա քհնյ. Ենովսեանը:

1908 թվականի սեպտ. 29-ին Աւետիս Թորոսեանի բնակարանում գումարում է մի ընդհանուր ժողով՝ Տ. Եղիա քհնյ. Ենովսեանի նախագահութեամբ: Ժողովի օրակարգ է դառնում դպրոցի համար նշանակուած ուսուցչուհի օր. Ովսաննա Յովսէփեանի (հրաւիրուած Նոր Զուղայից) որոշում է բնակար-

րանի եւ ամսական աշխատավարձի խնդիրը: Ժողովում նախ ընթերցուում է իրանա-Հնդկաստանի հայոց թեմի առաջնորդական փոխանորդ եւ նոյն թեմի դպրոցների վերատեսուչ Տ. Բագրատ վրդ. Վարդագարեանի նամակը, որտեղ յիշուած էր դպրոցի եւ ուսման կարեւորութեան եւ ուսուցչուհու մասին:

Ուսուցչուհու ամսական աշխատավարձը՝ 75 դրան, յանձն են առնում վճարել հետեւեալները.

- Աւետիս Թորոսեան՝ 30 դրան
- Գրիգոր Ստեփանոսեան 10 դրան
- Բ. Աղայեան՝ 20 դրան
- Մանաւազ Գրիգորեան՝ 2 դրան
- Արտաշէս Յարութիւնեան՝ 3 դրան

Յակոբ Բարսեղեան՝ 10 դրան
Համայնքի կազմավորման սկզբնական շրջանում արաքահայերը զբաղուել են որպէս պաշտօնեայ, գործակատար կամ գործակոր, եղել են նաեւ մի շարք գորգի առեւտրով զբաղող առեւտրականներ, որի բերումով՝ Արաքը կարճ ժամանակում դարձաւ գորգի առեւտրի ու արտածման կենտրոն:

Արաքն իր յարակից գաւառներով յայտնի էր իր թանկարժէք եւ որակեալ գորգերով: Առաջին համաշխարհային պատերազմից անմիջապէս յետոյ, 1918 թվականի սկզբներում, աւելի քան 30 ամերիկահայ գորգ արտածող վաճառականներ եկել ու հաստատուել են այնտեղ: Նրանք զբաղուել են հետեւեալ վայրերում արտադրուած ամէն տեսակի գորգերի առեւտրով՝ Սարուղ, Զովըղան, Ֆարահան, Մալայեր, Մալմիզ, Քեամարա, Լիլահան, Մուշկաբադ, Մահալ եւ այլն:

Տեղեկանքներով զբաղից բացի՝ այլ վայրերում գործուած գորգերը եւս վաճառուում էին Արաքում: Այդ վայրերն էին՝ Քերման, Քաշան, Համազան, Սպահան, ուր որակեալ եւ ընտիր գորգեր էին արտադրում:

1920 թվականից սկսած՝ կարճ ժամանակամիջոցում Թեհրանից, Համազանից, Թաւրիզից, Սպահանից եւ Արաքի հայաբնակ շրջաններից մեծ թվով հայ ընտանիքներ, որպէս մանր առեւտրականներ, գրագիրներ, ուսուցիչներ, արհեստավորներ, աշխատակորներ եւ խանութպաններ, գալիս եւ հաստատուում են Արաքում՝ հայ ընտանիքների թիւը բարձրացնելով շուրջ 300-ի:

Այս ժամանակաշրջանում ըզգալի թվով ամերիկահայեր, որոնք հաստատուած էին Արաքում եւ զբաղուում էին գորգի առեւտրով, տեսնելով, որ Արաքում նկատուելի հայ համայնք կայ, որոնք դպրոց ու եկեղեցի ունեն, իրենց ընտանիքներին Ամերիկայից փոխադրում են Արաք, որը մեծ ազդեցութիւն է ունենում քաղաքի զարգացման ու բարգաւաճման գործում, մասնաւորաբար՝ կրթական ու մշակութային մարզերում:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՈՍԱՅԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՁԵՐ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ԻՐԱԿԱՆ ՏԱՐԻՔԸ

Անկախ ձեր իսկական տարիքն՝ պատասխանեցեք այս հարցերուն...
4 Գիշ, եթե ամբողջութեամբ համաձայն եք
3 Գիշ, եթե մասնակիորէն համաձայն եք
2 Գիշ, եթե որոշ չափով համաձայն չեք
1 Գիշ, եթե ընդհանրապէս համաձայն չեք եւ այսպէս...

- Ըստ ինծի՝ ես կատակելու հիանալի զգացում ունիմ:
- Ես ներքին վատ զգացում չունիմ եւ միշտ կը հասկնամ, թէ մարդիկ ինչ նկատի ունին:
- Յոյսով եմ՝ ապագային ինծի շատ հաճելի բաներ կը սպասեն:
- Ինծի կը թուի՝ մարդոց համար հաճելի է ինծի հետ ընկերութիւն ընելը:
- Ես կրնամ հաւնիլ մէկը, նոյնիսկ եթէ ան նման չէ ինծի եւ չի կիսեր իմ տեսակէտներս:
- Ես կը սիրեմ փոքրիկները:
- Ես կը սիրեմ տարբեր խնդիրներ լուծել:
- Որեւէ գործ սկսելու պահուն կը փորձեմ գալն լաւագոյնս ընելու միջոցը փնտռել:
- Ինծի կը հետաքրքրեն տարբեր իրողարձուկներուն պատճառները:
- Աշխատանքէ գատ ես ունիմ շատ այլ հետաքրքրութիւններ:
- Իւրաքանչիւր փոփոխութիւն կը փորձեմ ընդունիլ իբրեւ փոփոխութիւն դէպի լաւը:
- Իմ աշխատանքը մարդոց օգուտ կու տայ:
- Կը սիրեմ երբեմն երազել:
- Սիրած երաժշտութիւնս կը բարձրացնէ տրամադրութիւնս:
- Հետաքրքրութեամբ կ'ընդունիմ նոր գաղափարները:
- Իբրեւ կանոն չեմ յանձնուիր, երբ դժուարութիւններու կը հանդիպիմ:
- Կրնամ անկեղծ ծիծաղիլ յաջող կատակի պարագային:
- Ունիմ առնուազն մէկ մօտիկ մարդ, որուն հետ կրնամ բաժնել միտքերս:
- Ես հաճոյք կը ստանամ ֆիզիքական աշխատանքներէ:

- Կը սիրեմ հանդիպիլ նոր մարդոց:
 - Կ'ուզեմ որեւէ նոր բան սորվիլ:
 - Կ'աշխատիմ գրաւիչ տեսք ունենալ, եւ կարծես թէ կը յաջողիմ:
 - Ձեռք ձեռք, որ փոքրիկ անյաջողութիւնները փճացնեն տրամադրութիւնս:
 - Կը սիրեմ այն ժամանակաշրջանը, երբ կ'ապրիմ:
 - Ինծի կը թուի՝ դեռ հնարաւորութիւն պիտի ունենամ բոլոր ընդունակութիւններս ցոյց տալու:
 - Այժմ հաշուեցէք ձեր նիշերը եւ կարդացէք ար դիւնքները:
 - Եթէ հաւաքած էք 75 նիշ եւ աւելի, անկախ ձեր տարիքէն, դուք լի էք կենսական ուժերով եւ կը հաւատաք դուք ձեզի: Դուք շփուող էք, լաւատես, բոլորին համար բարին կ'ուզէք: Հաւատացէք՝ դեռ երկար ժամանակ ունիք ձեր անալու համար:
 - Եթէ հաւաքած էք 50-75 նիշ, հասունութեան ճանապարհին ստիպուած էիք գոհաբերել պատանեկութեան որոշ լաւ յատկանիշներ: Հոգեւորն ու ճնշումները տկարացուցած են ուրախանալու ձեր կարողութիւնը, բայց սորվեցուցած են ըլլալ լուրջ ու պատասխանատու: Դուք «միջին» հասուն էք, այդքան ալ շատ խնդիրներ չունիք: Բայց քիչ մը առողջութիւն ու լաւատեսութիւնը պիտի չխանդարեն ձեզ:
 - Եթէ հաւաքած էք 50 նիշէն քիչ, ձեզի նման մարդոց մասին կ'ըսեն, որ դուք կեանք տեսած էք եւ գիտէք ամէն ինչին գինը: Բայց շուտ չէ՞ք հասած ատոր: Ձէ՞ որ դեռ այնքան բան կայ տեսնելու, ճանչնալու եւ զգալու:
- Պատրաստեց՝ ՆԱՐԻՆԷ Ն.

ԱՐՄԱԷ ԵՒ ՔԱՂՑՐԵՂԵՆ, ԵՒ ԴԵՂԱՄԻՋՈՑ

Ընդամէնը 200 կրամ արմաւը կը պարունակէ անհաւանական քանակով հանքանիւթեր, օրկանիզմին անհրաժեշտ աղեր եւ կենսանիւթեր:

Արմաւը նախ եւ առաջ հարուստ է ֆտորով, որ կը պաշտպանէ առամները արծնափուտէ (կիր), եւ սեղնով, որ կը նուազեցնէ ուռուցքային գոյացութիւններու, սիրտ-անօթային հիւանդութիւններու յառաջացման հաւանականութիւնը, կ'ամրացնէ դիմադրողականութիւնն ու ջղախին համակարգը:

Արմաւը խիստ անհրաժեշտ է յղիններուն: Օգտակար է անոր համար, որ կ'ամրացնէ արգանդին պատերը, մայրական կաթը զգալիորէն կը հարստացնէ կենսանիւթերով եւ ամինաթթուներով:

Արմաւը կը կարգաւորէ աղեստամոքսային համակարգի աշխատանքը, կը մաքրէ աղիքները թունաւոր նիւթերէ, կը բուժէ հազը: Անոնք, որոնք տկար ջիղեր ունին, յաճախ ճնշում կ'ապրին կամ կրկնուող (քրոնիք) յոգնածութիւն կը զգան, խորհուրդ կը տրուի քանի մը ամիս շարունակ ամէն օր արմաւ ուտել: Արմաւը կ'երկարացնէ կեանքը, կը խթանէ սեռական կարողութիւնը, ուժ կը հաղորդէ անոնց, որոնք թոյլ կը զգան:

ԻՆՇՈՒ ԿՕԳՆԷ ԼԱՒ ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒՆ

Եթէ Դուք խնդիրներ ունիք յիշողութեան հետ, ուստի անհրաժեշտ է, որ ձեր աննդականունին մէջ ընդգրկէք հաւկիթը: Ամերիկացի գիտնականները կը պնդեն, որ հաւկիթի պարբերաբար օգտագործումը կրնայ կանխել յիշողութեան կորուստի գործընթացը:

Գիտնականները հաւկիթի օգտագործման դրական անդրադարձը ուղեղին վրայ բացատրած են անով, որ հաւկիթին մէջ գոյութիւն ունին երկու տեսակ հակաօքսիտներ:

Հետազոտութիւնները նաեւ ցոյց տուած են, որ հաւկիթը դրական անդրադարձ կ'ունենայ մարդուն մտային կարողութիւններուն վրայ:

ՀԱՏԱՊՏՈՒԴՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ԲԱՐԵԼԱԿԵԼ ՄՍԱՅԻՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Գանատական համալսարանի մը կողմէ կատարուած հետազոտութեան մը շնորհիւ գիտնականներ յայտնաբերած են թէ հատապտուղները օգտակար են ուղեղի բջիջներու առողջութեան եւ անոնց միջեւ հաղորդակցութեան: Ըստ հետազոտութեան, յատկապէս մուգ կարմիր կամ մանիշակագոյն հատապտուղները օգտակար են ուղեղին եւ մտային կարողութիւններու մակարդակի պահպանման:

Փարքինսընզ անհանգստութենէ տառապող մարդոց մօտ նուազած են անհանգստութեան ախտանշանները՝ հապալաս (blueberry) հատապտուղի սպառումէն ետք: Իսկ Փարքինսընզի հակամէտ մարդոց մօտ անհանգստութեան հաւանակա նութիւնը զգալիորէն նուազած է: Այս հատապտուղին օգուտ ներուց կ'ընէ նախապէս կատարուած ուսումնասիրութիւններ ցոյց տուած են թէ հապալասի սպառումը կրնայ նուազեցնել շաքարախտի եւ սրտի կաթուածի վտանգը: Գիտնականները կը թեկադրեն հատապտուղները սպառել հոմ եւ թարմ վիճակի մէջ: Ներկայիս Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու մէջ մօտաւոր արդէս 500 հազար բնակիչներ կը տառապին Փարքինսընզի անհանգստութեանէն, իսկ տարեկան 50 հազար նոր պարագաներ կ'ախտաճանաչուին այս անհանգստութեամբ:

ՆԱՅԻՐԻ ՇՈՐՃԵԱՆ

ՓՈՔՐԻԿ ԵՎ ԵՍՏՐՈՆԻ ԱՐԺԱՆԻ ԱՆՀԱՏ Է

Հասարակութեան մէջ ինքզինք ազատ զգացող մարդը երբեք չի մտահոգուիր շարժումներով եւ այն հարցով, թէ այս կամ այն իրողութեան մէջ ինչ պէտք է ըսել կամ ընել: Իսկ անոնք, որոնք չեն կրնար անկաշկանդ ըլլալ, սովորաբար կ'աշխատին իրենց իրականութեան նկատմամբ երբեք չզրկուիլով: Անոնք՝ չկրնալով նոյնքան ազատ զգալ ինչպէս տան մէջ, մարդոց ներկայութեան կը ձգտին բարեկիրթ երեւիլ: Իսկ փոքրիկները պարզապէս անհրաժեշտութիւն չեն տեսներ որեւէ մէկուն հետ վարուիլ անսովոր ձեւով: Անոնք տան մէջ եւ դուրսը այնպիսին են, ինչպէս որ են: Կիրթ շարժումներու ուսուցումը պէտք է ստիպելով ըլլայ:

1. Գլխաւորը այն է, որ սէր ներշնչէք դէպի մարդը: Այն փոքրիկը, որ կեանքի առաջին տարիներուն չէ զգացած ծնողական ջերմութեան վայելքը, ինքն ալ չի կրնար լիարժէք ծնող դառնալ: Սիրելի ունակ է ան, որուն սիրած են մանկութեան տարիներուն:
2. Անծանօթ մարդոց ներկայութեան խոսակցեցէք փոքրիկին վրայ ուղարկելու կեղծուած ջանքեր: Եւ նկատողութիւն ընելէ:
- Փոքրերուն բարեկիրթ շարժումները սորվեցնելու լաւագոյն եղանակը անոնց համար միշտ օրի-

նակ ծառայելն է: Ձեզ ընդօրինակելով, փոքրիկը առանց դժուարութեան կը սորվի քաղաքավարութեան կանոնները: Խնդրը այն է, որ մեզմէ շատերը որեւէ հիւրընկալութեան կամ պաշտօնական հանդիպման ժամանակ կը ցուցաբերեն անթերի վարք, բայց... այն պահուն, որ հողաթափերը կը հազնին, ամէն բարեկիրթութիւն մէկ կողմը կը նետեն... Փոքրերը մեզմէ կը սորվին վարքի եւ լաւ եւ վատ դրսեւորումներ եւ չեն հասկնար, թէ որն է ճիշդ, կամ՝ սխալ:

Բացի անկէ մենք յաճախ անքաղաքավար ենք մեր փոքրիկներուն հետ: Նկատի ունենալով, որ ամենազխաւորը միշտ լաւ օրինակ ծառայելն է՝

1. Բարեկիրթ շարժումները սորվեցուցէք տան մէջ, ոչ թէ փողոցը կամ ուրիշներու տան մէջ:
2. Բարեկիրթութեան դասերը վերածեցէք խաղի եւ անոնց սորվեցուցէք, թէ ինչպէս պէտք է վարուի հիւր գացած ժամանակ, կամ ընկերոջ ծնունդին:
3. Դաստիարակութիւնը փոքրիկին համար լուրջ դաս մի դարձնէք, ձեր ըսելիքը անոր փոխանցեցէք աննկատ, առանց շտապելու եւ գոռոգուելու:
4. Երբ հիւր ունիք, փոքրիկը անմիջապէս մի ներկայացնէք, այլ՝ մէկ երկու վայրկեան ետք, մինչեւ փոքրիկը քիչ մը ընտելանայ: 5.

Այնպէս ըրէք, որ փոքրիկը ձեր ընկերներուն եւ բարեկամներուն մօտ ինքզինք անկաշկանդ զգայ: Ձինք մի մեկուսացնէք հիւրերէն, թոյլ տուէք որ ձեզի հետ ճաշէ: Այդ պարագային ան հաճոյքով պիտի սպասէ հիւրերուն: 6. Եթէ ձեր փոքրիկը կը մոռնայ բարեւել կամ շնորհակալութիւն յայտնել, դուք ըսէք անոր փոխարէն, բայց մի՛ յամառել, որ անպայման ինքը ըսէ: 7. Մի՛ յուսահատիք, եթէ փոքրիկը դրսեւորէ երբեմն բարեկիրթ, երբեմն անբարեկիրթ վարք: Երբեմն առաջին փոքրիկը կը մեծնայ ինքնամիտ, այն պատճառով որ ծնողները չափազանց լուրջ կը վերաբերին իրենց ծնողական փորձին. աշխատեցէք կարելի եղածին չափ քիչ ցուցմունքներ տալ,

բարկանալ, անհանգստանալ: Ծնողներու կշտամբանքներն ու պատիժները միմիայն իրենց անգորութեան արտայայտութիւնն են: Իւրաքանչիւր փոքրիկ յարգանքի արժանի անհատ է: Շատ ծնողներ, նոյնիսկ ամենաբարի մտադրութիւններ ունեցողները, ի վերջոյ կը ձգտին իրենց երեխան ոչ թէ երջանիկ դարձնել, այլ հիանալի դաստիարակուած: Միայն է մտածել, թէ իւրաքանչիւր դաստիարակուած երեխայ երջանիկ է: Օրինակելի վարքը երեխաները երջանիկ չի դարձնէ: Ծնողքին գլխաւոր խնդիրն է առաջին հերթին ապահովել երեխային հոգեկան հաւասարակչութիւնը եւ չեսոյց միայն՝ անթերի վարքագիծը:

ԿԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ
ՓԱՍՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ԸՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
ՄԱՆՐԱՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
ԸՆԴԱՋԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

Թե ինչպես է իշխանութիւնը ճանաչում

Շարունակուած էջ 2-էն

կադրերին նորից տեղափոխում կառավարութիւն: Որեւէ բացատրութիւն այս տարօրինակութեան մասով չի տրուած:

Այս ամէնում տրամաբանութիւն, իհարկէ կայ, բայց դա ոչ թէ պէտք է փնտռել կառավարութեան արդիւնաւէտութիւնը բարձրացնելու, սխալները սրբազրելու եւ իրական բարեփոխումներ սկսելու ինչոր «անհետաքրքիր» նպատակադրումներում, այլ ընդամէնը ներդրանակաւ կայունութիւնն ապահովելու, ապագայ իշխանութեան գծագրման հարցում նախկին նախագահ Ռոբերտ Քոչարեանի հետ ընդհանուր լեզու գտնելու ցանկութեան մէջ: Հին կադրերը, փաստօրէն, վերադարձում են՝ կառավարութեան նկատմամբ Քոչարեանի եւ ԲՀԿ-ի լոյսալուծիչն շահելու նպատակով: Սա է ներկայիս կադրային քաղաքականութեան ամբողջ իմաստն ու պատմութիւնը: Սակայն որքան էլ այս ամէնը հասկա-

նալի թուայ, ամէն ինչից գատ, թէ խորհրդարանում եւ թէ կառավարութիւնում կադրային այս վայրիվերումները մատնում են մի պարզ իրողութիւն. սա կադրային ռեսուրսի սնանկութեան արտայայտութիւն է:

Իշխանութիւնը կամ նոր պոտենցիալ կադրեր չունի եւ դրանով է պայմանաւորուած ռոտացիոն այս կարուսեւը, կամ էլ ունի, բայց չունի թարմացումների գնալու ոչ ցանկութիւն ու ոչ էլ համարձակութիւն: Շեշտը դրուած է բացառապէս պաշտօնավարման փորձառութեան վրայ. կադրային առաջխաղացումը որպէս կառավարչների բանակի ձեւաւորման, պետական կառավարման համակարգի անընդհատ թարմացման մեխանիզմ, չի գործում:

Իսկ սա նոյնիսկ ճգնաժամ չէ, որովհետեւ ցանկացած ճգնաժամ ինքնաբերաբար յարուցում է դրանից դուրս գալու ելքերի ու միջոցների փնտռտուք: Սա արդէն անյոյս կադրային ճահճացում է:
«ՀԵՏՔ»

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՀԱՍԱԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՄԱՐՄԻՆԸ

Շարունակուած էջ 5-էն

եղած յարձակումները, պահանջներով անմիջական խաղաղ պայմաններու ստեղծումը եւ բնակչութեան տունդարձը:

Գործադրութեան գեղարուեստական պատշաճ յայտագիր մը, մասնակցութեամբ Մարշըլ Հայ Սքուլի սենեկային նուազախումբին, Հ.Բ.Լ.Մ.ի վաչէ եւ Թամար Մանուկեան վարժարաններու սաներուն (ասմունք), Մարալ Քիւրքճեանի եւ Սալբի Քելեշեանի (մեներգ):

Մեծ Եղեռնի 99 ամեակին առթիւ գորակցական վկայագիրներ դրկած էին Սենաթըր Գարօլ

Լիու (ձեռամբ Թալին Մանճիւ Օղլիի), Լոս Անձելոսի գաւառային վերակացու Մայքլ Անթոնովիչ (ձեռամբ Ռիթա Հաճի Մանուկեանի (երեսփոխան Մայք Կաթօ (ձեռամբ Մէրի Մանուկեանի), Քրիս Հոլըտըն (ձեռամբ ձեռըլտ Ֆիլիբի) Կլենտէյլի քաղաքապետարան (ձեռամբ Լորա Ֆրիտմընի) եւ Փասատինայի քաղաքապետ Պիլ Պոկարթ (ձեռամբ ճօն Քենեթիի): Հանդիսավար Լեւոն Քէշիշեան շնորհակալութիւն յայտնեց բոլորին իրենց ներկայութեան եւ մասնակցութեան համար: Եկեղեցական աղօթքէն ետք հանդիսականները բաժնուեցան լիցքաւորուած եւ յուսադրուած ապագայի յաղթանակի հեռանկարով:

ԼՈՒԻՋԻԱՆԱ ՈԳԵԿՈՉԵՑ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆԸ

Շարունակուած էջ 6-էն

Հգորացաւ եւ աշխարհի յառաջադէմ ժողովուրդներու համաստեղութեան մէջ իր պատուաւոր ու ստեղծագործ դիրքը ունեցաւ: Աշխարհին բերաւ իր կառուցողական ներդրումները: Այս բոլոր պատ-

Լուիզիանայի եւ մասնաւորաբար քաղաքամայր Պաթոն Ռուժի հայ համայնքի տարած կազմակերպչական, քաղաքական եւ հայրենասիրական աշխատանքներուն վրայ, որոնց շոշափելի, այլապէս՝ գնահատելի ձեռքբերումներէն են՝ Սրբ. Կարապետ Հայաստանեայց Առաքե-

«Խմբակար Պաթոն Ռուժի Ազգային Գերեզմանատան մէջ՝ Նոյնի Թուշակոբոզի անուամբ»

մական իրողութիւնները կ'ապացուցեն մահուան խայթոցին վրայ հայ ժողովուրդի արձանագրած յաղթանակը, նման Նագովրեցիին յաղթանակին: Ցեղասպանութեան տարելիցներու ցաւաբեր, յուսահատեցուցիչ, այլապէս զգացական գողափարախօսութիւնը բարեփոխութեան նոր, կորովի կեանքի սկիզբով, լուսաւոր գարթօնքի եւ լինելիութեան սրբազնացած մարտահրաւէրներով, որոնց վերջնական յաղթանակը պիտի պատկուի մէկ ու կէս միլիոն հաշուող մեր անմեղ զոհերէն աւանդ մնացած հայ ժողովուրդի արդար դատի ճանաչումով, դատաւարտումով եւ հատուցումով, ուչ կամ կանուխ: Իր ելուցթի աւարտին, յարգելի բանախօսը բարձր գնահատականով անդրադարձաւ ընդհանրապէս

լական Եկեղեցին, անոր կից՝ նոր հաստատուած ազգային գերեզմանատունը եւ Լուիզիանա նահանգի կողմէ Արցախի Հանրապետութեան ճանաչումը: Ցեղասպանութեան 99-րդ տարելիցի նշումը իր աւարտին հասաւ ազգային գերեզմանատան մէջ, եկեղեցուց կից, ուր կատարուեցաւ հանդիսաւոր հոգեհանգիստը, զոր կատարեց Տէր Թադէոս Քհչի. Ապտալեան: Գնահատելի ձեռնարկ մը, որուն համար կը շնորհաւորենք քաղաքամայր Պաթոն Ռուժի նախաձեռնող թաղական Խորհուրդը եւ Եկեղեցատէր Տիկնաց վարչութիւնը, որոնք ոչ մէկ ջանք խնայած էին Ցեղասպանութեան 99-ամեակը ըստ արժանուցն ոգեկոչելու համար, անոր 100-ամեակի սեմին: Թղթակից

ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՁԵՆԱՐԿ ԱԼԷՔՍ ԹԻԱԹՐՈՒՄ

Շարունակուած էջ 6-էն

ւող: Խորապէս ուսումնասիրուած նիւթը նա իւրաքանչեւ ներկայացրեց արժանանայով ծափող շոյնների բարձր գնահատանքի:

Գեղարուեստական բաժինը ընդգրկուած էր երգչախմբային երգեր, խմբական պարեր եւ Ալլին Ամիրայեանի հայերէն երգերի մեկնակատարումները: Հոյակապ կատարումով հնչեց «Էրէբունի» պանծալի երգը Լոս Անձելոսի Իրանահայ Միութեան բազմանդամ խմբի միջոցով խմբավարութեամբ՝ Միքայէլ Աւետիսեանի: Գնահատանքի արժանի Համագրգայինի պարախումբը, պարերը նորութիւն էին ինձ համար, երկու խմբերն էլ

հրաշալի ներդաշնակութեամբ եւ չափաւորութեամբ պարեցին, ապրեն իրենք: Ծափահարութեան արժանի երգեր կատարեց Ալլինը իր երկու դաստիկներին էլ մասնակից դարձնելով: Ոգեկոչման այս ձեռնարկը բովանդակութեամբ իմաստալից եւ արժանավայել էր, պառօ կազմակերպչներին: Ծրագիրը ամբողջութեամբ անվերջնով էր, բացի կատարումները: Մի վայրում, ուր ունկնդիրներին կէսից աւելին հայեր են, այս դէպքում 95 առ հարիւրը, պէտք էր ելուցթներին հայերէնով էլ լինէր, հասկանում եմ քաղաքականութեան նպատակը, այդուամենայնիւ անտարբերութեամբ մեր ոսկեղնիկը արժեզրկման ենք տանում:

ԿԱՌՈՒՅԵԼ ՊԱՐԿԵՇՏՈՒԹԵԱՄԲ

Շարունակուած էջ 7-էն

նադրամը վերջնական վճարումէն մաս մը կը պահէ՝ մինչեւ որ ժամանակաշրջանը ամբողջանայ եւ ընթացքին շինարարական թերութիւններ յայտնուած չըլլան:

Հիմնադրամի կապալառուներու մրցոյթի, պայմանագիրներու շնորհման, եւ հաշուէքնական երկարատեւ կիրարկումները կրնան ծայրայեղ թուիլ: Իրօք, անոնք արգասիքն են 22 տարուայ կուտակային փորձառութեան եւ չղկումներու, որոնց շնորհիւ Հիմնադրամը դարձած է Հայաստանի ամենէն արդիւնարար եւ թափանցիկ շինարարական-տնօրինման կազմակերպութիւնը: Ահա համակարգ մը, զոր Թոնի Սոփրանոն պիտի ատէր - եւ որ շարունակաբար կը բարելաւուի:

Եթէ հարց տաք, թէ ի վերջոյ ի՞նչն է որ Հիմնադրամը մղած է նմանօրինակ բարդ գործընթաց մը որդեգրելու, պատասխանը պարզ է՝ պարկեշտութիւն:

Շատ աւելի դիւրին պիտի ըլլար ծրագիր մը յայտարարել, անոր գործադրումը վստահիլ ամենէն աժան առաջարկը տուողին, եւ հրաժարիլ մշտական հսկողութեան եւ յետշինարարական հաշուէքնութեան տաղտուկէն:

Բայց ո՞վ պիտի ապահովէր որ վարագործի ետին կապալառուներու միջեւ համաձայնութիւններ

չըլլային, կամ վատորակ ընկերութիւններ առիթն իսկ չունենային ներկայացնելու առաջարկներ, զորս երբեք պիտի չկարենային իրագործել: Ո՞վ պիտի հսկէր գործընթացը իւրաքանչիւր քայլափոխին, թէկուզ յաւելեալ ծախսով, որպէսզի երաշխաւորէր որ երեխաներու համար կերտուող դպրոցները, հողամշակներու կողմէ գործածուող ճամբաները, եւ ազատամարտիկներու ծառայող հիւանդանոցները կառուցուած ըլլային անսակարկ ուշադրութեամբ եւ խնամքով: Ո՞վ, եթէ ոչ Հայաստանի Համահայկական Հիմնադրամը:

Համագրգային ջանքերով հայրենիքը գարգացնելու առաքելութեան գիտակցութեամբ է որ Հիմնադրամի պաշտօնականները աշխատանքի կը ներկայանան ամէն օր: Հիմնադրամի Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու գրասենեակի վարիչ տնօրէն Սարգիս Քոթանջյանի խօսքով՝ «Հայաստանի Համահայկական Հիմնադրամը աշխարհի տարածքին հայ անհատներու կողմէ կատարուած ներդրում մըն է իրենց երկրին, հայրենիքին մէջ: Այս բարերարներուն, ինչպէս նաեւ մեր անցեալին, ներկային, ու ապագային հանդէպ մեր զգացած պատասխանատուութիւնն է որ կ'առաջնորդէ նոյնքան մեր գործունէութիւնը որքան մեր որդեգրած չափանիշները բարձր պահելու մեր պնդումը»:

ՄԱՐՏԻ

ՍԻՐՎԱՐԴ ՊԱՐՏԱԳՃԵԱՆ (1924-2014)

Սրտի դառն կակիծով կը գութենք երէցկիւն ՍԻՐՎԱՐԴ ՊԱՐՏԱԳՃԵԱՆԻ մահը որ պատահեցաւ՝ կիրակի 20 Ապրիլ, 2014ին:

Թաղման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Չորեքշաբթի, 30 Ապրիլ, կէսօրուայ ժամը 12:00-ին, Հրկիմոսի Forest Lawn գերեզմանատան մէջ:

Հանգուցեալի մահը կը սզան գաւակները՝ **Փրոֆ. Գէորգ եւ Ֆլորա Պարտագճեան եւ զաւակունք Տօքթ. Վաչէ Պարտագճեան եւ զաւակունք Տէր եւ Տիկ. Շահէ եւ Շողիկ Պարտագճեան եւ զաւակունք եղբայրները՝ Տէր եւ Տիկ. Ժանօ Կիրակոսեան եւ զաւակունք Տէր եւ Տիկ. Երջանիկ Կիրակոսեան եւ համայն ազգականներ եւ բարեկամներ:**

ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ

ՍԻՐՎԱՐԴ ՊԱՐՏԱԳՃԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով, «Մասիս» Շաբաթաթերթի խմբագրութիւնն ու անձնակազմը իրենց խորագրաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի համայն հարազատներուն եւ պարագաներուն, յատկապէս զաւակներուն՝ Տէր եւ Տիկ. Գէորգ, Վաչէ եւ Շահէ Պարտագճեանին եւ զաւակներուն:

ՅԱՒԱԿՅԱԿԱՆ

ՍԱՐԳԻՍ ԻԳՆԱՏՈՍԵԱՆԻ մահուան տխուր առիթով Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան վարչութիւնն ու անդամները իրենց խորագրաց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հանգուցեալի այրիին, ընտանեկան համայն պարագաներուն, մասնաւորաբար իր զաւակին ՆՍՄՄ-ի վարչութեան անդամ Տէր եւ Տիկին Երուանդ Իգնատսեանին:

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՅՈՒՇԵՐԷՍ

Շարունակուած էջ 14-էն

Արեւուն ճառագայթներուն հետ՝ ծովը կը ստանար փայլուն եւ շէնշող պատկեր: Ու կը լսէի հօրս բացատրութիւնը. «Լեռան ետեւը Մուսա լեռն է...»: Այս նախադասութեան պիտի չաջողէի հերոսամարտի պատմութիւնը եւ հայուն հպարտութիւնը...

Վահան թութիկեանը եւ իր ընտանիքը յաճախ կ'այցելէին հօրեղբօրս: Յատկանշական էին իրենց «կարմրուկ» դէմքերը, որ մէկ կողմէ առողջութեան նշան էր, բայց նաեւ հայկական արիւն էր, որ դուրս կը ժայթքէր որպէս ապրող իրականութիւն:

Մեղրածորէն էքիզօլուի, շրջակայ գիւղերը եւ Քեսապ... Բնութիւնը, անտառները, անասունները, ջուրը, խնձորները՝ «կուտըն»-ն ու «Չքարխճեան», բայց անպայմանօրէն իւրաքանչիւր հայ անհատը եւ ընտանիքը:

«Չոց ես» ու պատասխանը՝ «աղւիւր եմ»... Եւ որոնց հետ մէկ-մէկ ապրեցայ մանկութենէն մինչեւ պատանեկութիւն տանող «աղւիւր» օրերը... Եկեղեցիները եւ ազգային կառուցները, նահատակներու արեամբ կանգուն մնացած եւ վերապրող իրականութիւնները, որոնք լեցուցին պատանեկան հոգիիս մէջ գերակայութիւնը, թէ ի՞նչ կրնայ նշանակել... վերապրելը:

Եւ վերապրելը՝ որպէս հայ եւ որպէս մարդ, ազգային ու մարդկային ինքնագիտակցութեամբ եւ արժէքներով...

ՄԻ ՀԱԿԻԾ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ

Շարունակուած էջ 8-էն

դապետ (1869-1933), Տ. Խորէն Ա. Մուրադբէկեան (1932-1930), Ղեւոնդ Արք. Դուրեան (մ.1933), որոնց կեանքերի մէջ ամփոփուած են նոր ժամանակների եկեղեցու եւ ժո-

Այսօր միայն հեռուէն կրնամ դիտել Քեսապը: Բունագրաւուծը ու տակաւին խափանարարական այլ արարքները հեռացուցին Քեսապը մեր ֆիզիքական տեսողաշտէն: Բայց արդեօք կրցա՞ն (ու տակաւին կրնա՞ն) հեռացնել զայն մեր հոգեկան ու իմացական հորիզոնէն:

Երեւի դարձեալ պէտք է յիշեցնել, թէ Քեսապի ու շրջանի գիւղերուն մէջ կայ հայուն նահատակի նուիրուած արիւնը: Ու այդ արիւնը կենդանի է եւ հայուն տուած է տրոփող սիրտ մը ու վիթխարի հոգի մը, որ մինչեւ այսօր տակաւին վեհօրէն կը կանգնի որպէս վերապրող իրականութիւն: Եւ այս վերապրելը կարելի չէ բռնագրաւել, ոչ ալ՝ խափանել... Այլ այս վերապրելը պիտի շարունակէ մնալ հայուն կեանքին համար ամուր կուռնան:

Թէ յայտարար Մեղրածորին ալ կը նայիմ միայն հեռուէն, բայց շատ յստակ կը տեսնեմ անոր «վայրի» ու «բնական» գեղեցկութիւնը, որուն խորերէն Քեսապի մեր հայ տղաքը դարձեալ դուրս կու գան որպէս ապրող իրականութիւն՝ առանց «կորսուելու»... Անոնք գիտեն իրենց «տան ճամբան» եւ կ'ուզեն ամուր կառչիլ անոր...

Իսկ մեզի համար, հեռու թէ մօտ, «Քեսապ էլ ժեմիլ» կը մնայ միշտ գեղեցիկ, բայց նաեւ՝ ազգային հպարտութեան աղբիւր եւ հիմք...:

«Քեսապ էլ ժեմիլ»-ը (գեղեցիկ Քեսապ)՝ մանկութենէն դէպի պատանեկութիւն եւ մինչեւ այսօր... Մեր կեանքերուն գեղեցիկ արժէքը աւելցնող վերապրող իրականութիւն:

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԴԵՊԻ ԱՐՄԱՏՆԵՐ

Շարունակուած էջ 7-էն

Բայց եթէ չենք հեռացած, անցեալ չենք դարձուցած, չենք անջատուած հապա ի՞նչ է ինդի-ը:

Ըստ Աստուածաշունչին, Աստուած իր պատկերին նման ստեղծեց մարդը:

Մարդկային քաղաքակրթութեան հնագոյն ժամանակներէն իվեր, չի թուիր թէ գոյութիւն ունի մղում մը որ աւելի՛ զօրաւոր է քան մարդուն աւելի՛ լաւին, կատարելութեան ձգտումը: Մարդ արարածը խո՞րապէս կը զգայ եւ կ'ապրի՝ իր պակասաւորութիւնը՝ կատարեալ չըլլալու իրականութիւնը: Այս պատճառով ալ, գիտակից մարդը, բնական մարդը կը ձգտի կատարելութեան, առաւել չափով եւ տարողութեամբ մօտենալու, մերձենալու, նմանելու Աստուծոյ: Աւելի լաւին, կատարելին ձգտելու մղումն է, լաւագոյնին նմանելու ճի՛գն է որ խթան հանդիսացած է մարդկութեան յառաջդիմութեան:

Իրաւ ալ, մարդ արարածը՝ սկիզբը բնագրաբար ուրիշը ընդօրինակելով, ապա եւ գիտակցաբար ճգնելով կը ջանայ բարելաւել իր վիճակը: Նայեցէ՛ք նորածինին՝ գիտակցաբար՝ կը ձգտի քայել, գիտակցաբար՝ կը ձգտի խօսիլ: Ինչու՞ կը ձգնի քայել, ինչու՞ կը ջանայ խօսիլ...: Որովհետեւ, բնագրաբար կ'ուզէ բարելաւել ինքզինքը, բարձրացնել իր վիճակը:

Իր մանկական բնագրային մղումով կատարած ընդօրինակումներէն ետք, երբ մարդ արարածին բնական գործօնները կը ծաւալին, երբ ան կ'անցնի գիտակցական տարիքի, երբ արդէն կ'ունենայ կարողութիւնը իր միտքն ու բանականութիւնը գործածելու, ան այս անգամ գիտակցական, քան թէ՛ բնագրական մղումով կը ձգտի վերելի:

Եւ քանի որ մարդկային ուժերը սահմանափակ են, ոմանք կը ձգտին արտաքին, երեւութական վիճակներով հասնիլ կատարելութեան, աւելի տեղ կու տան արտաքին գործօններուն, որով կը նուազի կա՛պը, առնչութիւնը, հաղորդակցութիւնը իրենց ներքին էություն հետ. այսպէ՛ս կը յառաջանայ անհաւասարակչութիւնը մարդէսական ներքին եւ արտաքին երեսակներուն եւ գործօններուն միջեւ, կը խախտի՝ մարդուն մարմնահոգեմտաւոր ամբողջականութիւնը:

Այլ խօսքով, այն ինչ այստեղ վերնագրուած է վերադարձ, որ մե՛զ կը տագնապեցնէ, խորքին մէջ մարդկային մեր կեանքի ճամբուն վրայ անհամաչափ եւ վատառողջ օգտագործում-ներգործում-փոխանութեան մէջ մեր արտաքին եւ ներքին գործօններուն:

Հեղինական շատ բան կայ այս բոլորին մէջ, որքան ալ մարդքողարկէ, ծածկէ, նուա՛ց առնչուի

իր ներքինին, որքան ալ արտաքինը ըլլայ համամարդկային, խաղաղասիրական, համերաշխական, իր արտաքինէն անդին՝ զոտուող ուրիշ արտաքին գործօններ զգօնութիւն կը պարտադրեն մարդուն:

Ասոր վառ վկայութիւնը չէ՞ր Քեսապի նորագոյն եւ թիւով երրորդ տեղահանութիւնը: 1920ականներու սկիզբին թուրք-ֆրանսական պայուցեցաւ իր հայութեան, յառաջացաւ կրկնաքսոր արտաշայտութիւնը. Քեսապի նորագոյն դէպքերը յառաջացուցին նոր բառ մը եռաքսոր:

Սիրելիներ, Քեսապի մերօրեայ եռաքսորը բաւարար է նոր դասեր տալու բոլորիս՝ անոնց, որոնք մոռցած են անցեալի մեր պատմութիւնը եւ անոնց՝ որոնք աւելիո՛վ կ'ապրին անցեալի մեր պատմութեան մէջ: Այսինքն, թէ՛ անոնց, որոնց մօտ կը գերակշռէ ներքինը, եւ թէ՛ անոնց, որոնց մօտ կը գերակշռէ արտաքինը: Քեսապի մերօրեայ եռաքսորը կ'ազդարարէ բոլորիս որ վերահաստատակչութեան մեր արտաքին եւ ներքին ծալքերը, համերաշխ համեմատութիւն յառաջացնելու մեր՝ հողին մէջ եւ հողին վրայ գտնուող բաժիններուն միջեւ:

Սիրելիներ, տագնապալի իրադարձութիւններու դէմ յանդիման գալով չըսենք թէ ու՛ր հասանք, ի՞նչ եղանք: Որովհետեւ եթէ մենք չուզենք ոչ ոք, ոչ ոք կրնայ մեր չուզածը մեզի պար տադրել:

Չմոռնանք՝ մենք Յեղասպանութիւն յաղթահարած ազգ ենք եւ մենք միայն կրնանք մեզ սպաննել: Մահացուօրէն կը վրիպինք, եթէ կը կարծենք որ արտաքին գործօններու գերակշռումով մենք երաշխաւորած կ'ըլլանք կեանքո՞տ եւ ո՛չ-արհեստական տեւականութիւն: Նոյնպէս մահացուօրէն կը վրիպինք, եթէ կը կարծենք որ ներքին գործօններու գերակշռումով մենք երաշխաւորած կ'ըլլանք կեանքո՞տ եւ ո՛չ-արհեստական տեւականութիւն:

Մենք պարտինք ո՛չ թէ վերադարձ կատարել դէպի մեր արմատները, այլ յառաջ ընթանալ դէպի մեր արմատները, վերականգնել մեր արտաքին եւ ներքին ազնիւ, առողջ գործօնները, վերականասւորել դարերէն մեզի աւանդուած հինը նորով ջրղեղելու եւ հայ ժողովուրդին պայծառ յաւերժականութիւնը այդպէս երաշխաւորելու մե՛ր անմահական խնձորը, մեր որթան կարմիրի ու տորոնի լուծոյթը, մեր իքսիրը: Յառաջընթաց կատարելք իմաստաւորելով մեր կեանքի արտաքին դրսեւորումները եւ խոհականացնելով մեր ներքին երեսակը: Այդպէս մենք 21րդ դար փոխադրած կ'ըլլանք մեր էությունը թէ՛ իբրեւ ամբողջական մարդ, եւ թէ՛ իբրեւ ժամանակակից հայ, որ պահանջատիրութեամբ կը փայփայէ իր ազգային երազները:

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
OFFICE SPACE FOR RENT
 1060 North Allen Ave Pasadena, CA 91104
Գրասենեակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով հեռածայնել՝ (626) 398-0506

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ-ՁՐՈՅՑ ԵՆԿԵՐ ՓԱՇՏԻ ՅԵՏ

Շարունակում է 15-էն

նաեւ թուրքիայում Ամերիկեան դեսպան՝ Մորգընթաուի գեկուցագրերում նկարագրուած երկրում տեղի ունեցած դէպքերի մասին:

Մորգընթաու շրեա է՝ կանչել է էնվէրը, նրանք միշտ պաշտպանել են փոքրամասնութիւններին:

Կարեւորը Մորգընթաու չէ, այլ իրողութիւնը, որը չէք կարող ժխտել, իստել էր Լեփսիուսը: Հարիւր-հարիւր հազարաւոր մարդիկ տարագրութեան ճամբաներին են, դուք այն գաղթ էք համարում, այն բառի աղաւաղում է: Ինչպէ՞ս կարելի է հողագործների, արհեստավորների, շէնքերի ու քաղաքաբնակ մարդկանցից ու մտաւոր աշխատանքով զբաղուողներից բաղկացած մի ամբողջ ժողովուրդի տարագրել Միջագետքի անապատներ, ամալի վայրեր, որտեղից նոյնիսկ Բեդուին ցեղերն են խուսափում: Իշխանութիւնները այնպէս են այն իրագործում, որ այդ թշուառները ութ օրերի ընթացքում ծարաւից, հիւանդութիւններից մեռնում են կամ խելագարում: Ձինուորականները, քրտերը ու աւագակները սպաննում են պաշտպանունակ տղամարդկանց, իսկ աղջիկներին ու կանանց բռնաբարում, առեւանգում:

Յաւալի է պատասխանել է էնվէրը, սակայն պետութիւնը պարտաւոր է ապահովել երկրի ռազմաճակատային գօտու ապահովութիւնը:

Ռազմաճակատային գօտի՞, կանչել է Լեփսիուսը: Այդ նոր նրբերանգ է: Մնացած բոլորն էլ՝ Ձէյթունը, պետական դաւաճանութիւնը, դաւաճանութիւնները, լրտեսութիւնը ասուած բաներ են: Սուլթան Ապտիւլ Համիտը վարպետօրէն էր այն գործադրել: Երբ խորհում եմ տարագրութեան մասին, անճարակի մէկն էր նա: Ձեր կուսակցութիւնը իշխանութեան է տիրացել այն բանի համար, որ ցանկացել նրա արիւնալի ժամանակաշրջանը փոխել արդարութեամբ, միաբանութեամբ, առաջդիմութեամբ, որով կոչուած է Ձեր կոմիտէի անունը:

Էնվէրն հակադարձելով նրան, պատասխանել՝ եթէ Գերմանիան, թէկուզ այլ պայմաններում լինէր եւ տուեալ դէպքի նման ունենար շատ թշնամիներ, պատերազմող ձեր երկիրը չէ՞ր գործադրի ամէն միջոց ներքին թշնամուց ազատուելու համար: Այն ժամանակ էլ զարհուրելի կը համարէիք այն եւ բնակչութեան վտանգաւոր մի մասն էլ անմարդաբնակ վայրեր չէ՞իք տարագրի:

Լեփսիուսը բարձրաձայն կանչել՝ եթէ տարբեր համոզումներ ունեցող հայրենակիցների հանդէպ Ձեր նման վարուէին, իսկոյն կը հրաժարուէի Գերմանիայից ու կը հեռանայի Ամերիկա:

Ձեր նման մտածող ժողովուրդը գուրկ է ազգային կամքը առաջ տանող ուժականութիւնից, պատասխանել է նա:

Էնվէրի հետ վարած զրոյցի հոգեկան խռովքի տառապանքից մտամոլոր էր դարձել Պատուելին, գրպանից ինքնաբերաբար հանել թաշկինակը, այն վեր պահել, կարծես հանդէս էր գալու որպէս բանագնաց: Բացականչել որ Ձեր կատարածը ներքին թշնամուց պաշտպանութեան թիւնը չէ, այլ՝ ուրիշ ազգի մարդկանց բնաջնջումն է:

Լեփսիուսը շարունակելով խօսքը, յայտարարել, որ համարձակում է Նորին Վսեմութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել որոշ անբարենպաստ հանգամանքների վրայ: Թրքական կայսրութիւնը առանց Հայ ժողովուրդի կորած է՝ տնտեսապէս, մշակութապէս, հետեւաբար նաեւ ռազմական տեսակէտով: Խօսքը նաեւ առեւտրի մասին է, որի ինստուն առ հարիւրը գտնուում է քրիստոնեաների ձեռքին եւ որ ապրանքների ներմուծումը կատարուում է հայկական առեւտրական ընկերութիւնների միջոցով եւ երկիրը հումքով ապահովելու գործը նաեւ նրանք են իրականացնում: Նրանցից չիշատակութեան արժանի է Աւետիս Բագրատեանի յետնորդների աշխարհահռչակ առեւտրական տունը, որը Եւրոպայի բազում քաղաքներում մասնաճիւղեր ունի: Ինքս, երկրի ներսում կատարած շրջագայութեան ժամանակ նկատել եմ, որ Անատոլիայի գիւղատնտեսութիւնը վարող հայերի եւ թուրք ազգի սակաւաթիւ գիւղացիների միջեւ հսկայական տարբերութիւն կայ: Թուրքերը, ոչ միայն տասնեակ հազարների ատանացիներին ջարդեցին, այլեւ ոչնչացրեցին նրանց կալսիչ մեքենաները ու շոգէզութանները: Հայ ժողովուրդը, Օսմանեան բնակչութեան ամենակիրթ ու ամենագործունեան է, նրա գործադրած հարիւրամեակների ջանքերը երկիրը դուրս են բերել բնատնտեսական վիճակից, նրան տարել ժամանակակից հողագործութեան ու արդիւնաբերութեան դէպի նոր ժամանակներ: Այդ օրհնեալ աշխատանքի համար նա ոչնչացուած է, դառնում տէրերի վրիժառութեան զոհ:

Լեփսիուսը խօսքը շարունակելով նրան դիմել՝ հնարաւոր է երկրի ներսի Հայ արհեստավորներին, ջուլհակներին, արդիւնաբերողներին փոխարինել թուրքերով: Սակայն, ո՞վ կը փոխարինէր Եւրոպա ուսում առած բազմաթիւ Հայ բժիշկներին, որոնք հոգատարութեամբ բուժել են նաեւ օսմանցիներին: Ո՞վ կը փոխարինէր բազմաթիւ ճարտարապետներին, փաստաբաններին, ուսուցիչներին, որոնց աշխատանքի շնորհիւ երկիրն առաջդիմում է: Կարող էք պնդել, որ կարող էք գոյատեւել առանց մտաւոր մարդկանց ջանքերի, սակայն, մարդ չի կարող ապրել առանց ստամոքսի, կտրատում էք երկրի ստամոքսը, ակնկալելով, որ վիրահատութիւնը յաջող կանցնէր:

(Շարունակելի)

ԱՐԱՔԻ ՀԱՅ ՀԱՄԱՅՆՔԸ

Շարունակում է 16-էն

Թաւրիզահայ մտաւորականներ, որոնք ուսանել էին Թաւրիզի «Արամեան», «Հայկազեան-Թամարեան» եւ Թեմական-Կենտրոնական դպրոցներում, իրենց ընտանիքներով հաստատուում են Արաքում եւ զբաղուում են ուսուցչութեամբ՝ հայոց դպրոցում: Այս շարքում նշենք՝ Արամ եւ Սիրանուշ Աղաբէգեանների, Աղամ Գրիգորեանի, Անուշաւան եւ Հրանուշ Գրիգորեանների, Միքայէլ Ստեփանեանի եւ Գասպար Յակոբեանի անունները:

Այսպիսով՝ Արաքը դարձաւ իրանահայ մի աչքառու եւ բարգաւաճ համայնք՝ իր ազգային-հասարակական ու մշակութային կեանքով: Հայերը սոյն քաղաքում հետզհետէ կառուցում են իրենց ընդարձակ ու արդիական սեփական բնակարանները:

Յատկանշական է, որ ամերիկեան «Թայմ» թերթի 1976 թւականին լոյս տեսած համարներից մէկում նշուած է, որ Արաքը եղել է տարադրամի առք ու վաճառքի կենտրոն: Երկրի տարբեր վայրերից գալիս էին Արաք եւ գնում իրենց ցանկացած տարադրամը:

Արաք քաղաքում առաջին սինեման, որի անունը «Արիան» էր եւ որի սեփականատէրը Իրմանով անուամբ մի անհատ էր, իր գործունէութիւնն սկսել է 1931 թուականից, որը տեւել է մինչեւ 1935 թուականը: Իսկ քաղաքի երկրորդ սինեման հիմնադրել են հայազգի

Խոսրով եւ Օգսէն Աճեմեանները: Համայնքի ազգային գերագոյն մարմինը Արաքի հայոց Եկեղեցադպրոցական հոգաբարձութիւնն է, որն ըստ Թեհրանի հայոց թեմի կանոնադրութեան՝ ընտրուում է համայնքի հասարակական ընդհանուր ժողովի կողմից՝ երկու տարուայ ժամանակաշրջանով:

Արաքի հայ համայնքի ամենածաղկուն եւ բարգաւաճ ժամանակաշրջանը եղել է 1920-1935 թուականները:

Դժբախտաբար, Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից յետոյ, տարբեր պատճառներով, յատկապէս ներգաղթից յետոյ, Արաքի հայ համայնքի թիւը սկսեց նուազել: Համայնքի զգալի մասը Թեհրան եւ արտասահմանեան երկրներ գաղթելով՝ պատճառ է դարձել համայնքի թուր առաւել նօսրացման:

Արաքի հայ համայնքը ներկայում սակաւաթիւ ընտանիքներով շարունակում է իր ազգային-հասարակական եւ մշակութային կեանքը: Ունի իր եկեղեցին, դպրոցը (որը փակուած է) եւ միութիւնները՝ «Արմէն» մարգամշակութային միութիւն եւ Հայուհեաց կրթասիրաց միութիւն, ու «Նարեկ» սրահը:

Հայ համայնքը ներկայում, անցեալի նման, վայելում է իր անհատական ու հաւաքական իրաւունքները եւ կապուած լինելով Թեհրանի հայոց թեմին՝ նոյն թեմի Պատգամաւորական ժողովում ունի երկու պատգամաւորներ:

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Շարունակում է 13-էն

խանցեցին օրուան պատգամը: Աւագ դասարանի երեք աշակերտուհիներ հանդէս եկան առանձին կատարումներով. Գայեանէ Մովսիսեանը՝ արտասանեց Յովհ. Գրիգորեանի «Չորս Քայլ Վեր» բանաստեղծութիւնը եւ Նայիրի Տաղեանը՝ Վահան Թէքէեանի «Լուսաւորչի կանթեղը»: Իսկ Լարա Խորխորունին աշակերտութեան անունով ընթերցեց սրտի խօսք մը, «Ծառը», գոր ինքը գրի առած էր Մատթէոս Չարիֆեանի նոյնանուն բանաստեղծութեան հետեւողութեամբ: Վերջաւորութեան բոլոր աշակերտները

բեմ բարձրացան ու երգեցին «Գովեա՛ Երուսաղէմ» շարականը:

Փաստորինայի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ շաբաթօրեայ վարժարանի առաքելութիւնն է Սան Կապրիէլ Հովիտի 4-12 տարեկան հայ մանուկներուն տալ աւանդապահ հայեցի դաստիարակութիւն: Անոր երկրորդ նպատակն է նաեւ լեզուական եւ գրական կատարեալ նախապատրաստութիւն տալ այն աշակերտներուն, որոնք որոշած են պետական կամ օտար այլ վարժարաններէն դուրս գալ ու իրենց երկրորդական ուսումը (9-12րդ դասարան) շարունակել հայկական ամենօրեայ վարժարանի մը մէջ:

VA Print Media
 Book Printing • Hard Covers • Year Books
 Restoration of Old Books & Bibles

Նոր Գիրքերու Տպագրութեան եւ Հին Գիրքերու Նորոգութեան Համար Հեռ.աձայնել՝ ՎԱՀԷ ԱԶԱՊԱՀԵԱՆԻՆ

Vahe Atchabahian
 1743 E. Elizabeth St. • Pasadena, CA 91104
 Tel: 626-793-6220 • Cell: 626-354-5924
 vamedia@yahoo.com • www.vaprintmedia.com

Վերջին Լուրերու Համար

Հայ news am